

Økonomiske analyser

Nr. 6 — 1988

Konjunkturtendensene for Norge

Prisdannelse på importvarer

Statistisk Sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 41 38 20

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk Sentralbyrå og kommer normalt med 10 nummer i året. Første nummer i året vil inneholde Økonomisk utsyn over året som gikk. Publikasjonen vil ellers inneholde konjunkturten- densene og aktuelle konjunkturtall for norsk og internasjonal økonomi. Kvartalsvise og årlige nasjonalregnskapstall vil bli publisert og kommentert etter hvert som de foreligger. Publikasjonen vil også bringe kortere artikler med samfunnsøkonomisk innhold og oversikter over publikasjoner fra forskningsvirksomheten i Statistisk Sentralbyrå.

Statistisk Sentralbyrå ønsker videst mulig spredning av data og analyser som offentliggjøres i Økonomiske analyser. Gjengivelse er tillatt uten restriksjoner. Av hensyn til leserne ber imidlertid Statistisk Sentralbyrå om at kilde blir oppgitt – publikasjonsserie og årgang/nummer – og at forfatterens navn framgår der det er aktuelt. Synspunkter i artikler med navngitt forfatter kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk Sentralbyrås oppfatning.

Redaksjon: Olav Bjerkholt, Ådne Cappelen, Per Richard Johansen, Olav Ljones, Svein Longva, Lorents Lorentsen.

Redaksjonssekretærer: Kirsten Hansen (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau Hansen (konjunkturoversikter mv.).

Forsknings- avdelingen

ble opprettet i 1953 og er i dag organisert i fire enheter:

- o Seksjon for nasjonalregnskap
- o Økonomisk analysegruppe
- o Sosiodemografisk seksjon
- o Seksjon for ressurs- og miljøanalyse.

Statistisk Sentralbyrå har lange tradisjoner som forskningsinstitusjon, og forsknings- og analysevirksomheten har etter hvert fått et betydelig omfang. Virksomheten omfatter blant annet:

- o Nasjonalregnskap
- o Samfunnsøkonomi, makroøkonomiske modeller, konjunkturanalyse, skatteforskning, kryssløpsanalyse og økonomiske studier
- o Befolkningsutvikling, fruktbarhetsstudier, arbeidsmarked og utdanning
- o Naturressurser, energianalyse, arealregnskap, miljøøkonomi, miljø og levekår
- o Petroleumsøkonomi
- o Regional analyse

RETTING

I omtala av investeringane i industrien i samanfatningskapitlet til Konjunkturtendensane for Noreg, første avsnitt side 5, siste setning, skal "skjerma industri" og "utekonkurrerende industri utanom raffineringssektoren" byttast om.

Økonomiske analyser

Nr. 6 — 1988

INNHALD

Side

KONJUNKTURTENDENSANE FOR NOREG

Samanfatning	3
Kvartalsvis nasjonalrekneskap: Hovudtal og Teknisk merknad	7
Produksjon	10
Arbeidsmarknad	13
Prisar og lønningar	16
Privat konsum	19
Investeringar	21
Utanriksøkonomi	25
VEDLEGG: UTSIKTENE FOR OLJEVERKSEMDA	33

PRISDANNELSE PÅ IMPORTVARER

Av Nils-Henrik Mørch von der Fehr	38
---	----

TABELL- OG DIAGRAMVEDLEGG	47
---------------------------------	----

Statistisk Sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 41 38 20

KONJUNKTURTENDENSANE

Arbeidet med Konjunkturtendensane blir utført ved Økonomisk analysegruppe i Forskningsavdelinga i Statistisk Sentralbyrå. Spørsmål om konjunkturutviklinga i Noreg kan rettast til Per Richard Johansen eller Nils Martin Stølen og om utviklinga i utlandet til Kjell Wettergreen.

Arbeidet med denne rapporten vart avslutta onsdag 31. august.

Oversyn over tidspunkt for publisering

Konjunkturoversyn	Utlandet	Noreg
- førre publisering	ØA nr. 5 - 1988 (juni)	ØA nr. 5 - 1988 (juni)
- neste publisering	ØA nr. 7 - 1988 (september)	ØA nr. 8 - 1988 (desember)

KONJUNKURTENDENSANE FOR NOREG

=====

SAMANFATNING OG PERSPEKTIV

=====

Utviklinga det siste halvåret stadfestar at norsk økonomi no er inne i ein klar konjunktur nedgang. Førebels tal frå den kvartalsvise nasjonalrekneskapan (KNR) syner at samla produksjon for norsk økonomi har endra seg lite gjennom det siste året, men at produksjonen på fastlandet har vore i svak nedgang sidan midten av 1986. Eksporten har i stor grad halde seg oppe, og på fleire område synt god vekst. Det er i første rekkje nedgang i innanlandsk etterspurnad som har drege i negativ retning. Medan veksten i produksjonen tok seg noko opp i andre halvår i fjor, har den på nytt minka i år. Dei viktigaste årsakene til dette er ein nedgang i privat konsum, som ser ut til å ha forsterka seg i 2. kvartal, saman med ein klar nedgang i investeringane. Verknaden av nedgangen i innanlandsk etterspurnad har vore endå større for importen enn for produksjonen.

Den svake utviklinga i norsk økonomi har ført til at veksten i sysselsetjinga har stoppa opp i dei aller fleste næringane. Totalt sett har talet på sysselsette personar vore i nedgang sidan 3. kvartal i fjor, medan arbeidsløysa har auka.

Den underliggjande takten i prisstiginga auka gjennom vinterhalvåret, men har minka merkbart i dei siste månadene. Sett i forhold til same månaden året før var likevel veksten i konsumprisindeksen i juli 6,8 prosent, men dersom den underliggjande tendensen frå dei siste månadene held seg, vil

KONJUNKURTENDENSANE I HOVUDDRAG

Underliggjande veksttakt frå førre kvartal. Sesongjustert. Prosent, årleg rate¹.

	-----	87.3	87.4	88.1	88.2	-----
<u>Produktmarknaden</u>						
Innanlandsk bruk		1	1	-1	-1	
- etterspurnad frå						
fastlands-Noreg		0	0	-2	-4	
Eksport		-3	-1	-1	-2	
- trad. varer		14	13	10	2	
Import		-1	-2	-4	-5	
- trad. varer		-3	-4	-5	-7	
BNP		1	1	0	0	
- fastlands-Noreg		0	0	-1	-1	
- fastlandsnæringar		2	1	-1	-1	
<u>Arbeidsmarknaden</u>						
Utførte timeverk		0	-1	-2	..	
Sysselsette						
personar		1	0	-1	-3	
Arbeidsløyserate						
nivå ²		1,9	2,3	2,4	3,1	
<u>Prisar</u>						
Konsumprisindeksen		6	7	9	7	
<u>Inntekter³</u>						
Driftsbal. mrd.kr		-9,8	-8,8	-4,5	-8,8	

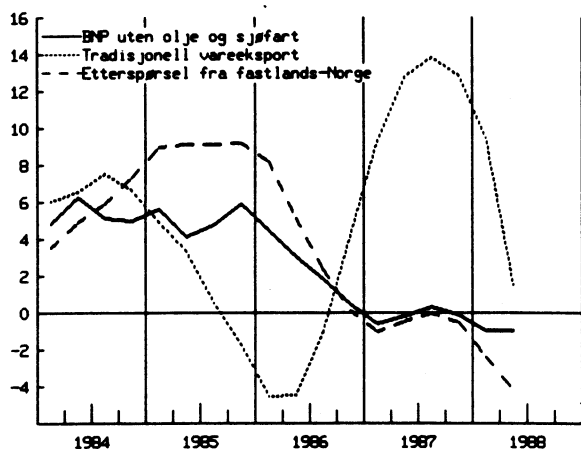
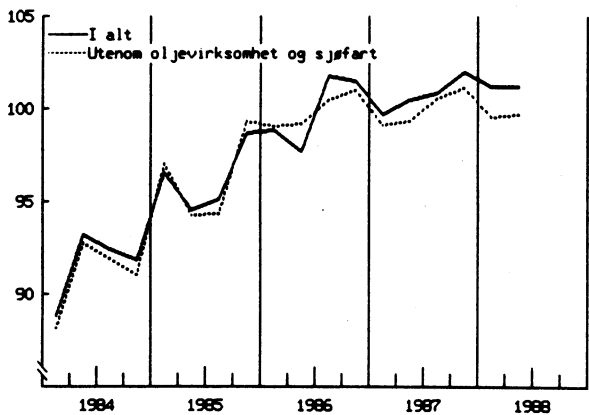
¹ Sjå Teknisk merknad om kvartalsrekneskapan.

² Arbeidsløysetalata er gjevne som sesongjusterte nivåtal i prosent.

³ Tala for driftsbalansen er gjevne som ujusterte nivåtal i mrd.kr.

UNDERLIGGENDE TENDENS

(Prosentvis volumvekst fra foregående kvartal i glattet, sesongjustert serie, omregnet til årlig rate.)

BRUTTONASJONALPRODUKT
1986=100. Sesongjustert.

denne vekstraten gå klart ned utover hausten. Lova om regulering av inntektene vil også føre til at veksten i lønningane blir sterkt redusert gjennom 1988.

Driftsbalansen overfor utlandet viste i første halvår eit større underskott enn for eit år sidan, i første rekkje som ein verknad av lågare oljeprisar i 1988 og innflagging av skip til Norsk internasjonalt skipsregister. Handelsbalansen for tradisjonelle varer syner derimot eit klart lågare underskott.

Svikten i innanlandsk etterspurnad ser ut til å halde fram. Ein klar nedgang i real-lønna og eit framleis høgt rentenivå kan

medverke til eit ytterlegare fall i privat konsum og investeringar. Det er heller ikkje truleg at veksten i den tradisjonelle vareeksporten kan halde fram inn i 1989. Med eit mogleg unntak for helsesektoren er det grunn til å tru at veksten i sysselsetjinga vil bli svært avgrensa. Sjølv om dette kan bli motverka av ein lågare vekst i tilgangen på arbeidskraft, kan ein vente ein klar auke i arbeidsløysa i året som kjem. Den lågare aktiviteten innanlands kan medverke til å minke veksten i prisar og kostnader. Dette kan føre til at tradisjonelle konkurranseutsette næringer vinn tilbake marknadsdelar. Saman med lågare etterspurnad innanlands vil dette vere med på å betre utanriksøkonomien.

Privat konsum

Etter ein mellombels stans i nedgangen i privat konsum i dei tre siste kvartalane av 1987, har det vore ny nedgang gjennom 1988. Både kjøpet av varige og ikkje-varige konsumgode har gått ned, medan tenestekonsumet har auka. Kjøpet av varige konsumgode er no kome ned på eit nivå som ligg nær det ein hadde før oppgangen starta i 1984, medan nivået for dei ikkje-varige goda framleis høgt samanlikna med den gongen.

Med nedgang i reallønna, fall i sysselsetjinga, auka skattenivå og ein vedvarande vekst i netto renteutgifter, vil den disponible realinntekta for hushalda gå klart ned i år. Sjølv med ei uendra sparerate på -3 prosent kan difor privat konsum gå ned med bort imot 2 prosent.

Investeringar

Bruttoinvesteringane har synt store endringar frå kvartal til kvartal dei siste åra, ikkje minst på grunn av oljeinvesteringane. Dei påløpne investeringskostnadene i oljeverksemda ser derimot ut til å endre seg lite både i 1988 og 1989.

Etter å ha lege på eit høgt nivå, har investeringane i fastlands-Noreg gått ned i første halvår. Mellom anna har investeringane i industrien gått tilbake. Dette har

i stor grad samanheng med raffineringsektoren, der Mongstad-raffineriet inngår, men også i dei andre industrisektorane har den underliggjande tendensen vore negativ. Dette gjeld i særleg grad heimekonkurrerende og skjerma industri, medan investeringane i utekonkurrerende industri utanom raffineringsektoren i større grad har halde seg oppe.

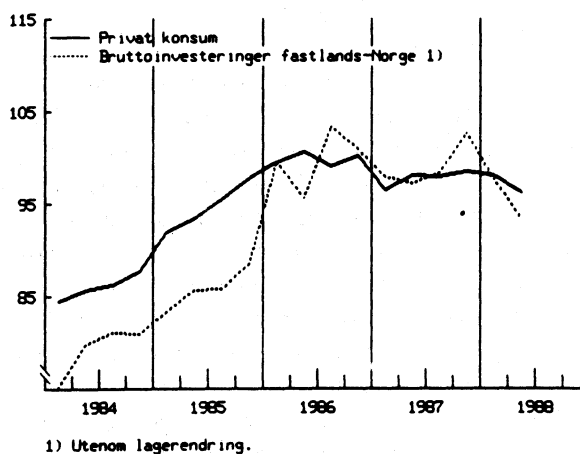
Investeringane i andre vareproduserande næringer ser ut til å ha vore i oppgang sidan 2. kvartal 1987. Dette kan forklarast med investeringane i kraftforsyninga, men tal frå ordrestatistikken tyder på at dette berre er eit kortvarig fenomen.

Investeringane i innanlandsk privat tenesteyting (utanom bustader) har gått jamt ned sidan 3. kvartal 1986, og investeringsveksten i offentlig forvaltning ser og ut til å ha stoppa opp. Igangsetjingstala var rekordhøge både for bustader og næringsbygg i 1. kvartal i år på grunn av den milde vinteren. I 2. kvartal har det derimot vore ein nedgang i igangsetjinga på nesten 50 prosent, noko som peiker i retning av lågare investeringsnivå framover.

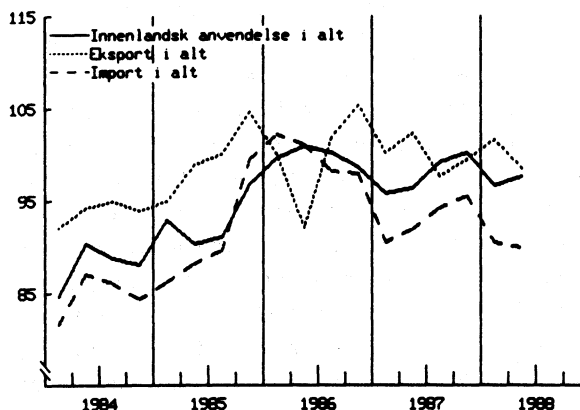
Tradisjonell vareeksport

Den sterke volumveksten i eksporten av tradisjonelle varer sidan 2. kvartal 1986 held på å flate ut. Ei gunstig prisutvikling for denne varegruppa gjer at det framleis er auke i eksportverdien. Utflatinga av volumveksten kan ha samanheng med svakare vekst i eksportmarknadene for desse varene, samstundes som større delar av norsk eksportindustri i det siste har hatt tilnærma full utnytting av kapasiteten. Sjølv om veksten ute skulle bli redusert, kan den lågare veksten i dei norske lønningane gjere det mogleg å vinne tilbake marknadsdelar slik at den tradisjonelle vareeksporten i stor grad kan haldast oppe. Nedgangen i innanlandsk etterspurnad etter varer frå denne industrien kan også verke til å auke eksporten. Ei pågåande utbygging av produksjonskapasiteten i utlandet kan føre til auke i tilgangen av desse varene og medverke til

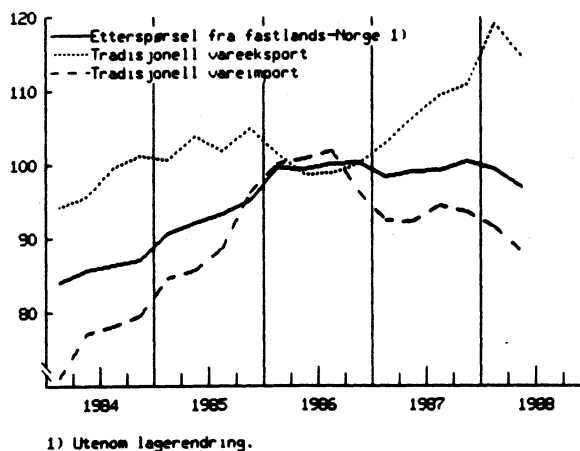
KONSUM OG INVESTERINGER
1986=100. Sesongjusterte volumindekser.

EKSPORT, IMPORT OG INNENLANDSK ANVENDELSE
1986=100. Sesongjusterte volumindekser.

EKSPORT, IMPORT OG ETTERSPORSSEL FRA FASTLANDS-NORGE
1986=100. Sesongjusterte volumindekser.

reduksjon av prisveksten.

Tradisjonell vareimport

Nedgangen i det totale importvolumet sidan førstninga av 1986 har så langt i 1988 halde fram. Dette heng saman med redusert etterspurnad etter importkrevjande komponentar som hushalda sine kjøp av varige konsumgode og bedriftene sine investeringar i maskiner og transportmiddel. Ein vedvarande nedgang i innanlandsk etterspurnad kan redusere importen ytterlegare. Heimekonkurrerende industri kan dessutan auke sine marknadsdelar som følgje av den låge veksten i lønningane, noko som også vil dra i retning av redusert import.

Produksjon

Samla produksjon utanom oljeverksemd og utanriks sjøfart har vore i svak nedgang sidan sommaren 1986. Ser ein derimot på bruttoproduktet utanom korreksjonssektorane, vaks produksjonen heilt fram til siste årskiftet. Eit omslag nedover i første halvår heng saman med nedgang i produksjonen i privat tenesteyting, primærnæringane og byggje- og anleggsverksemda. Produksjonen i byggje- og anleggsverksemda fall kraftig i 2. kvartal i år etter ein topp rundt årskiftet. Dette var ein følgje av den låge igangsetjinga for både bustader og næringsbygg. Etter eit mellombels fall i industriproduksjonen i 1. kvartal ser den ut til å ha teke seg opp att i 2. kvartal. Denne utviklinga ser i første rekkje ut til å ha gjort seg gjeldande for heimekonkurrerende og skjerma industri. I utekonkurrerende industri har produksjonen vore i jamn vekst sidan førstninga av 1986.

Arbeidsmarknaden

Den svake produksjonsutviklinga dei siste to

åra har i 1988 gitt klare utslag i arbeidsmarknaden. Veksten i sysselsetjinga har stoppa opp i dei aller fleste næringsgreinene. Totalt sett har talet på sysselsette personar gått tilbake sidan 3. kvartal i fjor. Nedgangen i talet på sysselsette har til ein viss grad vorte motsvart av ein lågare vekst i arbeidsstyrken, men dette har ikkje vore nok til å hindre ein klar auke i arbeidsløysa. Arbeidsløysa er no den høgaste som er registrert sidan 1985. Tilgangen på og omfanget av ledige plassar har også gått tilbake det siste året. Med den svake økonomiske utviklinga kan ein ikkje sjå bort frå at arbeidsløysa i 1989 kjem opp mot 3 1/2 prosent, om ikkje omfattande tiltak blir sette i verk.

Prisar og lønningar

Etter ein mellombels auke i vårmånadene har veksten i konsumprisindeksen i høve til same månaden året før gått noko tilbake, og var i juli på 6,8 prosent. Den underliggjande veksttakten har gått klart ned dei siste månadene. I første rekkje er det innanlandske kostnadsfaktorar som har medverka til dette, men lågare vekst i importprisane har også hatt noko å seie.

Lova om regulering av inntektene gjer at veksten i timelønningane vil gå sterkt tilbake i 1988, noko som vil føre til ein lågare prisvekst. Den gjennomsnittlege veksten i timelønningane er rekna ut til å komme ned mot 4 1/2 prosent frå 1987 til 1988. Med ei prisstiging på 6 1/2 prosent gjev dette ein gjennomsnittleg nedgang i reallønna på om lag 2 prosent i år. Driftsmarginane i næringslivet ser ut til å ha auka hittil i 1988, og det kan ha medverka til å dempe fallet i prisstiginga.

UTVIKLINGEN I NOEN MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER.
 Prosentvis volumendring i 1986-priser 1)

	Mrd. 1986- kr.	Vekst fra samme periode året før				Underliggende tendens. Årlig rate (regnet fra foregående kvartal) 5)				
		1987	87.3	87.4	88.1	88.2a	87.2	87.3	87.4	88.1
Privat konsum	272,6	-1,0	-2,0	0,5	-1,6	-1	-1	-1	-2	-3
Varer	176,0	-4,6	-4,9	-2,9	-6,5	-5	-4	-5	-6	-8
Tjenester	84,6	4,3	3,8	4,7	5,2	5	5	5	5	4
Nordmenns konsum i utlandet ..	20,2	9,5	3,6	12,3	16,2	*	*	*	*	*
- Utlendingers konsum i Norge	8,3	6,8	-3,0	-5,6	3,2	*	*	*	*	*
Offentlig konsum	105,8	3,0	2,9	0,5	-0,7	*	*	*	*	*
Bruttoinvesteringer (inkl.lager)	143,6	-2,9	10,3	2,9	11,5	*	*	*	*	*
Oljevirkosomhet og sjøfart 2) .	28,8	37,3	68,7	67,2	93,1	*	*	*	*	*
Fastlands-Norge	112,7	-4,6	1,7	0,4	-3,2	-2	0	-2	-6	-9
Industri og bergverk	19,0	2,2	26,4	7,2	-8,3	12	15	4	-18	-32
Annen vareproduksjon	15,9	-7,2	-8,8	-2,6	9,2	-10	-4	1	5	9
Annen tjenesteyting	77,8	-5,5	-1,8	-0,4	-4,6	-3	-3	-3	-5	-7
Varelagre (BNP-vekstbidrag) 3)	2,1	(1,8)	(-0,7)	(-1,7)	(-0,6)	*	*	*	*	*
Innenlandsk anvendelse	522,0	-0,8	2,0	1,1	1,9	-1	1	1	-1	-1
- ettersp, fra fastlands-Norge .	491,1	-1,0	-0,2	0,5	-1,7	0	0	0	-2	-4
Eksport	195,3	-2,6	-6,2	0,8	-3,2	-2	-3	-1	-1	-2
Tradisjonelle varer	76,6	10,5	10,8	15,9	8,9	13	14	13	10	2
Råolje og naturgass	60,3	-0,9	6,9	6,4	1,5	8	6	6	2	-2
Skip og oljeplattformer	9,1	-61,0	-77,6	-81,4	-76,7	*	*	*	*	*
Tjenester	49,3	-10,7	-21,7	-1,6	-8,6	-16	-12	-9	-8	-8
Samlet anvendelse	717,3	-1,3	-0,3	1,1	0,5	-1	0	0	-1	-2
Import	198,1	-3,3	-2,5	-0,0	-1,2	-5	-1	-2	-4	-5
Tradisjonelle varer	134,5	-7,0	-3,0	-0,8	-3,2	-6	-3	-4	-5	-7
Råolje	1,9	18,9	697,1	-15,2	-52,5	*	*	*	*	*
Skip og oljeplattformer	5,9	137,5	61,2	45,9	106,9	*	*	*	*	*
Tjenester	55,9	-0,7	-10,5	-1,9	-5,3	-8	-5	-4	-5	-4
Bruttonasjonalprodukt (BNP) ,...	519,2	-0,4	0,4	1,5	1,1	1	1	1	0	0
- fastlands-Norge	447,7	0,6	-0,0	0,3	0,9	0	0	0	-1	-1
Oljevirkosomhet og utr. sjøfart .	71,4	-7,6	3,3	8,2	2,4	4	3	6	7	4
Fastlands-næringer	411,2	2,2	2,2	0,9	0,9	2	2	1	-1	-1
Industri og bergverk	77,3	1,2	-0,2	-2,3	2,3	0	-1	-1	-1	2
Annen vareproduksjon	67,5	3,4	7,9	1,3	3,4	4	5	4	1	-1
Annen tjenesteyting	266,3	2,1	1,6	1,7	0,1	2	2	2	-1	-2
Korr.poster (BNP-vekstbidrag) 4)	36,6	(-1,1)	(-1,7)	(-0,6)	(-0,0)	*	*	*	*	*

1) Se "Teknisk merknad". 2) Inkl. skip, oljeplattformer og plattform-moduler under arbeid. 3) Utenom skip, oljeplattformer under arbeid og plattform-moduler under arbeid. BNP-vekstbidragene er beregnet som differansen mellom lagerinvesteringene i kvartalet og samme kvartal året før, regnet i prosent av BNP samme kvartal året før. 4) Korreksjon for frie banktjenester og visse avgiftsberegninger. BNP-vekstbidragene er beregnet som økningen i posten fra samme kvartal året før, regnet i prosent av BNP samme kvartal året før. 5) Vekst fra foregående kvartal i glattet sesongjustert serie, omregnet til årlig rate. a) Anslag tildels basert på framskrivninger. *) Endringstall blir meningsløse regnet som årlig rate.

PRISINDEKSER FOR MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER						
	Prosentvis endring fra samme periode året før					
	87.1	87.2	87.3	87.4	88.1	88.2
Privat konsum	9,6	9,1	7,3	6,8	5,8	5,9
Offentlig konsum	14,7	13,6	7,2	5,6	3,6	4,7
Bruttoinvesteringer (inkl. lager)	11,7	11,6	8,6	7,6	6,9	6,4
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	11,2	10,6	7,7	6,8	5,7	5,8
- etterspørsel fra fastlands-Norge ...	11,5	10,7	7,8	6,8	5,2	5,3
Eksport	-3,1	3,1	6,6	3,3	-0,0	2,7
- tradisjonell vareeksport	5,4	7,4	5,3	4,8	6,3	8,7
Samlet anvendelse	6,9	8,5	7,4	6,0	4,1	5,1
Import	9,8	9,7	4,7	3,6	3,1	3,2
- tradisjonell vareimport	9,4	8,7	1,9	0,4	0,8	1,5
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	5,7	8,0	8,4	7,0	4,5	5,9
- uten oljevirkosomhet og u. sjøfart ..	12,2	10,8	8,5	8,6	7,4	7,6

TEKNISK MERKNAD OM KVARTALSREGNSKAPSTALLENE

Kvartalsberegningene: Beregningene foretas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg. De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene for årene til og med 1987 er avstemt mot de sist publiserte årlige regnskapstallene.

Basisår og kjeding: Volumtall for 1987 og 1988 er beregnet i 1986-priser, og det er brukt vekter fra dette året. I det kvartalsvise nasjonalregnskapet beregnes alle størrelser i faste priser med basis i prisene to år tidligere. I de årlige nasjonalregnskapene er basisåret nå 1984. Valg av basisår påvirker fastpristallene og dermed de årlige volumendringssratene (vekstratene). For sammenlikningens skyld er det derfor i alle tabeller gitt vekstrater med 1986 som basisår (felles omregningsår). Dette er gjort ved å kjede fastpristallene for årene før 1986 til 1986-priser. Kjedingen er foretatt på kvartalsregnskapets sektornivå.

Bruttoinvesteringer: Bruttoinvesteringer i fast kapital i alt er sterkt påvirket av de store svingningene i investeringer i oljevirkosomhet. Disse svingningene skyldes blant annet at plattformen som har vært under arbeid i flere år, regnes som investert i det kvartal og med den kapitalverdi de har ved uttavingen til feltet.

Offentlig konsum og investeringer: Byrået har nå fått indikatorer som brukes for å fordele statlig sektors innkjøp av varer og tjenester over året. For kommunal sektor hvor slik informasjon ikke er tilgjengelig, har en valgt å fordele utgiftene jevnt utover med en firedel på hvert kvartal.

Sesongjusterte tall: Det kvartalsvise nasjonalregnskapet utarbeides som et ikke-sesongjustert regnskap, der en søker å registrere de faktiske transaksjoner i hvert kvartal. De fleste tallseriene på detaljert regnskapsnivå viser derfor klare sesongsvingninger. Disse seriene er sesongjustert og deretter summert sammen med de øvrige tallseriene til de totalstørrelsene som er presentert i teksttabellene og diagrammene. For statlig sektors innkjøp av varer og tjenester hvor en foreløpig ikke har tilstrekkelig informasjon til å fastlegge sesongmønsteret, er sesongjusteringen basert på skjønn.

Underliggende tendens: Norsk økonomi er så liten at tilfeldige eller enkeltstående, store hendelser kan gi store utslag i tallene. De sesongjusterte tallene gattes derfor, slik at en kan finne fram til den underliggende tendensen for hver av seriene. Ved glattingen forsøker en å skille mellom tilfeldige og systematiske variasjoner i serien.

REVISJONER AV BEREGNET UNDERLIGGENDE TENDENS

(Vekst fra foregående kvartal i glattet, sesongjustert serie, omregnet til årlig rate)

Publisert	85.2	85.3	85.4	86.1	86.2	86.3	86.4	87.1	87.2	87.3	87.4	88.1	88.2
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

BNP fastlands-Norge

Apr-86	4	8	9										
Aug-86	6	6	5	1	-3								
Nov-86	5	5	4	3	2	3							
Jan-87	4	5	5	3	2	2	3						
Mai-87	6	6	7	5	3	3	2	-1					
Aug-87	6	6	7	5	3	2	0	-1	-1				
Nov-87	6	7	7	5	3	1	0	-1	0	1			
Jan-88	6	7	7	5	3	1	0	-1	1	2	2		
Jun-88	4	5	6	5	3	2	1	0	0	1	0	-2	
Sep-88	4	5	6	5	3	2	1	-1	0	0	0	-1	-1

Etterspørsel fra fastlands-Norge

Apr-86										
Aug-86	7	8	7	5	2								
Nov-86	7	8	8	7	4	1							
Jan-87	8	9	9	8	5	1	-3						
Mai-87	9	10	10	9	6	2	-2	-6					
Aug-87	8	9	9	8	5	2	0	-1	-1				
Nov-87	9	9	9	8	5	2	-1	-2	-2	-2			
Jan-88	9	9	9	8	4	1	-1	-1	-1	0	1		
Jun-88	9	9	9	8	5	3	1	-1	0	1	1	-2	
Sep-88	9	9	9	8	5	2	0	-1	0	0	0	-2	-4

MERKNADER TIL REVISJONENE

Revisjoner kan enten skyldes nye/reviderte kvartalstall for inneværende år, nye/reviderte årlige nasjonalregnskap for tidligere år eller overgang til nytt prisbasis-år. Fordi vekstratene etter omregning til årlig rate er avrundet til nærmeste hele prosent, kan 1 prosentenhets endring i vekstraten først og fremst skyldes ulik avrunding.

Publisert:	Pris- basis:	Nytt årlig regnskap:	Andre merknader:
------------	-----------------	-------------------------	---------------------

Apr-86	1984		
Aug-86	1985	1983-85	Arbeidskonfliktene i 86.2 trakk vekstakten ned. Ny glattemetode ga anslag i ett kvartal lenger fram.
Nov-86	"		
Jan-87	"		
Mai-87		1984-85	
Aug-87	1986		Endret glattemetode for siste observasjon.
Nov-87	"		
Jan-88	"		
Jun-88	"	1985-87	Nytt sesongjusteringsprogram tatt i bruk.
Sep-88	"		

=====

PRODUKSJON

=====

Olje- og gassutvinning:

Norsk olje- og gassproduksjon var på 49,2 mill. tonn oljeekvivalenter (toe) de syv første månedene i 1988, en økning på 6,8 prosent fra samme periode i 1987. Oljeproduksjonen økte med 10,5 prosent og gassproduksjonen med 0,7 prosent.

For en nærmere gjennomgang av norsk oljeproduksjon vises det til vedlegget "Utsiktene for oljevirkksomheten".

Industriproduksjonen

Sesongjustert industriproduksjon viste ifølge KNR, en markert vekst på 3,1 prosent fra 1. til 2. kvartal. Oppsvinget representerer et brudd på den nedadgående tendensen som preget utviklingen gjennom det foregående året. Oppsvinget kan hovedsaklig tilskrives utviklingen i hjemmekonkurrerende industri, der bruttoproduktet vokste sterkt fra 1. til 2. kvartal etter nedgang siden årskiftet 86/87 forårsaket av svakere innenlandsk etterspørselsutvikling og tap av markedsandeler overfor import. Bruttoproduktet i skjermet industri økte også, til om lag samme nivå som i 3. kvartal 1987. Ved vurderingen av utviklingen fra 1. til 2. kvartal i hjemmekonkurrerende og skjermet industri, må man ta hensyn til at påsken i

år delvis falt i 1. kvartal, mot normalt i 2. kvartal. Dette er forsøkt korrigert for, men muligheten for at tallene gir en overvurdering av veksten fra 1. til 2. kvartal er til stede. Veksten i utekonkurrerende industri holder seg godt oppe takket være fortsatt gode konjunkturer på eksportmarkedene.

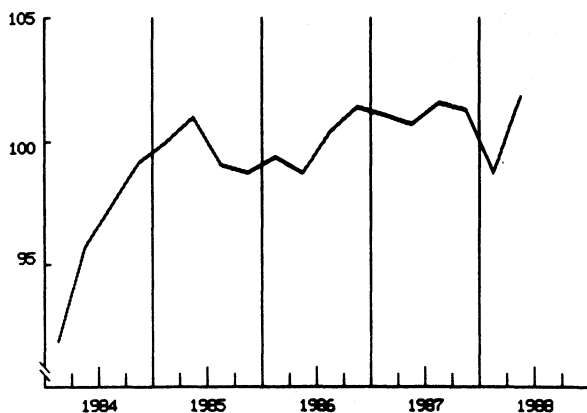
Byråets konjunkturbarometer viser at industriens ledere generelt venter en noe svakere utvikling i 3. enn i 2. kvartal. Dette gjelder særlig i skjermet industri, men også deler av hjemmekonkurrerende industri som produksjon av verksteds- og mineralske produkter. I utekonkurrerende industri ventes fortsatt gode konjunkturer.

Veksten i utekonkurrerende industri og bergverksdrift var 1,4 prosent fra 1. til 2. kvartal. Den stabile veksten gjennom 1987 ser dermed foreløpig ut til å holde seg. Det hersker imidlertid stor usikkerhet mht. varigheten av den eksportoppgangen som ligger bak produksjonsoppsvinget.

Den sterkeste veksten fant sted for bergverksdrift og metallindustri, der veksten fra 1. til 2. kvartal var hhv. 3,2 og 2,1 prosent. Innenfor metallsektoren viser Byråets produksjonsindeks at det stadig er gruppen ikke-jernholdige metaller som gir det sterkeste vekstbidraget. Kapasiteten er nær fullt utnyttet for både primæraluminium, sink og nikkel, og begrenser produksjonen. Kapasiteten hos aluminiumsprodusentene ventes ikke å øke vesentlig i 1988. Landets eneste sinkprodusent, Norzink, regner imidlertid med en utvidelse av kapasiteten på 5 prosent i 1988. Falconbridge Nikkelverk, eneprodusent av nikkel, har økt kapasiteten med 15 prosent i år, og regner med full utnyttelse av denne.

Produksjonen av jern, stål og ferrolegeringer har også vært i klar vekst gjennom 1. og 2. kvartal 1988. Ifølge produksjonsindeksen var den gjennomsnittlige veksten fra året før i første halvår på 7,1 prosent. For denne gruppen av metaller er kapasitetsutnyttelsen gjennomgående noe

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT I ALT. 1986=100

lavere enn det vi finner innenfor den ikke-jernholdige gruppen, og representerer ikke i samme grad en begrensende faktor for produktionsveksten. Det er ferrolegeringsbransjen som er i oppgang, mens produksjon og støping av jern og stål ble redusert i første halvår.

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT

Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal.

	87.3	87.4	88.1	88.2
Utekonk.	0,1	1,5	1,3	1,5
Hjemmekonk.	1,0	-2,1	-4,1	4,5
Skjermet	1,2	2,0	-2,4	1,8
I alt	0,9	-0,3	-2,5	3,1
- tendens ¹⁾	-0,2	-0,3	-0,2	0,5

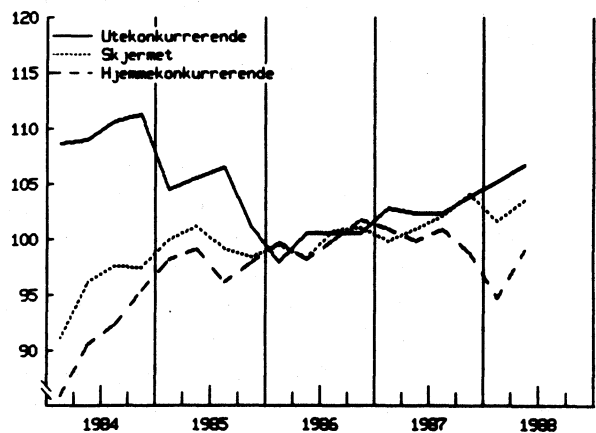
1) Se teknisk merknad til KNR-tallene

For treforedlingsprodukter viser den underliggende tendensen tegn til begynnende nedgang. Sesongjustert bruttoprodukt steg imidlertid med 1,1 prosent fra 1. til 2. kvartal. Veksten fant sted til tross for en nedgang i eksporten av treforedlingsprodukter fra 1. til 2. kvartal. Kapasitetsutnyttningen er fortsatt høy; Byråets konjunkturbarometer for 2. kvartal viser at bare 7 prosent av de spurte bedriftene i undersøkelsen hadde en utnyttingsgrad lavere enn 80 prosent.

Sesongjustert produksjon av kjemiske råvarer har holdt seg om lag uendret gjennom de tre siste kvartaler. Bruttoproduktet lå i 2. kvartal likevel 4,9 prosent over nivået samme kvartal 1987. Verdien av eksportordretilgangen viste sterk nedgang fra 1. til 2. kvartal, mens tilgangen av innenlandske ordre var i oppgang. Kapasitetsutnyttningen var på samme høye nivå som i 1. kvartal.

Hjemmekonkurrerende industri hadde en vekst fra 1. til 2. kvartal på hele 4,5 prosent.

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT. 1986=100

Som nevnt innledningsvis kan plasseringen av påsken forklare noe av dette oppsvinget. Veksten kom etter nedgang gjennom hele 1987 og frem til 1. kvartal 1988, en periode hvor næringen møtte svakere vekstimpulser fra innenlandsk etterspørsel og tapte markedsandeler overfor import. Eksporten var imidlertid i vekst, men gikk noe ned fra 1. til 2. kvartal. Det er for tidlig å si om utviklingen i siste kvartal har stanset den negative underliggende tendensen for produksjonen.

Det er særlig verkstedsindustrien, utenom bygging av skip og oljeplattformer, som viste kraftig produktionsvekst; sesongjustert bruttoprodukt økte med 7,5 prosent fra 1. til 2. kvartal, og var da høyere enn på samme tidspunkt i 1987. Oppgangen skjedde til tross for at eksporten av verkstedsprodukter og maskininvesteringene ble redusert fra 1. til 2. kvartal. Eksporten av verkstedsprodukter ligger imidlertid fortsatt på et høyt nivå. Oppbygging av lagre, som ble redusert gjennom foregående år, samt gjenvinning av markedsandeler overfor import, bidrar også til å forklare oppsvinget. Vekstimpulsene fra investeringer i oljevirkosomheten holder seg godt oppe. Ordretilgangen fra innenlandsmarkedet var i nedgang i 2. kvartal, mens tilgangen på eksportordre økte.

Også for bygging av skip og oljeplattformer var det vekst i bruttoproduktet fra 1. til

2. kvartal etter nedgang siden 2. kvartal 1987. Bruttoproduktet for skipsbygging økte med 3,9 prosent, mens den tilsvarende vekst for bygging av oljeplattformer var 2,9 prosent.

Produksjonen av kjemiske og mineralske produkter økte med 2,9 prosent. Den høye aktiviteten i kjemisk råvare- og metallproduksjon, samt offentlig etterspørsel fra helse- og undervisningssektoren ga trolig viktige vekstimpulser. På den annen side er aktiviteten i bygge- og anleggsektoren svekket, noe som svekker etterspørselen etter kjemiske og mineralske produkter.

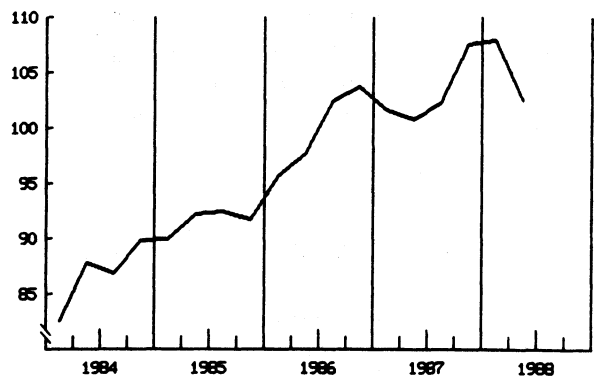
Produksjonen av trevarer holdt seg om lag uendret fra 1. til 2. kvartal. Nedgangen gjennom første halvår 1987 synes å ha flatet ut. For tekstil- og bekledning gikk bruttoproduktet ubetydelig ned i 2. kvartal. Bruttoproduktet i denne næringen har vært i nedgang siden midten av 1986. Utviklingen i ordretilgangen bekrefter den svake utviklingen.

Skjermet industri var også i vekst fra 1. til 2. kvartal, med en vekst i sesongjustert bruttoprodukt på 1,5 prosent. Veksten må imidlertid ses på bakgrunn av den svake utviklingen i 1. kvartal. Den underliggende tendensen viser en vekst fra foregående kvartal, beregnet som årlig rate, på vel 1 prosent gjennom første halvår 1988. Den tilsvarende vekst i andre halvår 1987 var om lag 2,5 prosent. Veksten fra 1. til 2. kvartal var mest markert i grafisk industri og for produksjon av nytelsesmidler med vekstrater på hhv. 4,1 og 3,2 prosent. Produksjonen av næringsmidler gikk svakt ned med 0,6 prosent.

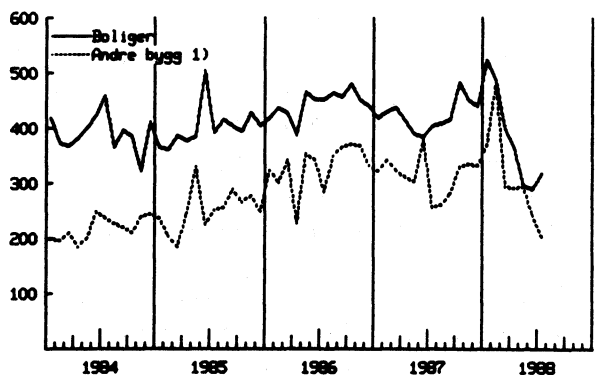
Bygge- og anleggsvirksomheten: Nedgang, men fortsatt høy aktivitet

KNR-tallene tyder på at produksjonen i bygge- og anleggssektoren nå er i nedgang etter en jevn underliggende vekst siden begynnelsen av 1984. Sesongjustert sank bruttoproduktet i 2. kvartal i år med 5 prosent i forhold til kvartalet før. Det

BRUTTOPRODUKT I BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET
1985=100. Sesongjustert.

BYGG SATT I GANG
Bruksareal i 1000 kvm. Sesongjustert.

1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

store fallet må sees på bakgrunn av at den milde vinteren sikkert har medført unormal høy aktivitet i vinterhalvåret. Til tross for nedgangen var nivået likevel på høyde med gjennomsnittet i toppåret 1987.

De sesongjusterte igangsettingstallene var rekordhøye både for boliger og andre bygg (utenom bygg for jordbruk, skogbruk og fiske, som byggearealstatistikken ikke har tall for) i 1. kvartal i år, mens de i løpet av 2. kvartal har rast ned. Igangsettingen av disse andre byggene lå i juni 50 prosent under toppnivået i februar, mens tallet for igangsatt boligareal var 45 prosent lavere enn toppnivået i januar. Noe av dette forklares kanskje av den milde vinteren som kan ha medført fremskyting av enkelte prosjekter. Men det synes også naturlig å ta det som en indikasjon på redusert etterspørsel.

De lave igangsettingstallene peker mot et svakere aktivitetsnivå i bygge- og anleggssektoren i den nærmeste tiden framover. Utsikter til reduserte investeringer i bygninger og anlegg i næringslivet, blant annet på grunn av en gradvis nedtrapping av investeringene på Mongstad, er momenter som peker i retning av lavere aktivitet i denne bransjen også på noe lengre sikt. Det synes også naturlig å tro at kredittinstitusjonenes mange tap på ulike prosjekter i 1987 vil medføre en strammere utlånspolitikk, som også vil føre til lavere investeringer i bygninger og anlegg. Indikasjoner på lavere leiepriser for næringsbygg peker også i retning av lavere investeringer og derigjennom lavere aktivitet i denne bransjen.

=====

ARBEIDSMARKEDET

=====

Syssetningen nådde en foreløpig topp i 3. kvartal 1987. Deretter har syssetningen, justert for normale sesongvariasjoner, vært i nedgang. Syssetningen i 2. kvartal

1988 var ifølge Statistisk Sentralbyrås arbeidskraftundersøkelser (AKU) lavere enn i 2. kvartal 1987. Man må tilbake til 1983 for å finne en nedgang i antall syssette fra ett år til det neste. Nedgangen i syssetningen har vært særlig markert innenfor industrien, men utviklingen er svak også for andre næringer.

AKU-tallene for 2. kvartal 1988 må tolkes med større varsomhet enn vanlig, fordi datainnsamlingen i AKU er blitt lagt om. Heretter blir selve spørreundersøkelsen foretatt hver måned i stedet for hvert kvartal, mens resultatene fremdeles publiseres kvartalsvis. Denne omleggingen innvirker spesielt på sesongvingningene i kvartalstallene. Samtidig er selve spørreskjemaet endret. Tidligere spurte man bare om totalt antall utførte timer, noe som førte til at man risikerte å få som svar bare avtalt timetall i hovedarbeid. Nå spørres det eksplisitt om antall timer arbeidet i både hoved- og biarbeid og om både avtalt og utført timetall. Dette og andre endringer i spørreskjemaet innvirker særlig på tallene for arbeidstid, slik at de ikke lenger er sammenliknbare med tidligere tall. Antakeligvis har ikke antall faktisk utførte timeverk i 2. kvartal 1988 endret seg så mye i forhold til 2. kvartal 1987, selv om AKU-tallet for 2. kvartal i år ligger noe over tilsvarende tall for 2. kvartal ifjor.

De siste års sterke vekst i arbeidsstyrken ser ut til å ha avtatt, men ikke nok til å hindre at den svake utvikling i antall syssette har gitt seg utslag i økt arbeidsledighet. Både AKU-tall for arbeidsøkere uten arbeidsinntekt i 2. kvartal og Arbeidsdirektoratets tall for registrerte arbeidsløse i august er de høyeste på mer enn tre år. Den registrerte ledighet ved arbeidskontorene i august 1988 var på 2,5 prosent av arbeidsstyrken, en økning på nesten 70 prosent fra august ifjor. Ifølge AKU var det i 2. kvartal i år 65 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt, eller 3,0 prosent av arbeidsstyrken.

ARBEIDSSTYRKEN

1 000 personer/normalårsverk.

	Nivå	Endring fra tilsvarende periode		
		1986	1987	88.2
	88.2	1986	1987	88.2
Arbeidsstyrken	2191	46 ²	43	12
Arbeidssøkere	65	-12	3	26
Syssette	2126	58 ²	40	-14
- omregnet til heltid ¹	1939 ³	65	22	.. ³

¹ à 37,5 timers uke

² Justert for definisjonsendringer i AKU

³ På grunn av en omlegging av AKU er tallene ikke sammenliknbare med tidligere tall

Etterspørselspresset i arbeidsmarkedet har avtatt. Beholdningen av ledige plasser har i de fleste måneder hittil i år holdt seg seg klart under nivået for de tilsvarende måneder ifjor. Nedgangen i både tilgangen på og beholdningen av ledige plasser har vært størst innenfor industrien.

Den svake etterspørselsutviklingen i norsk økonomi gjør at man må regne med at arbeidsledigheten vil øke ytterligere i tiden framover. Ledigheten innenfor industrien har ifølge Arbeidsdirektoratet økt merkbart det siste året. Nå er det også tegn til at de siste års vekst innenfor finansiell- og forretningsmessig tjenesteyting har avtatt. Beholdningen av personer berørt av permisjoner og innskrenket arbeidstid i august 1988 var mer enn fordoblet i forhold til samme periode ifjor. Samtidig har det skjedd en utjevning av ledigheten mellom de ulike regioner og yrkesgrupper. Arbeidsmarkedstiltakene er for øyeblikket på et meget lavt nivå. En eventuell økning i disse vil kunne dempe økningen i arbeidsledigheten.

REGISTRERT ARBEIDSLEDIGHET OG PERSONER
PÅ INNSKRENKET ARBEIDSTID
1 000 personer.

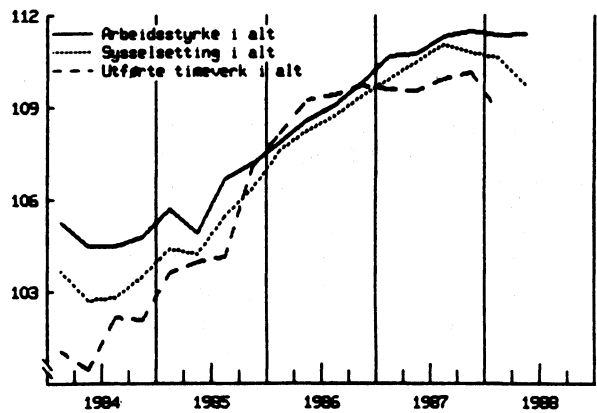
	Aug. Endring fra 1988 august 1987	
Registrerte ledige	53,3	21,6
- permitterte	8,0	5,0
Berørt av innskrenket arbeidstid	5,8	2,8

Kilde: Arbeidsdirektoratet

Syssetting

Utførte timeverk, justert for sesongvariasjoner og andre tilfeldige avvik, vokste sterkt fram til sommeren 1986, for så å holde seg tilnærmet uendret fram til og med 4. kvartal 1987. I 1. kvartal 1988 ga

ARBEIDSTYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE TIMEVERK I ALT
IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN. 1980=100. Sesongjustert.

AKU en klar nedgang i tallet på utført timeverk i forhold til 1. kvartal året før. Utviklingen i utførte timeverk i 2. kvartal 1988 er usikker på grunn av den før omtalte omlegging av AKU. Det er derfor trolig at utførte timeverk i 2. kvartal i år ligger i underkant av 2. kvartal ifjor, selv om AKU-tallene viser noe vekst.

Nedgangen i tallet på sysselsatte personer (justert for sesongvariasjoner) som ble observert i de to foregående kvartaler ble forsterket i 2. kvartal 1988. I følge AKU var det i 2. kvartal 1988 2 126 000 sysselsatte. Dette utgjorde en nedgang på 14 000 eller ca. 0,7 prosent sammenliknet med samme kvartal i fjor.

Det er innenfor deler av industrien at det svake aktivitetsnivået har satt sine kraftigste spor. Både innen hjemmekonkurrerende og skjermet industri har etterspørselen etter arbeidskraft sunket sterkt det siste året. Samtidig ser det ut som om de siste års kraftige vekst innenfor finansiell- og forretningsmessig tjenesteyting har avtatt. Nivået på sysselsettingen i de skjermede næringer holder seg fortsatt oppe, mens sysselsettingen innenfor de konkurranseutsatte næringer var lavere enn i 2. kvartal 1987.

Syssettingen blant ungdom 16-19 år og personer 55-66 år har sunket i første halvår 1988 sammenliknet med samme periode året

PERSONER I ARBEIDSSTYRKEN; SYSSELSATTE OG ARBEIDSSØKERE UTEN ARBEIDSINNTekt ETTER KJØNN OG ALDER

Gjennomsnitt for første halvår. 1 000 personer

	Arbeidsstyrken		Sysselsatte		Arbeidssøkere	
	Nivå 1988	Endring fra 1987	Nivå 1988	Endring fra 1987	Nivå 1988	Endring fra 1987
16-24 år	393	7	364	0	29	7
25-66 år						
Menn	972	4	956	-1	16	4
Kvinner	780	8	766	6	14	2
16-74 år	2 185	13	2 126	-1	60	14

før, mens det fremdeles har vært en klar vekst i sysselsettingen blant menn og kvinner i aldersgruppen 20-54 år. En del av forklaringen på dette er at tallet på personer i aldersgruppen 20-54 år har økt mens det har sunket i de eldste og yngste aldersgruppene.

Arbeidsstyrken

Den sterke veksten i arbeidsstyrken de siste årene har avtatt i løpet av første halvår i år. Antall personer i arbeidsstyrken i 2. kvartal lå såvidt (0,4 prosent) over nivået i samme periode i 1987. Dette er en vekst som er litt svakere enn veksten i befolkningen i aldersgruppen 16-74 år skulle tilsi. Dette reflekterer både at yrkesprosenten allerede har nådd et meget høyt nivå (i 2. kvartal var den på 71,2 prosent) og at den svake økonomiske utviklingen reduserer mulighetene for å gå ut eller holde seg ute i arbeidslivet. Det er særlig blant kvinner i aldersgruppen 25-66 år og ungdom 20-24 år at økningen i arbeidsstyrken fremdeles holder tritt med veksten i befolkningsgrunnet.

Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten, justert for normale sesongvariasjoner, har vist en markert stigning de tre siste kvartalene. Ifølge AKU var det i 2. kvartal i år 65 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt, eller 3,0 prosent

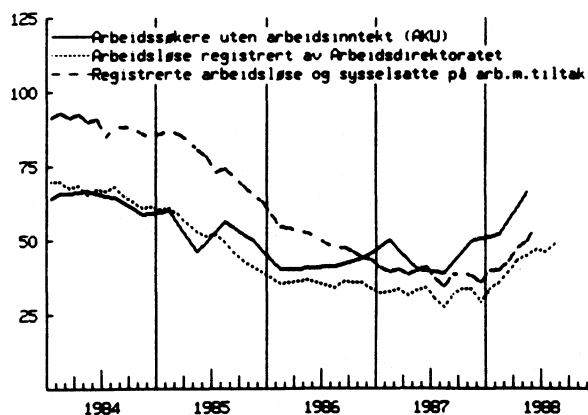
av arbeidsstyrken. Dette er den høyeste arbeidsledighet som er målt i AKU siden 3. kvartal 1985.

Også den registrerte arbeidsløsheten har økt i løpet av det siste halvåret. Ved utgangen av august var det ved arbeidskontorene registrert 53 300 helt arbeidsløse, en økning på 21 600 sammenliknet med august 1987. De helt arbeidsløse utgjorde således 2,5 prosent av arbeidsstyrken. Det er tre år siden man hadde en så høy registrert ledighetsprosent ved arbeidskontorene.

Den største økning i ledige fra 1. halvår 1987 til samme periode i år har i følge AKU vært blant ungdom 16-24 år og blant menn 26-66 år. Det er en del usikkerhet knyttet til utviklingen i arbeidsledigheten i AKU.

ARBEIDSLLEDIGE

Arbeidssøkere uten arbeidsinnt., reg. arbeidsløse ved arbeidskontorene og syssels. på arb.m.tiltak. Sesongjusterte tall i tusen.

REGISTRERTE ARBEIDSLØSE ETTER FYLKE

I prosent av arbeidsstyrken.

	Endring	
	Juli 88	fra juli 87
Østfold	2,2	0,2
Akershus	0,6	0,3
Oslo	0,9	0,4
Hedmark	1,7	0,4
Oppland	1,7	0,3
Buskerud	1,2	0,5
Vestfold	1,9	0,6
Telemark	2,5	0,8
Aust-Agder	4,3	1,6
Vest-Agder	2,5	0,6
Rogaland	2,3	1,1
Hordaland	2,3	0,8
Sogn og Fjordane	1,5	1,0
Møre og Romsdal	3,1	1,4
Sør-Trøndelag	2,7	0,9
Nord-Trøndelag	3,2	0,6
Nordland	3,5	1,0
Troms	3,2	1,0
Finnmark	3,9	1,6

Kilde: Arbeidsdirektoratet

En kan ikke se bort fra at omleggingen har ført til en overvurdering av veksten i ungdomsledigheten ved at juni også er trukket inn. Det er imidlertid vanskelig å sammenlikne direkte med Arbeidsdirektoratets tall da registreringstilbøyeligheten for ungdom vanligvis har vært lav.

Mens det tidligere i år var sterkest stigning i ledigheten innenfor industri, bygge- og anleggsvirksomhet ser det ut som om det i løpet av de siste tre månedene er blitt en klar økning i antall registrerte arbeidsløse innenfor andre næringer. Arbeidsdirektoratets tall for personer berørt av permisjoner og innskrenket arbeidstid ved utgangen av august 1988 var

også mer enn fordoblet sammenliknet med august 1987.

Den økte ledigheten gjør seg nå gjeldende i alle fylker. Spesielt har den relative økning i ledigheten vært stor på Vestlandet og i en del fylker med lav ledighet som Oslo og Akershus. Fremdeles er det de nordligste fylkene og Aust-Agder som har den høyeste ledigheten.

Ledige plasser

I løpet av juli ble det ved arbeidskontorene registrert en tilgang på 15 000 registrerte plasser, en nedgang på 8 000 sammenliknet med juli 1987. Den sesongjusterte nedgangen fra måneden før var på ca. 5 000 ledige plasser. Den største reduksjon i tilgangen på ledige plasser fant sted i Oslo.

Beholdningen av ledige plasser ved utgangen av august var på 9 300, om lag det samme som i august i fjor. Hittil i år har beholdningen av ledige plasser vært lavere i de aller fleste måneder sammenliknet med i fjor, med størst reduksjon i Oslo-området. Tallet på ledige plasser har gått tilbake for de fleste yrkesgrupper.

PRISER OG LØNNINGER

Veksten i konsumprisindeksen, målt i forhold til samme måned året før, avtok fra vel 10 prosent i mars 1987 til knapt 7 prosent i februar 1988. Etter en midlertidig økning i veksttakten til litt over 7 prosent i vårmånedene, falt prisstigningen i juli igjen under dette nivået. Etter en økning fra høsten 1987 til februar i år har den sesongjusterte prisstigningen regnet i forhold til foregående måned vist en markert nedgang. Det er først og fremst innenlandske faktorer som har bidratt til dette, men også lavere importprisvekst har vært en medvirkende årsak til den lavere prisstigningstakten. For import av tradisjonelle varer har prisutviklingen de siste fire kvartaler svingt mellom 0,4 og 1,9 prosent jevnført med samme

kvartal året før. Det skyldes lav inflasjon i utlandet og - for siste halvårs vedkommende - en styrket kronekurs. For varer som i stor grad går til konsum, som biler og matvarer, synes imidlertid prisveksten å ha vært klart sterkere, særlig for 2. kvartal. Dersom de siste ukers svakere kronekurs vedvarer, kan det føre til et visst prispress utover høsten via økte importpriser.

Timelønnsveksten vil, bl.a. pga. innteksreguleringsloven, avta betydelig i 1988 og bidra til en lavere prisstigning. Stikkprøveundersøkelser tyder på at loven stort sett blir overholdt og fungerer som en effektiv beskrankning av lønnsveksten. Gjennomsnittlig timelønnsvekst anslås å komme ned mot 4 1/2 prosent fra 1987 til 1988. Med en prisstigning på 6 1/2 prosent gir dette en reallønnsnedgang på om lag 2 prosent. Driftsmarginene i næringslivet ser ut til å har økt noe mer enn andre inntekter hittil i 1988, og dermed bidratt til å dempe fallet i prisstigningen.

PRISSTIGNING FOR HOVEDKOMPONENTER I NASJONALREGNSKAPET
Prosent fra samme kvartal året før.

	1987		1988	
	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Privat konsum	7,3	6,8	5,8	5,9
Offentlig konsum	7,2	5,6	3,6	4,7
Bto.inv. i fast kapital	9,2	7,4	6,6	6,0
Innenl. anvendelse	7,7	6,8	5,7	5,8
Eksport i alt	6,6	3,3	0,0	2,7
- trad. varer	5,3	4,8	6,3	8,7
Import i alt	4,7	3,6	3,1	3,2
- trad. varer	1,9	0,4	0,8	1,5
Bruttonasjonalprodukt	8,5	6,9	4,5	5,9

Konsumprisene

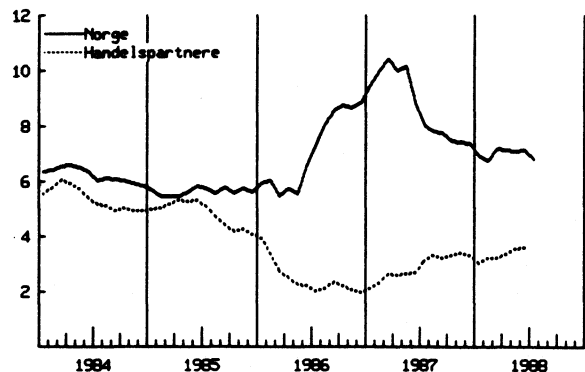
Den sesongjusterte konsumprisindeksen, viste tendens til tiltakende vekst (regnet i forhold til foregående måned) fra et nivå på 5 prosent i juni 1987 til en topp på om lag 9 prosent i februar og mars 1988. Deretter har den underliggende veksttakten sunket markert og kom i juli nesten ned i 0.

Regnet i forhold til samme måned året før kom prisstigningen i juli ned på 6,8 prosent. En stor del av denne veksten skyldes den overraskende sterke prisveksten rundt årsskiftet.

For å nå regjeringens mål om at prisstigningen fra desember 1987 til desember 1988 ikke skal overstige 5 prosent, må prisindeksen ikke øke med mer enn 0,6 prosent i løpet av de siste 5 måneder. Det er derfor ikke mye å gå på, men sesongmønsteret tilsier at det normalt er lavere prisstigning andre halvår enn første halvår. Dersom den sesongjusterte månedlige prisstigningen omregnet til årlig rate blir på 3,4 prosent resten av året vil en akkurat kunne nå regjeringens mål. Dette svarer omtrent til gjennomsnittet av den sesongjusterte månedlige prisstigningen de siste 3 måneder. Det vil gi en gjennomsnittlig prisstigningstakt fra 1987 til 1988 på 6,4 prosent.

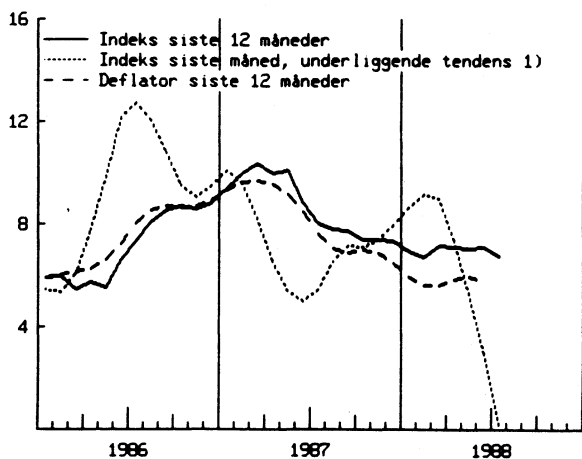
Prisindeksen for privat konsum iflg. KNR viser fortsatt en klart lavere prisstigning enn konsumprisindeksen målt i forhold til

KONSUMPRISVEKSTEN I PROSENT FRA SAMME MÅNED ÅRET FØR

KONSUMPRISVEKST

Vekst i konsumprisindeksen og kvartalsregnskapets konsumdeflator. Prosent.

1) Vekst fra forrige kvartal i sesongjustert og glattet serie. Årlig rate.

samme periode i fjor. Mens prisveksten fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988 var 5,9 prosent iflg. nasjonalregnskapet, var den 6,8 prosent iflg. konsumprisindeksen. Forskjellen, som skyldes ulikt vektgrunnlag for indeksene, har imidlertid avtatt noe i det siste.

De fleste delindeksene i konsumprisindeksen har vist klart avtagende underliggende vekst i første halvår 1988. Særlig gjelder dette for matvarer, reiser og transport og klær og skotøy. Unntakene er helsepleie og husleie. Utviklingen i prisindeksen for husleie er i stor grad en ettervirkning av veksten i rentenivået. Den underliggende veksten for denne delindeksen har i de siste månedene stabilisert seg på et høyt nivå, men etterhvert som virkningen av den tidligere renteoppgangen slår igjennom i husleiene, er det trolig at veksten også i denne delindeksen vil avta.

Prisveksten for offentlig konsum, regnet fra samme periode året før, avtok klart gjennom 1987 fram til og med 1. kvartal 1988. Etter en svak økning i 2. kvartal 1988, synes veksten nå å ha flatet ut på ca. 4 prosent. Den lave prisveksten har nær sammenheng med den moderate lønnsveksten i offentlig sektor.

Investeringspriser

Prisstigningen for investeringsvarer iflg. KNR nådde en topp på 10,2 prosent i 2. kvartal 1987 og har siden avtatt jevnt ned til et nivå på 6,0 prosent i 2. kvartal 1988. Prisstigningen for investeringer i nye bygninger og anlegg har vært forholdsvis høy de siste kvartalene, men etter et fall i 2. kvartal er den nå kommet ned på 7,4 prosent. Derimot økte stigningstakten for maskiner og transportmidler fra 4,5 prosent til 5,8 prosent fra 1. til 2. kvartal 1988. Det er grunn til å vente at fortsatt redusert aktivitetsnivå i bygge- og anleggsbransjen vil føre til ytterligere nedgang i prisstigningstakten i andre halvår 1988.

Lønninger

I 1987 var den gjennomsnittlige timelønnsveksten for norsk økonomi som helhet på 11,6 prosent, mot ca. 10 prosent i 1986. Lønnsveksten pr. normalårsverk ble 8,8 prosent i 1987. Forskjellen i timelønnsveksten og lønnsveksten pr. normalårsverk i 1987 skyldtes i det alt vesentlige arbeidstidsforkortelsen pr. 1/1-1987.

Lønnsstatistikken for arbeidere i industrien for 1. kvartal 1988 viser en vekst i gjennomsnittlig timelønn på 7,3 prosent for voksne menn fra 1. kvartal 1987. Normalt er lønnsglidningen for industriarbeidere liten fra 4. kvartal til 1. kvartal, men lønnsveksten fra 4. kvartal 1987 til 1. kvartal 1988 ser ut til å ha vært enda noe lavere enn det som har vært vanlig i tilsvarende periode i årene før. Dette kan ha sammenheng med en redusert etterspørsel etter arbeidskraft i deler av industrien samtidig som bruken av overtid, regnet som andel av utførte timeverk i alt, gikk ned fra 5,6 til 5,1 prosent i perioden.

Lønnsutviklingen i de øvrige kvartaler av 1988 vil i stor grad preges av at inntektsreguleringsloven har satt en effektiv skranke for lønnsveksten. Prisdirektoratets landsomfattende undersøkelse av over 11 000 lønnsoppgaver viser at det bare er oppdaget

uregelmessigheter ved 4,2 prosent av tilfellene. De fleste overtredelsene var dessuten ikke større enn at de kan skyldes misforståelser. Dessuten forsøkte en med hensikt å få en overrepresentasjon for bransjer hvor en antok at det underliggende lønnspresset var høyest. De mer generelle forhold i økonomien med nedgang i sysselsettingen og økende arbeidsledighet har nok også klart medvirket til avtagende press på lønningene.

Den foreløpige lønnsindeksen for industriarbeidere for 2. kvartal 1988 viser en vekst i gjennomsnittlig timelønn på 6,9 prosent for menn og 7,6 prosent for kvinner. Økningen i timelønn fra 1. til 2. kvartal er ca. 3 prosent. Regnet uten overtid og andre tillegg reduseres imidlertid økningen til om lag det halve. Disse tallene tyder på at arbeiderne stort sett har fått de tilleggene i grunnløna som inntektsreguleringsloven gir rom for. På grunn av loven er det rimelig å vente betydelig redusert lønns- glidning resten av året.

Den gjennomsnittlige årslønnsvekst fra 1987 til 1988 er av Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene anslått til 4 1/2 prosent. Forutsetningene for dette anslaget er drøftet i ØA nr. 5 - 1988. Det er foreløpig ikke tilkommet momenter som tilsier en vesentlig endring av dette anslaget.

=====

PRIVAT KONSUM

=====

Det private konsumet, som har vært i tilbakegang siden begynnelsen av 1986, gikk ifølge foreløpige oppgaver fra KNR ned med om lag 2 prosent fra 1. til 2. kvartal, når en justerer for normale sesongsvingninger. Det var varekonsumet som bidro til nedgangen, mens tjenestekonsumet trakk i motsatt retning. Selv om det sesongjusterte konsumnivået opprettholdes ut året, vil en få en konsumtilbakegang på om lag 1 prosent fra 1987 til 1988. Utviklingen i husholdningenes disponible realinntekter kan tilsa at konsumet fortsetter å gå tilbake selv om

PRIVAT KONSUM

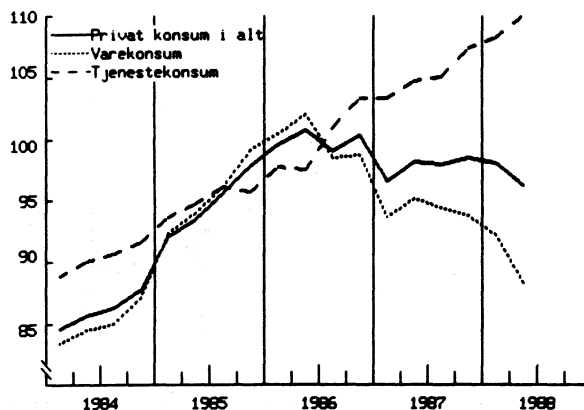
Sesongjustert. Prosentvis volumvekst fra foregående kvartal.

	87.3	87.4	88.1	88.2
Varer	-0.8	-0.6	-1.8	-4.1
- varige	-1.6	-0.9	-10.7	-11.2
- andre	-0.6	-0.5	0.5	-3.2
Tjenester	0.4	2.2	0.8	1.7
- boligjenester	1.3	1.2	0.6	1.1
- andre	-0.1	2.8	0.9	2.0
Spesifisert konsum	-0.4	0.3	-0.9	-2.2
+ Nordmenns konsum i utlandet	4.8	6.1	9.2	2.9
- Utlendingers konsum i Norge	9.2	-3.5	-1.3	-0.3
Privat konsum	-0.2	0.6	-0.5	-1.9
- tendens	-0.1	-0.1	-0.4	-0.7

spareraten holder seg uendret på -3 prosent. Hvis konsumet sesongjustert går ned med 1 prosent både i 3. og 4. kvartal, vil nedgangen målt som årsgjennomsnitt bli på om lag 2 prosent.

Det forventes en klar nedgang i hus-

PRIVAT KONSUM
1986=100. Sesongjustert.

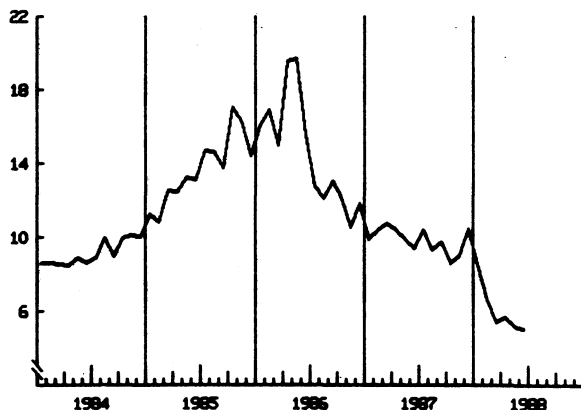
holdningenes disponible realinntekter fra 1987 til 1988. Lavere lønnsvekst enn prisvekst, som følge av vårens inntektsoppgjør og inntektsreguleringsloven, fører til real-lønnsnedgang både i privat og offentlig sektor. En mulig nedgang i antall utførte timeverk vil også bidra til nedgang i husholdningenes realinntekter. Dessuten vil det trolig heller ikke bli noen realvekst for driftsresultatet i jordbruket siden det i forhandlingene med staten ble tatt hensyn til de lave tilleggene ellers i økonomien.

Endrede beskatningsregler med større vekt på bruttobeskatning vil dempe betydningen av fradragene og innebærer en skatteskjerpelse. Dette bidrar ytterligere til nedgangen i husholdningenes inntekter. For stønadene forventes det en viss realvekst både på grunn av en vekst i antall alderspensjonister og en vekst i andelen som har krav på tilleggspensjon.

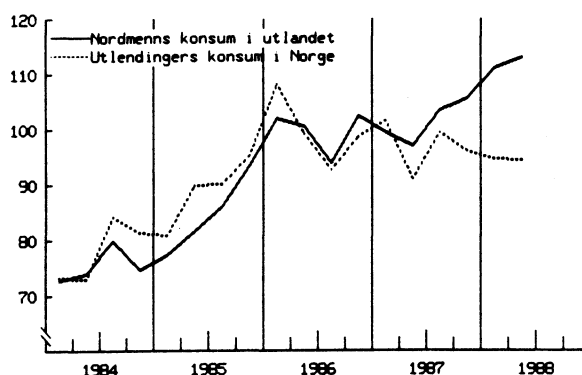
Varekonsumet: Nedgang

Nedgangen i varekonsumet som startet i begynnelsen av 1986 har fortsatt gjennom første halvår 1988. Det har vært nedgang både for varige og ikke-varige forbruks-goder. For varige konsumgoder har en nå kommet ned på et nivå som ligger i nærheten av det en hadde før oppgangen tok til i begynnelsen av 1984. For de ikke-varige konsumgodene derimot, er nivået fortsatt om lag 10 prosent høyere enn før oppgangen

REGISTRERTE NYE PERSONBILER 1000 stk. Sesongjustert.

KORREKSJONSPOSTER 1986=100. Sesongjustert.

startet i 1984.

Fra 1. til 2. kvartal i inneværende år var det nedgang i kjøpet av varige konsumgoder regnet i volum. Nedgangen skyldtes nedgang i kjøp av både nye personbiler, møbler og elektriske artikler. I løpet av første halvår ble det førstegangsregistrert i overkant av 40 000 personbiler. Dette er om lag 65 000 færre enn i rekordåret 1986. Nedgangen i det siste året har vært så sterk at en nå har kommet ned på et nivå som er klart lavere enn det som var vanlig før oppgangen satte inn i 1984. Tilbakegangen må sees i sammenheng med økt gjeld og høye realrenter for husholdningenes konsumlån, bl.a. som følge av den lånefinansierte konsumveksten i 1984-86. Andre faktorer bak nedgangen er færre erstatningskjøp på grunn av alderssammensetningen av bilparken og dystre inntektsforventninger. En gunstig utvikling i prisen på bensin har imidlertid trukket i motsatt retning.

Også nedgangen i salget av møbler og elektriske artikler kan forklares som ettervirkninger av beholdningsoppbyggingen som foregikk gjennom 1985 og 1986. Den svake realinntektsutviklingen sammen med økte gjeldsforpliktelser for husholdningene har trolig også vært med på å bidra til svikten i konsumet av denne varegruppen.

Det var først og fremst utviklingen for matvarer og klær og skotøy som bidro til nedgang i konsumet av ikke-varige forbruks-

goder fra 1. til 2. kvartal i år. Nedgangen i matvarekonsumet er delvis knyttet til at matvarekonsumet i 1. kvartal var høyt, noe som kan skyldes våre vanskeligheter med å korrigere for plasseringen av påsken. Dersom en ser de to kvartalene under ett har det vært en klar tilbakegang i matvarekonsumet fra andre halvår 1987 til første halvår i inneværende år når en justerer for normale sesongsvingninger.

For konsumet av klær og skotøy har det vært nedgang siden 1. kvartal 1986. En sterk prisstigning gjennom 1987 kan ha bidratt til denne nedgangen. Konsumet av drikkevarer og tobakk, andre fritidsvarer, andre husholdningsvarer og andre varer gikk også ned fra 1. til 2. kvartal i inneværende år. For elektrisitet og brensel har det vært en sesongjustert oppgang fra 1. til 2. kvartal, men denne er påvirket av en mild vinter i år.

Tjenestekonsumet: Fortsatt vekst

Den langvarige vekst som en har hatt i konsumet av tjenester fortsatte fra 1. til 2. kvartal i år. Det var vekst både i konsumet av boligjenester og andre tjenester. Veksten i boligkonsumet er knyttet til at boligjenestene pr. definisjon beveger seg i takt med boligkapitalen som er i stadig vekst. Grunnen til at konsumet av andre tjenester har fortsatt å stige, selv om en har hatt en svak utvikling i husholdningenes inntekter og nedgang i varekonsumet, kan blant annet henge sammen med flere forhold: I den siste tid har en hatt en prisutvikling for tjenestekonsumet som har ligget under prisutviklingen for konsumvarer. Dette kan ha ført til en vridning i konsumet over fra vare- til tjenestekonsum. For det andre er det slik at for deler av tjenestekonsumet, slik som helsepleie og utdanning, dekker ikke husholdningene utgiftene selv. Dette kan ha bidratt til en stadig vekst i tjenestekonsumet til tross for realinntektsnedgangen. På grunn av problemer med å fordele produksjonen av visse tjenester på vareinnsats og tjenestekonsum kan en dessuten ikke utelukke at konsumet av disse

tjenestene kan være overvurdert.

For nordmenns konsum i utlandet har det vært vekst fra 1. til 2. kvartal, mens utlendingers konsum i Norge er uendret fra forrige kvartal når en justerer for normale sesongsvingninger. Nivået for nordmenns konsum i utlandet lå i første halvår inneværende år klart over nivået for andre halvår i 1987 når en justerer for normale sesongsvingninger. Til tross for dette har det vært en nedgang i chartertrafikken til utlandet når en sammenligner de samme to periodene.

INVESTERINGER

Investeringer i ojeutvinning og rørtransport: Svak volumnedgang

I Statistisk Sentralbyrås investeringsundersøkelse fra 2. kvartal 1988 er påløpte investeringskostnader til utvinning og rørtransport av råolje og naturgass anslått til 34,4 milliarder kroner i 1988. Anslaget ligger 3,4 prosent under anslaget for 1987 i verdi. Det er særlig påløpte investeringskostnader til felt i drift og landvirksomheten som har blitt redusert fra 1987 til 1988, mens kostnadene til nye feltutbygginger stadig øker.

I den siste investeringsundersøkelsen ble det for første gang innhentet anslag for 1989. Anslaget for utvinning og rørtransport er på 30,8 milliarder kroner, en nedgang på drøyt 10 prosent i verdi fra det siste anslaget for 1988.

For en nærmere gjennomgang av investeringsaktiviteten i oljeutvinning og rørtransport vises det til vedlegget "Utsiktene for oljevirkosomheten".

Industriinvesteringene: I nedgang

Fallet i de totale industriinvesteringene som startet i 1. kvartal i år, fortsatte i 2. kvartal. Fra 4. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988 ble investeringsvolumet

(sesongjustert) redusert med en tredjedel. Det var spesielt investeringene i raffineringsektoren, hvor Mongstad-raffineriet inngår, som viste sterk nedgang. Det kan imidlertid være grunn til å tro at kvartalsfordelingen av investeringene i denne sektoren ikke gir et helt riktig bilde av den faktiske utviklingen gjennom 1987. Ser vi på de øvrige industrisektorene samlet, var det en ubetydelig oppgang i de sesongjusterte tallene fra 1. til 2. kvartal, men blant annet på grunn av det sterke fallet i forrige kvartal svekkes ikke inntrykket av en klar negativ underliggende tendens også for disse sektorene sett under ett.

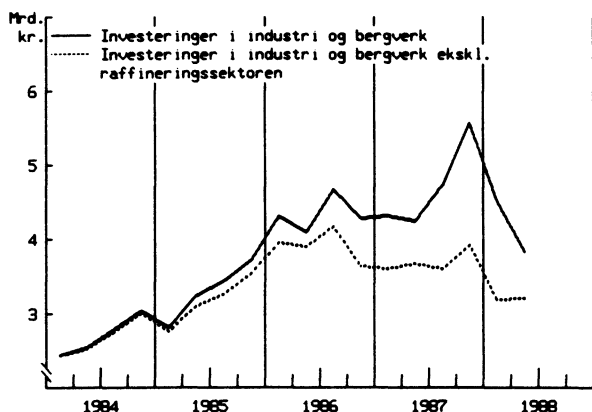
For industrien totalt har utviklingen i investeringsartene vært svært forskjellig. Mens den underliggende tendensen for investeringer i maskiner og transportmidler har vist en markert negativ vekst fra og med andre halvår 1986, har investeringene i bygninger og anlegg vært i sterk vekst helt fram til årets to første kvartaler, da de falt kraftig. De totale industriinvesteringene i maskiner og transportmidler er bare i liten grad influert av utbyggingen på Mongstad, mens utviklingen i investeringene i bygninger og anlegg derimot er betydelig påvirket. Ser man bort fra raffineringsektorens investeringer i bygninger og anlegg viser de siste tallene bare en moderat negativ underliggende tendens gjennom de to første kvartalene i 1988.

Investeringene i den utekonkurrerende industrien falt sterkt i årets to første kvartaler. I 2. kvartal kan dette tilskrives raffineringsektoren alene, mens treforedling står for vel så mye av fallet i 1. kvartal. I de øvrige utekonkurrerende industrisektorene har det ikke vært store endringer i investeringene de siste to kvartalene. Til tross for sterk nedgang i første halvår, var nivået på investeringene i den utekonkurrerende industrien i 2. kvartal på høyde med nivået ved forrige investerings-topp i første halvdel av 1981. Selv om investeringene i raffineringsektoren har falt kraftig de siste kvartaler, utgjorde de i 2. kvartal hele 44 prosent av investeringene i den utekonkurrerende industrien.

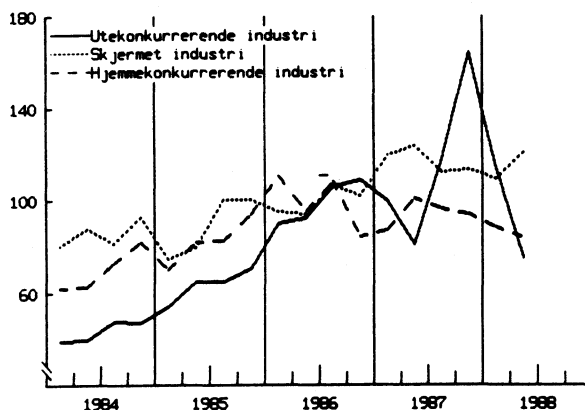
I den hjemmekonkurrerende industrien har den underliggende tendensen i investeringene vist jevn nedgang siden 1986. Nedgangen fra forrige kvartal var både i 1. og 2. kvartal på 6 prosent når en korrigerer for normale sesongvariasjoner. I de siste to kvartalene har nedgangen vært omlag like stor for både bygninger og anlegg og maskiner og transportmidler. Det er heller ingen forskjeller av betydning mellom de enkelte bransjene.

Investeringene i den skjermede industrien er igjen oppe på samme nivå som toppen i første halvår 1986, etter å ha ligget noe under i de tre mellomliggende kvartaler. Hovedinntrykket blir dermed at investeringene her

INVESTERINGER I INDUSTRI OG BERGVERK
1986-priser. Sesongjustert.

INVESTERINGER I INDUSTRI OG BERGVERK
1986=100. Sesongjusterte volumindekser.

INVESTERINGER I INDUSTRI OG BERGVERK

Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal.

	87.3	87.4	88.1	88.2
Utekonk	45,3	39,3	-30,6	-33,9
Hjemmekonk	-4,8	-1,9	-6,0	-5,2
Skjermet	-9,3	1,2	-3,6	10,7
I alt	11,6	17,6	-18,9	-15,1
- tendens ¹	3,5	0,9	-5,0	-9,1
Bygninger og anlegg	33,7	20,2	-16,4	-33,5
Maskiner og tr.sp.midler	-0,1	12,5	-18,7	0,0

¹ Se Teknisk merknad om KNR.

har ligget på et jevnt høyt nivå det siste halvannet året. Det er heller ikke her noen forskjell av betydning i utvikling hverken mellom de enkelte bransjene eller mellom investeringsartene.

Boliginvesteringene: I nedgang, men nivået er fortsatt høyt

Boliginvesteringene holder seg ennå på et høyt nivå sett i forhold til første halvdel av 1980-årene, men den underliggende tendensen har vært svakt negativ helt siden investeringstoppen i 4. kvartal 1986. Sesongjustert viser de foreløpige KNR-tallene at nedgangen fra 1. kvartal til 2. kvartal var på 3 prosent.

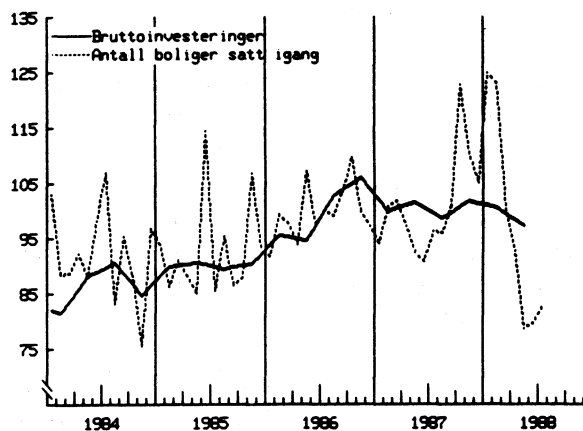
Tallet på igangsatte boliger har vist en dramatisk utvikling i første halvår i 1988. Mens den sesongjusterte igangsettingen av nye boliger i januar var den høyeste i 1980-åra, har de ujusterte mai-, juni- og jultallene aldri vært lavere i denne perioden. Igangsettingen målt i kvadratmeter har falt enda sterkere.

Utviklingen i igangsettingen må sees i sammenheng med utlånene fra Husbanken. I

forhold til 1. kvartal har det i 2. kvartal vært en nedgang på 31 prosent i innvilgete oppføringslån. Dette er trolig også forklaringen bak de siste måneders økning i areal pr. igangsatt bolig, i og med at husbankfinansierte boliger gjennomgående er mindre enn de privatfinansierte. I 2. kvartal var det over dobbelt så mange innkomne lånesøknader målt i antall boliger, som det var innvilgninger. Dette sammen med at bare 42 prosent av Husbankens rammer til oppføringslån er brukt i første halvår (en begrensning pålagt av myndighetene), peker i retning av økte igangsettingstall utover høsten.

Beholdningen av godkjente, men ikke igangsatte boliger har fortsatt å øke inntil juli, da det var en ubetydelig nedgang. Produksjonsnedgangen i bygge- og anleggssektoren, sammen med den økte arbeidsledigheten i næringen, tyder på at produksjonskapasiteten ikke lenger kan være noen vesentlig begrensende faktor i de fleste områder av landet. På bakgrunn av overskuddsetter-spørselen etter husbanklån (pga. den store rentesubsidieringen slike lån innebærer) er det grunn til å tro at det alt vesentlige av det Husbanken kan låne ut i hver periode, rimelig raskt medfører en tilsvarende igangsetting. Igangsettingstallene vil derfor i sterk grad bli influert av eventuelle endringer i Husbankens totale utlånsrammer, mens det innenfor de gitte rammer vil være liten usikkerhet om igangsettingen av hus-

BOLIGINVESTERINGER OG -IGANGSETTING
1986=100. Sesongjustert.

bankfinansierte boliger. Usikkerheten på kort sikt er derfor i stor grad knyttet til hvorvidt folk i husbankkø velger en annen finansiering framfor å vente, sammen med utviklingen for boligprosjekter som av andre grunner ikke er satt igang.

Det er tegn som tyder på at de private kredittforetakene er blitt mere restriktive i sin utlånspolitikk. Dette, sammen med en svak utvikling for pris og volum i brukmarkedet, forventninger om fall i husholdningenes realinntekter og små utsikter til noen betydelig rentenedgang, er momenter som peker i retning av en svak utvikling i igangsettingen av privat finansierte boliger. Det finnes imidlertid noen forhold som peker i motsatt retning, blant annet rentenedgangen vi faktisk har sett, økte boliglånsmuligheter i Statens Pensjonskasse samt myndighetenes subsidiering av boliglån til unge/førstehjemslån. Alt i alt virker det sannsynlig at igangsettingen av boligbygg tar seg opp utover høsten, men nivået kan likevel bli liggende lavere enn gjennomsnittet for 1987. I så fall vil tendensen til fall i boliginvesteringene kunne holde seg.

Investeringer i andre fastlandssektorer

De sesongjusterte KNR-tallene viser at investeringene i andre vareproduserende næringer enn oljevirkosomhet og industri nådde et bunnpunkt 2. kvartal 1987 og at de siden har vært i oppgang. Den underliggende tendensen viste en vekst i 2. kvartal i år på 2 prosent i forhold til kvartalet før.

Oppgangen skyldes en markert økning i investeringene i kraftforsyning; den sesongjusterte veksten var her på hele 8,8 prosent i 2. kvartal. Investeringene i bygge- og anleggssektoren har vært i klar nedgang siden toppen i 1986, mens investeringene i primærnæringene har flatet helt ut de siste fem kvartalene etter en nedgang som startet 2. kvartal 1986.

Den siste ordrestatistikken fra 1. kvartal i år tyder på at oppsvinget i anleggsinve-

INVESTERINGER I ANDRE FASTLANDSSEKTORER

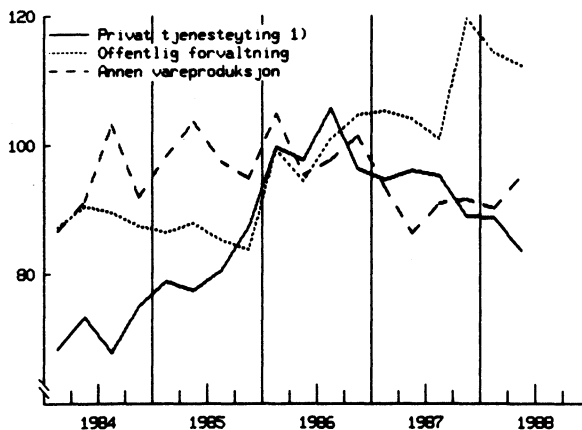
Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal.

	87.3	87.4	88.1	88.2
Andre vare-				
prod. næringer	5,3	0,6	-1,6	5,7
Innenl. privat				
tjenesteyting	-0,7	-6,7	-0,2	-5,8
Offenlig				
forvaltning	-2,8	18,3	-4,5	-1,8

steringene i kraftsektoren bare vil være et kortvarig fenomen; både ordretilgang og reserver for kraftanlegg var da fallende. De ikke helt lyse utsiktene framover for bygge- og anleggsbransjen peker i retning av en svak utvikling også for investeringene i denne sektoren. Det er vel heller ingen grunn til å tro på noe stort omslag i primærnæringenes investeringer. Oppsvinget i investeringen i andre vareproduserende næringer kan derfor ikke forventes å vare særlig lenge.

Investeringene i innenlandsk privat tjenesteyting (utenom boliger) nådde et toppunkt 3. kvartal 1986 og har siden vært i jevn nedgang. I 2. kvartal i år viste den underliggende tendensen et fall på 3 prosent i forhold til kvartalet før.

INVESTERINGER I ANDRE FASTLANDSSEKTORER
1986=100. Sesongjustert.

Det er trolig mange spesielle faktorer bak denne utviklingen, men omslaget faller godt sammen med omslaget i norsk økonomi generelt. I de siste kvartaler er det særlig investeringene i samferdsel, varehandel og annen privat tjenesteyting som er redusert. Den svake utviklingen i etterspørselen, med dertil hørende dårlig lønnsomhet, må opplagt ha hatt stor betydning for utviklingen, spesielt i varehandelen. Utsiktene til en fortsatt svak utvikling i privat konsum og også annen innenlandsk etterspørsel, peker i retning av en fortsatt svak utvikling i investeringene i denne næringen. Tendensene til lavere leiepriser for næringsbygg som en har sett i det siste, skulle peke i retning av en svakere utvikling for investeringene i forretningsbygg. Innstramningen i kredittforetakenes utlånspolitikk er et moment som også peker i retning av en svak investeringsutvikling i den innenlandske private tjenesteytingen i tiden framover.

Investeringene i offentlig forvaltning har vært i forholdsvis sterk vekst siden andre halvdel av 1985, men den beregnede underliggende tendensen viser en utflating gjennom første halvår i år. Sesongmønsteret for disse tallene er imidlertid usikkert. Det er reduserte statlige investeringer som ligger bak utflatingen.

=====

UTENRIKSØKONOMI

=====

Den sterke volumveksten i eksporten av tradisjonelle varer siden 2. kvartal 1986 viser nå tegn til å flate ut. Det er imidlertid fortsatt økning i eksportverdien som følge av en gunstig prisutvikling for denne varegruppen under ett. Tradisjonell norsk vareeksport går i stor grad til vareinnsats og realinvesteringer ute, og volum- og prisutvikling framover vil bl.a. avhenge av den økonomiske utviklingen hos våre viktigste handelspartnere.

Store deler av norsk industri har hatt tilnærmet full kapasitetsutnyttelse den senere tid, noe som kan antas å ha begrenset

veksten i eksportvolumet for industrivarer. Nedgangen i innenlandsk anvendelse av varer kan derved ha bidratt til å øke eksporten, siden kapasitet for leveranser innenlands kan overføres til eksport. Den lavere lønnsveksten gjennom 1988 kan også styrke norske produsenter i konkurransen på de utenlandske markedene.

Den lave prisen på råolje og naturgass så langt i 1988 har ført til reduserte eksportinntekter fra disse varene. Prisutviklingen framover er svært usikker og vil bl.a. avhenge av utviklingen i fredsforhandlingene mellom Iran og Irak.

Nedgangen i det totale importvolumet siden begynnelsen av 1986 har fortsatt inn i 1988. Nedgangen kan forklares med nedgangen i privat konsum og realinvesteringer innenlands, men også den svakere lønnsveksten kan ha styrket hjemmekonkurrerende industri overfor import. Det var imidlertid et oppsving i 2. kvartal i importen av råvarer til vareinnsats i bl.a. utekonkurrerende industri.

Driftsbalansen

Foreløpige beregninger viser et underskudd på driftsregnskapet overfor utlandet på 8,8 milliarder kroner for 2. kvartal 1988. Dette er 2,4 milliarder kroner mer enn for tilsvarende kvartal i 1987. Virkningene av den gunstige volum- og prisutviklingen for tradisjonelle varer ble motvirket av en nedgang i eksporten av brukte skip og prisnedgang på råolje og naturgass. For første halvår 1988 er underskuddet på driftsbalansen beregnet til 13,3 milliarder kroner, dvs. 4,3 milliarder kroner mer enn for første halvår 1987. Regnet uten eksport av brukte skip og import av nybygde og brukte skip, er underskuddet 5,7 milliarder kroner mindre enn for første halvår 1987.

Vare- og tjenestebalansen viste et underskudd på 3,4 milliarder kroner første halvår 1988 mot 0,9 milliarder kroner for første halvår 1987. Økningen i underskuddet skyldtes i hovedsak en ugunstig pris-

DRIFTSBALANSEN								
Millioner kroner.								
	Verdi				Endring fra 1. halvår 1987 til 1. halvår 1988			
	87.3	87.4	88.1	88.2	Verdi	Volum- bidrag	Pris- bidrag	
Vare- og tjenestebalansen	-6 280	-4 933	52	-3 319	-2 417	-575	-1 842	
Skip, oljeplattformer og moduler ¹	-1 084	-1 987	-1 118	-2 339	-8 904	-7 507	-1 397	
Råolje og naturgass	11 094	13 219	12 568	11 547	-2 704	1 458	-4 162	
Tradisjonelle varer	-13 812	-14 637	-11 680	-11 277	8 738	5 980	2 758	
Tjenester	-2 478	-1 529	281	-1 249	452	-506	958	
Rente og stønadsbalansen	-3 506	-3 848	-4 527	-5 500	-1 862			
Driftsbalansen	-9 786	-8 781	-4 475	-8 819	-4 279			
- utenom nettoeksport av brukte skip og import av nye	-9 769	-7 026	-3 289	-6 243	5 650			

¹ Inklusive direkte eksport og import av varer ved oljevirksomheten

utvikling, men også volumutviklingen bidro negativt.

Nettoeksporten av råolje og naturgass gikk ned med 2,7 milliarder kroner fra første halvår 1987 til første halvår 1988 som følge av den ugunstige prisutviklingen.

Nettoeksporten av nybygde og eldre skip, oljeplattformer, moduler og direkte eksport og import av varer ved oljevirksomhet, gikk ned med 8,9 milliarder kroner fra første halvår 1987 til første halvår 1988. Nedgangen skyldtes i hovedsak en nedgang i eksportvolumet av eldre skip, men også prisutviklingen bidro negativt. Volumnedgangen gjenspeiler at utflaggingen av den norske handelsflåten, som har pågått de senere år, stanset opp i andre halvår 1987. Dette må ses i sammenheng med opprettelsen av Det norske internasjonale skipsregisteret (NIS) 1. juli 1987. Mot slutten av 1987 var det en betydelig innflagging av skip fra utlandet til NIS, men omfanget synes å ha stabilisert seg på et noe lavere nivå

utover i 1988.

Handelsbalansen for tradisjonelle varer viste et underskudd på 23,0 milliarder kroner første halvår 1988, dette var 8,7 milliarder kroner mindre enn i samme periode året før. Bedringen skyldtes i hovedsak en gunstig volumutvikling, men også prisutviklingen bidro vesentlig.

Tjenestebalansen var omtrent uendret fra første halvår 1987 til første halvår 1988.

Underskuddet på rente- og stønadsbalansen er anslått til 10,0 milliarder kroner første halvår 1988. Underskuddet for tilsvarende periode året før var på 8,2 milliarder kroner.

Samlet eksport

Verdien av total eksport gikk ned med 0,6 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Nedgangen skyldtes den negative prisutviklingen på råolje og naturgass og ned-

gangen i eksporten av brukte skip gjennom andre halvår 1987 og inn i 1988. Den sesongjusterte serien for volumutviklingen viste nedgang fra 1. til 2. kvartal i år, etter en oppgang rundt årsskiftet 87/88. Den underliggende tendensen har imidlertid vist klar nedgang siden 2. kvartal 1987.

Tradisjonell vareeksport

Eksportverdien for tradisjonelle varer økte med 18,3 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Verdiøkningen var et resultat av en økning i både volum og pris. Den sesongjusterte serien for volumutviklingen viste imidlertid nedgang fra 1. til 2. kvartal 1988 etter en tidligere klar oppgang.

Eksportverdien for primærnæringsvarer økte med 4,5 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Dette var imidlertid en klar nedgang i forhold til den sterke veksten for hele 1987 og 1. kvartal 1988. Den mer moderate veksten i eksportverdien skyldtes et fall i prisen, men også volumutviklingen var svakere enn tidligere. Den sesongjusterte serien viste nedgang i eksportvolumet fra 1. til 2. kvartal i år, mens den underliggende tendensen viste fortsatt positiv, men avtakende volumvekst.

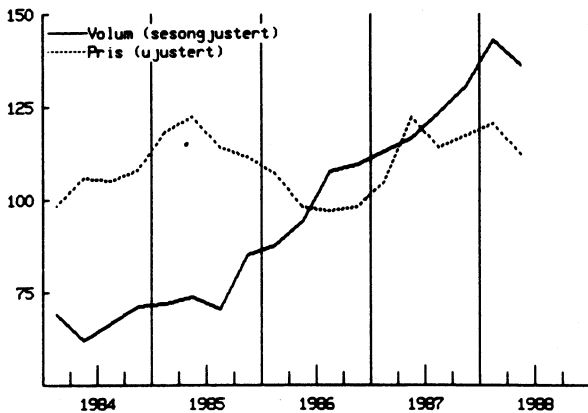
Denne varegruppen domineres av fisk hvor tilbudssideforhold som fangstmengder og kapasitet i oppdrettsnæringen er vesentlig

for eksportutviklingen. Sviktende ressursgrunnlag og selinvasjon har skapt problemer på fangstsiden, og den sesongjusterte serien for denne varen viste en svak volumnedgang fra 1. til 2. kvartal i år. Økt konkurranse fra fiskeoppdrettsanlegg i utlandet kan på sikt bremse veksten i eksportvolumet av fersk og frossen fisk. Det var en betydelig nedgang i prisen fra 1. til 2. kvartal i år, etter en oppgang rundt årsskiftet 87/88. I 2. kvartal 1988 falt prisen på frossenfiskprodukter på spotmarkedet i USA. Prisfallet skyldtes bl.a. kjennskap i markedet til betydelige lagre av frossenfisk fra bl.a. Canada og Danmark, og at den sterke etterspørselsveksten etter fiskeprodukter i USA har flatet ut. Prisutviklingen framover er usikker, og hardere konkurranse fra land med lavere kostnadsnivå vil kunne få betydning.

Økningen i eksportverdien for varer fra ute-konkurrerende industri og bergverk gjennom hele 1987 har fortsatt så langt i 1988. Økningen fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988 var på 27,3 prosent, og skyldtes både en gunstig volum- og prisutvikling. Volumøkningen var særlig sterk for raffinerte oljeprodukter og kjemiske råvarer, men også metaller og treforedlingsprodukter hadde en betydelig volumvekst. Bergverksprodukter har hatt en svak volumutvikling så langt i 1988. Volumveksten for varegruppen under ett fra 1. til 2. kvartal i år var imidlertid på bare 0,4 prosent iflg. sesongjusterte tall.

Prisutviklingen var spesielt gunstig for metaller, noe som i hovedsak skyldtes prisoppgangen på aluminium. På spot-markedet har aluminiumsprisen den senere tid svingt omkring et høyt nivå. Det tar imidlertid tid før mer permanente endringer på spot-markedet slår igjennom i prisen på norsk aluminium for eksport, idet denne eksporten i hovedsak baseres på tre måneders avtaler om pris og kvantum. Det forventes svært gode priser for resten av året, og de inngåtte kontraktene for 3. kvartal vil gi prisvekst også fra 2. til 3. kvartal. Etter en tidligere nedbygging av kapasiteten i utlandet innenfor metallindustrien, vil nå kapasiteten utvides igjen for bl.a aluminium

EKSPORT AV PRIMÆRNÆRINGSVARER
Indekser 1986=100.

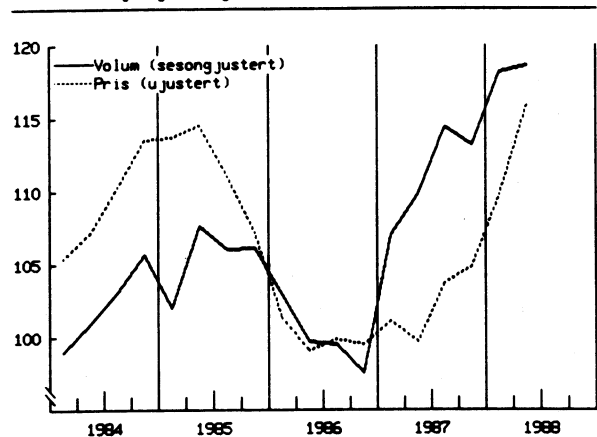
og stål. Dette vil gi en tilbudsøkning som isolert sett vil virke negativt på prisutviklingen for disse metallene. Også kjemiske råvarer, treforedlingsprodukter og bergverksprodukter har hatt en gunstig prisutvikling. Prisen på raffinerte oljeprodukter derimot fulgte den svake prisutviklingen for råolje og falt gjennom 3. og 4. kvartal 1987 og 1. kvartal 1988. Prisen var relativt stabil fra 1. til 2. kvartal i år.

Eksportverdien for varer fra hjemmekonkurrerende industri økte med 17,2 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Verdiøkningen skyldtes en betydelig vekst i volumet samtidig med en prisøkning. Den sesongjusterte serien viste nedgang i eksportvolumet fra 1. til 2. kvartal i år, men det er for tidlig å avgjøre om eksportvolumet av disse varene nå har passert et konjunktorelt topp punkt. Den underliggende veksten er imidlertid klart redusert. Volumveksten har vært særlig sterk for andre verkstedprodukter (ekskl. skip og oljeplattformer) og kjemiske og mineralske produkter. Volumutviklingen var på den annen side svak for tekstil- og bekledningsvarer og for trevarer, møbler og innredninger.

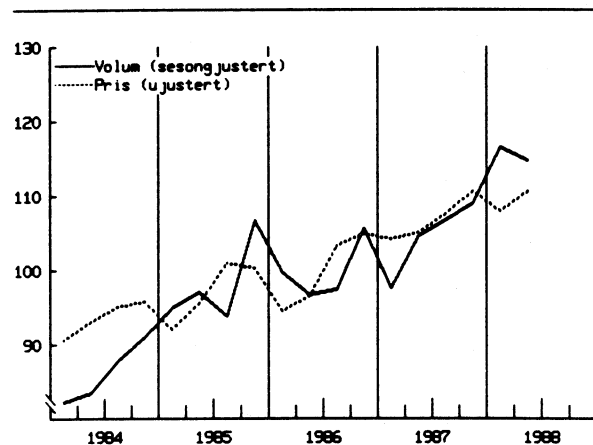
Den relativt gunstige prisutviklingen gjennom 1987 for varer fra hjemmekonkurrerende industri ble brutt i 1. kvartal 1988, som følge av en nedgang i prisen på både kjemiske og mineralske produkter og andre verkstedprodukter. En flat utvikling i prisen på kjemiske og mineralske produkter og en oppgang for andre verkstedprodukter bidro til at prisen for varegruppen under ett økte igjen i 2. kvartal i år. Det var imidlertid en nedgang i prisen på tekstil og bekledningsvarer fra 1. til 2. kvartal.

Eksportverdien for varer fra skjermet industri falt med 6,0 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Verdinedgangen gjenspeiler en nedgang i både volum og pris. Etter en relativt gunstig volumutvikling siden begynnelsen av 1987, viste den sesongjusterte serien nedgang i eksportvolumet fra 1. til 2. kvartal i år. Denne utviklingen

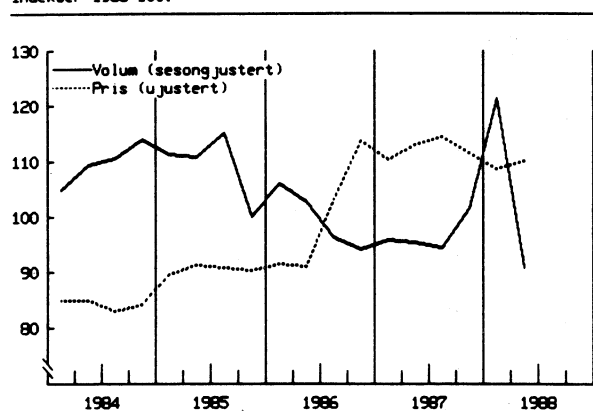
EKSPORT AV UTEKONKURRERENDE VARER
(utenom råolje og naturgass). Indekser 1986=100.

EKSPORT AV HJEMMEKONKURRERENDE VARER
(utenom skip, oljeplattformer og moduler (nybygde og eldre)).
Indekser 1986=100.

EKSPORT AV SKJERMEDE VARER
Indekser 1986=100.

gjenspeiler utviklingen for nærings- og nytelsesmidler, som dominerer denne varegruppen. Volumveksten for grafiske produkter gjennom 1987 har fortsatt så langt i 1988. Denne enkeltvaren har også hatt en svært gunstig prisutvikling.

Eksport av skip, oljeplattformer og moduler

Nedgangen i eksportverdien for nybygde og eldre skip, oljeplattformer, moduler og direkte eksport av varer ved oljevirkosomhet siden 3. kvartal 1987 har fortsatt inn i 1988. Sammenliknet med 2. kvartal 1987 lå eksportverdien 75,4 prosent lavere i 2. kvartal i år. Nedgangen skyldtes i sin helhet en nedgang i eksportvolumet som følge av at den sterke utflaggingen av den norske utenriksflåten er stanset opp. Prisutviklingen fra 2. kvartal ifjor til 2. kvartal i år var relativt flat.

Eksport av råolje og naturgass

Eksportverdien for råolje og naturgass var 11,3 prosent lavere i 2. kvartal 1988 enn i samme kvartal året før. Den svake verdit utviklingen skyldtes nedgang i prisen på råolje f.o.m. 4. kvartal 1987 - etter en forutgående oppgang siden årsskiftet 86/87 - som følge av et samtidig fall i råoljeprisen i dollar og dollarkursen. Den sesongjusterte serien for eksportvolumet av råolje og naturgass viste klar nedgang gjennom både 1. og 2. kvartal i år.

Gassprisen følger i stor grad utviklingen i prisen på råolje, men med et etterslep på omlag 3-12 måneder. Dette henger sammen med at avtaler om gassseksport, der det fastsettes både pris og mengde, reforhandles mhp. pris etter i hovedsak 3 til 12 måneder. Dette betyr imidlertid også at ved svingende oljepris vil svingningene i gassprisen kunne bli betydelig mindre. Etter en nedgang i gassprisen gjennom de tre første kvartalene

EKSPORT ETTER LEVERENDE SEKTOR

Millioner kroner. Prosentvis endring fra forrige kvartal.

	Nivå 1987	Volum (sesongjustert)				Pris (ujustert)			
		87.3	87.4	88.1	88.2	87.3	87.4	88.1	88.2
Skip, oljeplattformer og moduler (nybygde og eldre) ¹	10 299	-64,8	-36,1	-19,4	41,2	0,3	-0,6	4,4	-1,6
Råolje og naturgass	53 620	-4,3	10,5	-2,2	-1,9	4,4	-7,9	-7,5	-0,1
Tradisjonelle varer	81 026	2,9	1,3	7,3	-3,6	2,4	1,5	1,6	3,6
Primærnæringsvarer	3 867	5,8	5,7	9,6	-4,6	-8,3	3,4	3,2	-8,3
Utekonk. ind.varer	39 736	4,2	-1,1	4,4	0,4	4,0	1,1	5,0	6,1
Hjemmekonk. ind.varer	26 985	2,0	2,1	7,0	-1,6	2,3	3,2	-2,1	2,4
Skjermede ind.varer	10 205	-1,1	7,6	19,6	-25,2	1,3	-2,9	-2,7	1,3
Elektrisk kraft	233	-5,5	25,3	-10,0	115,3	-22,0	1,7	4,5	8,2
Tjenester	54 787	0,1	-3,6	0,6	-6,0	7,5	2,5	5,1	-2,2
Eksport i alt	199 732	-4,6	1,9	2,1	-3,1	4,8	-2,6	-0,4	1,4
- tendens ²		-2,5	-1,0	-0,6	-2,2				

¹ Inklusive direkte eksport av varer ved oljevirkosomhet.

² Sesongjustert og glattet

i 1987, har prisen økt igjen siden 4. kvartal 1987. Når det gjelder utviklingen i råoljeprisen framover, er det usikkert i hvilken grad en eventuell fredsslutning mellom Iran og Irak vil resultere i et sterkere OPEC og en stabilt høyere pris, eller om disse landene vil forsøke å øke sin oljeeksport for å finansiere gjenoppbyggingen av landet etter den åtte år lange krigen og derved presse prisen nedover.

Eksport av tjenester

Tjenesteeksporten økte med 2,6 prosent i verdi fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal i år. Økningen skyldtes en økning i eksportprisen. Det var en nedgang i eksportvolumet, som langt på vei kan forklares med en fortsatt nedgang i bruttofrakter ved skipsfart. Prisutviklingen var relativt gunstig for alle tjenestekomponentene utenom eksport av rørtjenester, som imidlertid er en liten komponent. Etter en kraftig nedgang gjennom

1987 og en relativt flat volumutvikling for tjenesteeksporten over årsskiftet 86/87, var det igjen nedgang i den sesongjusterte serien fra 1. til 2. kvartal i år.

Samlet import

Import i alt økte med 2,0 prosent i verdi fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Bak verdiøkningen ligger en vekst i prisene som mer enn oppveide en nedgang i volumet. Det var en økning i prisene for både varer og tjenester, mens volumnedgangen skyldtes en nedgang i tjenesteimporten. Den sesongkorrigerede serien for volumutviklingen viste svak nedgang fra 1. til 2. kvartal i år. Den moderate økningen i prisnivået gjennom 1987 har fortsatt så langt i 1988.

Tradisjonell vareimport

Verdien av den tradisjonelle vareimporten gikk ned med 1,7 prosent fra 2. kvartal 1987

IMPORT ETTER LEVERENDE SEKTOR

Millioner kroner. Prosentvis endring fra forrige kvartal.

	Nivå 1987	Volum (sesongjustert)				Pris (ujustert)			
		87.3	87.4	88.1	88.2	87.3	87.4	88.1	88.2
Skip, oljeplattformer og moduler (nybygde og eldre) ¹	7 921	14,9	43,9	-34,5	59,3	6,5	6,3	3,0	-1,8
Råolje og naturgass	2 490	48,2	22,1	-60,1	-35,1	2,5	-8,2	-30,7	2,6
Tradisjonelle varer	141 169	2,3	-0,9	-2,1	-3,7	-2,7	0,7	2,4	1,2
Primærnæringsvarer	5 592	1,8	5,4	-9,2	-3,7	-0,9	-4,1	6,6	3,1
Utekonk. ind.varer	23 601	1,0	-1,7	-1,6	6,8	-2,5	3,3	4,6	2,5
Hjemmekonk. ind.varer	96 546	3,8	-1,2	-3,5	-3,8	-2,8	0,2	0,7	1,5
Skjermede ind.varer	7 253	0,2	0,7	-3,5	7,9	-4,5	1,3	3,1	0,1
Transportmidler	8 006	-12,5	0,6	21,9	-40,7	-1,1	2,0	9,8	-1,6
Elektrisk kraft	172	118,5	-49,4	39,5	-4,6	-29,1	0,7	55,8	-57,5
Tjenester	60 214	0,2	0,6	-4,4	-0,8	3,3	2,5	3,7	-2,1
Import i alt	211 794	2,5	1,4	-5,2	-0,7	-0,3	0,9	2,3	0,5
- tendens ²		-1,3	-1,7	-4,2	-4,8				

¹ Inklusive direkte import av varer ved oljevirkosomhet.

² Sesongjustert og glattet

til 2. kvartal 1988. Nedgangen skyldtes et fall i volumet på 3,2 prosent samtidig som prisene økte med 1,5 prosent. Den sesongjusterte serien viste en relativ sterk nedgang i importvolumet fra 1. til 2. kvartal i år.

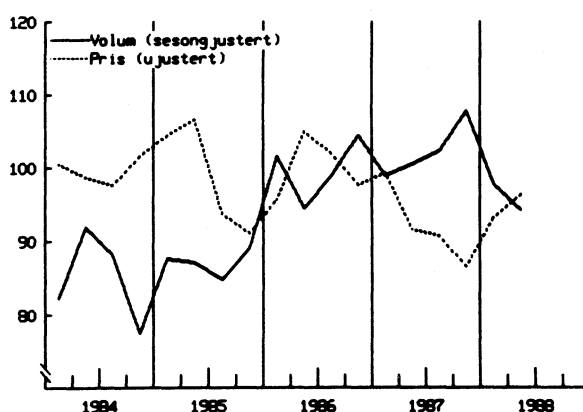
Importverdien for primærnæringsvarer gikk ned med 0,2 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Det var imidlertid en relativt betydelig nedgang i importvolumet over samme periode, men en nesten tilsvarende sterk prisøkning bidro til at verdinedgangen ble moderat. Det har vært nedgang i den sesongjusterte serien for importvolumet gjennom hele første halvår 1988. Prisen, som var i nedgang gjennom hele 1987, delvis pga. overskuddstilbud på verdensmarkedet for visse råvarer som kaffe, har økt gjennom 1. og 2. kvartal 1988.

Importverdien for utekonkurrerende industri-varer økte med 14,3 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Verdiøkningen skyldtes både en betydelig volum- og prisøkning. Det var en økning i importvolumet for alle de utekonkurrerende varene utenom raffinerte oljeprodukter. Disse importvarene er i stor grad råvarer som går til vareinnsats i utekonkurrerende industri, som har hatt en betydelig produksjonsvekst gjennom 1987 og inn i 1988. Etterslepet i importveksten kan forklares med en betydelig nedbygging av importlagre for disse varene siden begynnelsen av 1987.

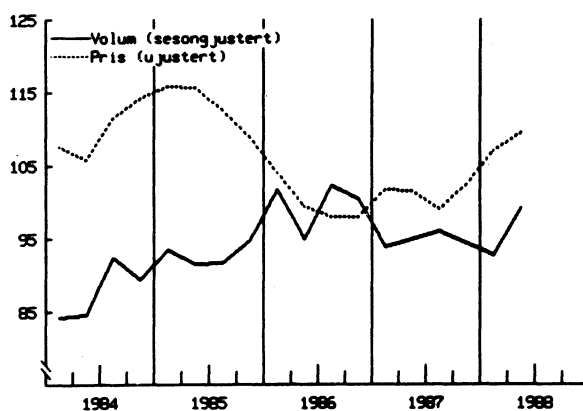
Særlig metaller og kjemiske råvarer hadde en betydelig prisøkning, mens prisen for treforedlingsprodukter viste en svak økning. Prisen på raffinerte oljeprodukter fulgte utviklingen i råoljeprisen og falt med 13,7 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Den sesongjusterte serien for volumutviklingen viste en klar økning i importen av utekonkurrerende varer fra 1. til 2. kvartal i år. Utviklingen framover vil imidlertid henge nøye sammen med utviklingen i produksjonen av tradisjonelle eksportvarer.

Importverdien av hjemmekonkurrerende industrivarer falt med 3,7 prosent fra 2.

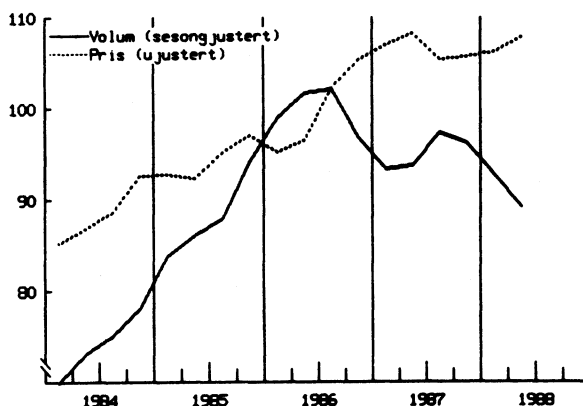
IMPORT AV PRIMÆRNÆRINGSVARER
Indekser 1986=100.

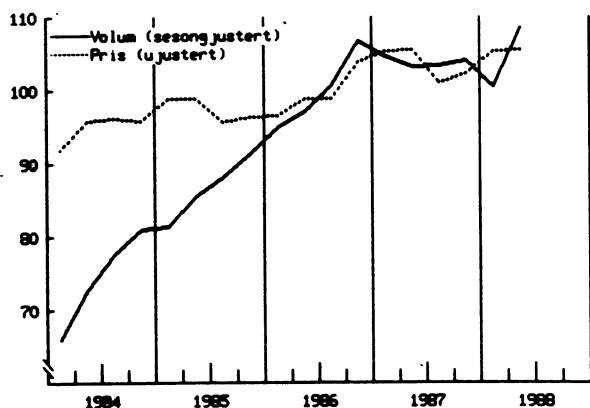
IMPORT AV UTEKONKURRERENDE VARER
(utenom råolje). Indekser 1986=100.

IMPORT AV HJEMMEKONKURRERENDE VARER
(utenom skip, oljeplattformer og moduler (nybygde og eldre)).
Indekser 1986=100.

IMPORT AV SKJERMEDE VARER
Indekser 1986=100.

kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Nedgangen skyldtes i hovedsak en nedgang i volumet, men også prisnivået falt over denne perioden. Volumnedgangen var spesielt sterk for trevarer, men også tekstil- og bekledningsvarer hadde en betydelig volumnedgang. Det var en økning i prisen for alle enkeltvarene utenom andre verkstedprodukter (ekskl. skip og oljeplattformer), som imidlertid dominerte prisutviklingen for hjemmekonkurrerende industrivarer under ett. Nedgangen i importvolumet iflg. den sesongjusterte serien siden 4. kvartal 1987 har fortsatt inn i 1988.

Importverdien for skjermede industrivarer økte med 6,6 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Økningen gjenspeiler en tilsvarende økning i eksportvolumet, idet prisutviklingen viste nullvekst. Særlig sterk var veksten i importvolumet for grafiske produkter. Denne varegruppen hadde imidlertid en negativ prisutvikling, mens både pris- og volumutvikling var positiv for

nærings- og nytelsesmidler. Den sesongjusterte serien viste klar økning i importvolumet for denne varegruppen under ett fra 1. til 2. kvartal i år.

Import av transportmidler uten tilsvarende norsk produksjon

Importverdien for varegruppen transportmidler uten tilsvarende norsk produksjon falt med 30,4 prosent fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Nedgangen i importverdien gjenspeiler en nedgang i volumet på hele 35,7 prosent, samtidig som det var en relativt sterk økning i prisen. Den sesongjusterte serien viste en klar nedgang i importvolumet fra 1. til 2. kvartal 1988, og det var ikke tegn til utflating i volumnedgangen.

Import av tjenester

Importen av tjenester økte med 2,3 prosent i verdi fra 2. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988. Verdiøkningen skyldtes en økning i prisen på 6,8 prosent, mens importvolumet gikk ned med 4,2 prosent. Volumnedgangen kan langt på vei forklares med en nedgang for bruttoutgifter ved skipsfart og andre tjenester. Nordmenns konsum i utlandet var den eneste tjenestekomponenten som viste økning i importvolumet, dette er imidlertid en betydelig komponent. Prisøkningen for tjenesteimporten gjenspeiler en økning i prisen på alle komponentene. Prisnivået falt imidlertid fra 1. til 2. kvartal 1988. Den sesongjusterte serien viste nedgang i importvolumet for tjenester både fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år og fra 1. til 2. kvartal i år.

UTSIKTENE FOR OLJEVIRKSOMHETEN

Olje- og gassutvinning

Norsk olje- og gassproduksjon var 49,2 mill. tonn oljeekvivalenter (toe) de 7 første månedene i 1988, en økning på 6,8 prosent fra sammen periode i 1987. Oljeproduksjonen økte med 10,5 prosent og gassproduksjonen med 0,7 prosent. Utviklingen i oljeproduksjonen fra mover vil i første rekke domineres av produksjonen fra Gullfaks- og Osebergfeltene, mens fallet i produksjonen fra Friggfeltet vil dominere utviklingen i gassproduksjonen.

Norsk oljeproduksjon er for tiden redusert med 7,5 prosent i forhold til produksjonskapasiteten. Produksjonskvotene regnes eksklusive NGL og kondensat, såkalt stabilisert råolje, og samlet utgjorde de 1,035 millioner fat pr. dag i første halvår. I andre halvår er de fastsatt til 1,125 millioner fat pr. dag, en økning på 8,7 prosent.

Veksten i oljeproduksjonen på Statfjordfeltet har stoppet opp, og de 7 første måneder i 1988 var produksjonen uendret fra samme periode i 1987. Produksjonen fra feltets 3 plattformer sto for 55 prosent av norsk oljeproduksjon i årets 7 første måneder.

Oljeproduksjonen på Ekofiskfeltet økte med 14,6 prosent i årets 7 første måneder i forhold til de 7 første måneder i 1987. Det er første gang på lang tid at feltets produksjon har vist vekst. Årsaken er i først og fremst flere produksjonsbrønner og bedre reservoarkunnskap, og i noen grad vanninjeksjonsprogrammet som er satt i gang. Det siste vil også gi seg utslag i en langsommere nedtrapping av produksjonen i resten av feltets levetid.

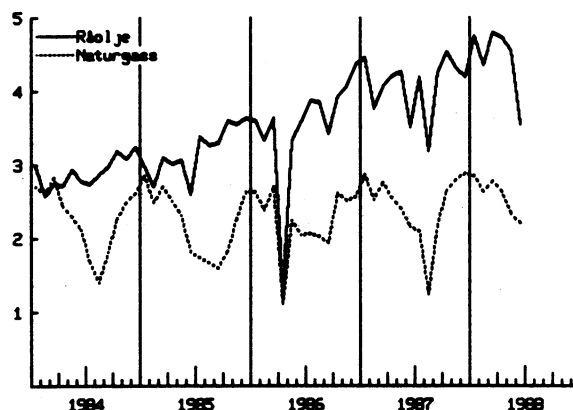
Oljeproduksjonen på Gullfaksfeltet vokser sterkt, og produksjonskapasitet fra A- og B-plattformene er nå om lag 220 000 fat pr.

dag. Det er imidlertid vedtatt at produksjonsbegrensningene på Statfjord- og Gullfaksfeltene samlet skal tas ut på Gullfaksfeltet, noe som betyr at feltets produksjon må begrenses med om lag 60 000 fat pr. dag. Feltets produksjon ble allikevel mer enn fordoblet fra de 7 første måneder av 1987 i forhold til samme periode i 1988.

Oljeproduksjonen på Osebergfeltet fra produksjonsskipet Petrojarl stoppet i mai, etter å ha pågått i 18 måneder. Produksjonen fra de faste plattformene skal i følge planene ta til 1. april 1989, men utbyggingen ligger så godt an at det er overveiende sannsynlig at produksjonen starter allerede mot slutten av 1988. Det er boret en rekke produksjonsbrønner, og produksjonen vil ventelig bygges raskt opp mot kapasiteten allerede i 1989.

Ulafeltet nådde sin planlagte toppproduksjon tidlig i 1987, få måneder etter produksjonsstart. Senere har det vist seg at oljereservene på Ulafeltet er større enn antatt, og anslått plattåproduksjonen er økt fra 74 000 fat pr. dag til 94 000 fat pr. dag.

OLJE- OG GASSPRODUKSJON
Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m³ (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

Gassproduksjonen på Ekofiskfeltet økte med 5,7 prosent første 7 måneder i år sammenliknet med samme periode i 1987. Hovedårsaken til dette er at man nå har sluttet med å pumpe store mengder gass tilbake i reservoaret for å motvirke innsynkeningen av havbunnen under plattformene.

Gassproduksjonen fra Friggfeltet gikk ned med 7 prosent i årets 7 første måneder sammenliknet med samme periode i fjor. Friggfeltets produksjon var opprinnelig tiltenkt å holde toppproduksjonen til begynnelsen av 1990-tallet, men undersøkelser har vist at feltets ressurser er mindre enn hva man først antok. Det regnes nå med at hovedreservoaret på Friggfeltet vil være tomt ved begynnelsen av 1990-årene.

Feltene Øst-Frigg og Tommeliten vil bli satt i produksjon i andre halvår 1988. Det dreier seg om to mindre gassfelt.

Det er vedtatt å forlenge de norske produksjonsreguleringene også for andre halvår av 1988. Med begrensningene på 7,5 prosent i oljeproduksjonen og den økningen i produksjonskvotene som er antatt, vil norsk oljeproduksjon kunne vokse opp mot 13 prosent fra 1987 til 1988. Gassproduksjonen kan gå svakt ned. Samlet kan norsk olje- og gassproduksjon øke med om lag 7 prosent fra 1987 til 1988.

I 1989 vil ventelig produksjonskapasiteten for olje øke med rundt 15 prosent, mens gassproduksjonen kan bli redusert med 10 prosent. I så fall vil norsk olje- og gassproduksjon kunne bli opp mot 90 mill. toe dersom produksjonsbegrensningene på 7,5 prosent fortsetter, en økning på 7 prosent i forhold til anslaget for 1988.

Investeringer i oljeutvinning og rørtransport

I Statistisk Sentralbyrås investeringsundersøkelse fra 2. kvartal 1988 er påløpte investeringskostnader til utvinning og rørtransport av råolje og naturgass anslått til 34,4 milliarder kroner i 1988. Anslaget ligger

3,4 prosent under anslaget for 1987 i verdi. Det er særlig påløpte investeringskostnader til felt i drift og landvirksomheten som har blitt redusert fra 1987 til 1988, mens kostnadene til nye feltutbygginger stadig øker.

I den siste investeringsundersøkelsen ble det for første gang innhentet anslag for 1989. Anslaget for utvinning og rørtransport er på 30,8 milliarder kroner, en nedgang på drøyt 10 prosent i verdi fra det siste anslaget for 1988. De første anslagene er imidlertid særlig usikre, og de har tidligere hatt en tendens til å øke noe etter hvert som tiden går. Sammenlikner man det første anslaget for 1989 med anslag innhentet på tilsvarende tidspunkt for 1987 og 1988, ligger totalanslaget i verdi på det samme som anslaget for 1987 og nesten 10 prosent over anslaget for 1988.

Utførte og antatte påløpte investeringskostnader i oljeutvinning og rørtransport. Milliarder kroner, løpende priser.

	1987 ¹	1988 ¹	1989 ¹
Utvinning av råolje			
og naturgass	34,9	33,8	29,3
Leting	5,0	4,5	4,1
Feltutbygging	21,0	23,2	22,4
Varer	10,3	9,4	11,6
Tjenester	9,4	11,9	9,1
Produksjons-			
boring	1,3	1,8	1,6
Felt i drift	5,7	4,2	2,5
Varer	1,2	0,7	0,4
Tjenester	3,5	1,2	0,3
Produksjons-			
boring	1,1	2,3	1,7
Landvirksomhet ²	3,2	2,0	0,3
Rørtransport	0,7	0,6	1,5
I alt	35,6	34,4	30,8

¹ Anslag ifølge Byråets investeringsstatistikk innhentet 2. kvartal 1988.

² Omfatter kontorbygg, baser og terminalanlegg på land.

Det er særlig anslaget for påløpte kostnader til felt i drift og landvirksomheten som reduseres sterkt for 1989, mens investeringer i rørtransport øker sterkt.

Påløpte letekostnader er anslått til 4,5 milliarder kroner i 1988. Dette er en nedgang på 10 prosent i verdi fra 1987. En del volumindikatorer for leteaktiviteten på norsk sokkel første halvår av 1988 viser imidlertid et noe mer differensiert bilde av utviklingen. Antall påbegynte letehull gikk ned fra 19 første halvår i 1987 til 12 letehull i samme periode i år. Det er særlig antallet avgrensningshull som har blitt redusert. Nedgangen i undersøkeshull er mye mindre. Antall boremeter, som er en annen indikator for leteaktiviteten, gikk ned med 7 prosent fra de 6 første månedene i 1987 til samme periode i 1988. Antall borefartøydøgn, som kanskje er den beste indikatoren på leteaktiviteten, har derimot økt med 12 prosent hittil i 1988 i forhold til første halvår av 1987. Leteaktivitetene videre i 1988 vil avhenge av hvor fort boring på nye lisenser begynner; midt i juni ble det tildelt 11 utvinningstillatelser for tilsammen 16 blokker eller deler av blokker, hovedsakelig sør i Nordsjøen.

Anslaget for påløpte investeringskostnader til feltutbygging er anslått til 23,2 milliarder kroner i 1988, en verdiøkning på 10 prosent fra 1987. Følgende prosjekter ble i 1. kvartal regnet som feltutbygging: Ekofisk vanninjeksjon og betongkappe, Gullfaks B og C, Oseberg A, B og C, Øst Frigg, Tommeliten, Troll-Oseberg gassinjeksjon, Troll Øst, Sleipner Øst, Veslefrikk og Gyda.

De feltutbyggingsprosjektene som veier tyngst i 1987/88 er Gullfaks og Oseberg. På Gullfaks er to av plattformene plassert på feltet og satt i produksjon, mens man holder på med ståldekket og støping av betongunderstellet for Gullfaks C. Produksjonsstart for Gullfaks C er satt til 1990. Oseberg A og B plattformene som utgjør første fase i utbyggingen av Osebergfeltet er nå plassert på feltet, og man regner med at feltet vil bli satt i produksjon sent i 1988.

Påløpte investeringskostnader til feltutbygging er anslått til 22,4 milliarder kroner for 1989. Dette er om lag den verdien investeringer i feltutbygging har hatt de senere år. Det er imidlertid det høyeste førsteanslaget som er innhentet, og det ligger om lag 15 prosent i verdi over førsteanslaget for 1987 og 1988.

Påløpte investeringskostnader til felt i drift er anslått til 4,2 milliarder kroner i 1988. Dette er klart under nivået i 1987 på hele 5,7 milliarder kroner, som var sterkt påvirket av oppjekkingen av plattformene på Ekofiskfeltet. Også i år vil det påløpe store investeringskostnader på Ekofiskfeltet i forbindelse med at det skal bygges en betongkappe rundt lagringstanken for råolje.

Investeringer i felt i drift er ombygginger som gir en verdiøkning av produksjonsutstyret, forbedringer av prosessen eller utvidelse av kapasiteten, f.eks. produksjons- og vanninjeksjonsboring. Påløpte investeringskostnader til felt i drift har vanligvis ligget på om lag 2 milliarder kroner, og har hovedsaklig bestått av produksjonsboring. Etterhvert som stadig flere felt settes i drift kan dette tallet øke.

Anslaget for 1989 er imidlertid på 2,5 milliarder kroner, noe som betyr at en er tilbake på nivået fra før arbeidene på Ekofiskfeltet startet.

Anslag for påløpte investeringskostnader til feltutbygging og felt i drift har i 1987 og 1988 samlet ligget på henholdsvis 26,7 og 26,2 milliarder kroner. Dette er i overkant av det taket på 25 milliarder kroner for feltinvesteringer som myndighetene har satt som mål. For et par år siden ble 1987 og 1988 sett på som svært vanskelige år for verkstedindustrien hvor en ventet lav investeringsetterspørsel fra oljesektoren. Det første anslaget for 1989 er 24,9 milliarder kroner.

I vår har Stortinget vedtatt å bygge ut Snorrefeltet, og Olje- og energidepartementet går inn for tidligproduksjon på

Heidrunfeltet samtidig som utbygging av Draugenfeltet skal vedtas senere i år. Videre foregår det fortløpende en vurdering av mindre "fase-2 utbygginger" og satelittfelt som er aktuelle for utbygging. Dette er ofte såkalte tidsmarginale felt hvor lønnsomheten er avhengig av at de bygges ut når utstyr på hovedfeltet kan utnyttes. Hodfeltet, et lite oljefelt i Ekofiskområdet, er av denne typen og skal bygges ut. Dette vil føre til at den høye investeringsetterspørselen fra oljesektoren vil vedvare og det vil øke mulighetene for et ytterligere oppsving i investeringsetterspørselen når også investeringene på Troll/Sleipner kommer med full tyngde.

Investeringsaktiviteten for rørtransportsektoren avhenger av om det er noen store utbyggingsprosjekter på gang. Sist påløpte investeringskostnader i rørtransport var høye, var i første halvdel av 1980-årene da Statpipe ble bygget. Det neste store prosjektet vil være Zeepipe som skal føre gassen fra Troll/Sleipner-feltene til kontinentet. Anslaget for 1989 er 1,5 milliarder kroner, mer enn en dobling fra 1988.

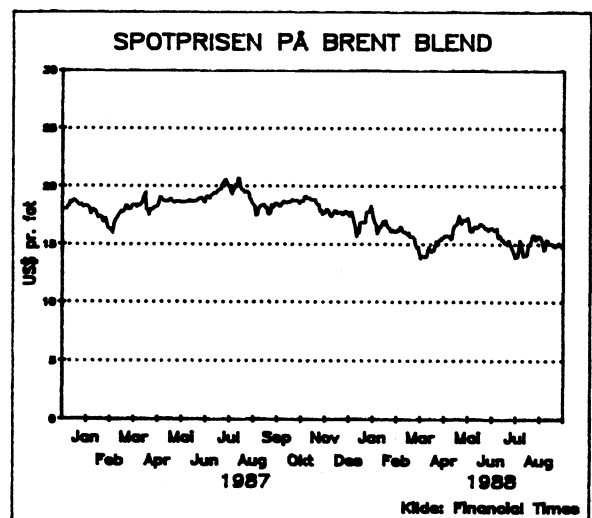
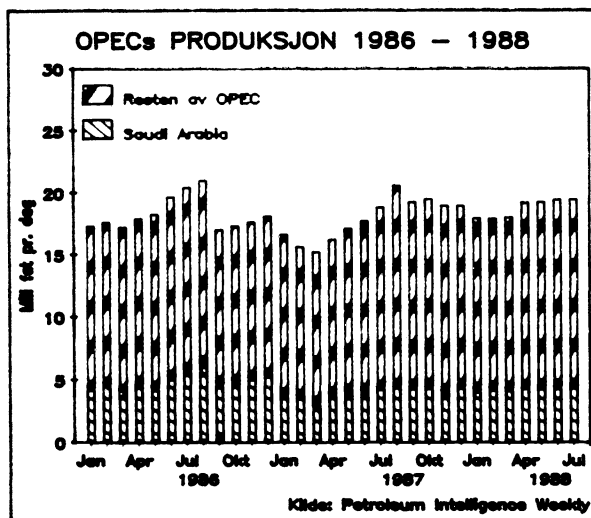
Oljemarkedet

Spotprisen på Brent Blend ligger for tiden på om lag 15 US\$/fat. I hele år har oljemarkedet vært svakt, men relativt stabilt.

Spotprisen lå for det meste mellom 16 og 18 US\$/fat i første halvår, men i en periode i mars gikk den helt ned mot 14 dollar. Ut over sommeren har imidlertid oljeprisen blitt svekket igjen, og den har svingt omkring et nivå på 15 US\$/fat.

Årsaken til at oljeprisen ligger langt under OPECs mål på 18 dollar er at verdens oljeproduksjon er for høy i forhold til etterspørselen etter oljeprodukter. Samlet klarer OPECs medlemsland ikke å overholde sine produksjonskvoter, men det meste av overproduksjonen kommer fra få land. Det er særlig Irak, som i lang tid ikke har akseptert sin kvote, og de Forenede Arabiske Emiratene som står for mesteparten av overskridelsene. Holder en Irak utenfor, har OPECs produksjon av råolje ligget om lag på 16 mill fat pr. dag i sommer, noe som er 1 mill fat pr. dag over produksjonskvotene.

Våpenhvilen mellom Iran og Irak og utsiktene for fred mellom landene vil ventelig få betydning for oljemarkedet framover. Det er imidlertid ikke gitt hvilken vei prisen vil bevege seg som følge av fred i området. Landenes behov for midler til å føre krig blir mindre, noe som burde føre til lavere oljeproduksjon og et strammere marked. Det at begge land har store behov for gjenoppbygging etter krigføringen trekker imidlertid i motsatt retning. Også hvordan disiplin

og styrkeforhold innad i OPEC vil utvikle seg etter en fredsslutning vil ha stor betydning. Spotmarkedets umiddelbare reaksjon på meldingen om våpenhvile var en svak økning i prisen.

I sin siste markedsrapport anslår IEA at oljeforbruket i OECD-området vil vokse med 1,5 prosent i år. IEA anslår at oljeforbruket i verden utenfor sentralplanlagte økonomier vil øke med 0,8 mill. fat/dag fra 1987 til 1988. En slik vekst i oljeforbruket vil gi OPEC rom for å øke produksjonskvotene noe, men det er fortsatt en betydelig ledig kapasitet i organisasjonen. Det er også uklart hvor mye av etterspørselsøkningen på 0,8 mill. fat/dag som vil rette seg mot OPEC; IEA antar at oljeproduksjonen utenfor OPEC vil øke med 0,2 mill. fat/dag.

OPECs manglende evne til å komme til enighet om felles tiltak er fortsatt stor. I løpet av første halvår klarte ikke organisasjonen å komme fram til en avtale om en samarbeidsform med andre oljeprodusenter. På ministermøtet i juni klarte OPEC heller ikke å gjøre noe annet vedtak enn å forlenge gjeldende avtaler om priser og produksjonskvoter. Den svingprodusent-rolle som de oljerike Gulfstatene påtok seg fram til oljeprisfallet i 1986 er det helt slutt på. Nå produser

landene sine kvoter fullt ut tilsynelatende uten hensyn til virkningene på oljemarkedet.

Det virker også som om Gulfstatene med Saudi Arabia og Kuwait i spissen anser en oljepris omkring 16 US\$/fat for mer fordelaktig enn en pris omkring 18 US\$/fat. I et langsiktig perspektiv kan dette være fornuftig for disse landene med enorme oljereserver, små befolkninger og relativt rikelige valuta-reserver. Dersom målet også var å redusere Irans muligheter til å føre krig mot Irak, kan selvsagt fred i området føre til at Gulfstatene vil ønske en høyere oljepris framover.

Utsiktene for oljemarkedet framover er som vanlig usikre. Dersom dagens mangel på produksjonsdisiplin fortsetter, kan man ikke vente noen særlig økning i oljeprisene. Oljelagrene er allerede relativt høye, og det kan føre til at den sesongmessige veksten i etterspørselen for lageroppbygging utover høsten vil bli mindre enn vanlig. Det er derfor en klar mulighet for at oljeprisen kan svekkes ytterligere på grunn av de høye lagrene og den vedvarende overproduksjonen. Men i en situasjon hvor oljeprisen går langt under dagens nivå vil et OPEC med fred mellom medlemmene antakelig kunne enes om virkemidler til å heve prisen noe.

PRISDANNELSE PÅ IMPORTVARER

Av

Nils-Henrik Mørch von der Fehr

I Statistisk Sentralbyrås arbeid med kvartalsmodellen KVARTS og årsmodellen MODAG, har man ønsket å modellberegne (endogenisere) priser på importerte varer og tjenester. Disse prisene har hittil vært forhåndsanslåtte (eksogene) i modellene. Modellbestemte importpriser vil kunne ha særlig stor betydning for analyser av inflasjonsvirkninger fra utlandet via importprisene, f.eks. ved endringer i norsk valutakurs, og ved studier av den innenlandske kostnadsutvikling.

Denne artikkelen gir en kort omtale av første del av dette arbeidet. Det presenteres en modell for norske importpriser som er estimert på årsdata. Vi viser også ved en virkningskjøring hvilke egenskaper MODAG får når importprisblokken bygges inn. En fylldigere presentasjon av det arbeidet som er gjort, finnes i von der Fehr (1987).

ENDOGENE IMPORTPRISER

Som nevnt, har importprisene i Statistisk Sentralbyrås makromodeller blitt lagt inn som eksogene størrelser i modellene. Dette hadde vært uproblematisk hvis man kunne regne med at importprisene i det alt vesentlige ble bestemt på verdensmarkedet. Man kunne isåfall lage anslag for verdensmarkedsprisene og så ta disse for gitt når man gjorde ulike modellkjøringer. Hvis imidlertid importprisene også påvirkes av forhold på det norske markedet - for eksempel prisene på konkurrerende norske produkter - ville modellene ikke fange opp

viktige sammenhenger i økonomien. En modellanalyse av ekspansiv, økonomisk politikk ville eksempelvis kunne under-vurdere prisvirkningene hvis importprisene ble antatt uforandret, mens de i virkeligheten delvis ville kunne bli presset opp i takt med norske produsenters priser.

Denne typen problemer har til nå blitt håndtert ved skjønnsmessige endringer i importprisene. Det er imidlertid mer tilfredsstillende å forsøke å beskrive eksplisitt hvordan importprisene avhenger av ulike faktorer. Det er særlig viktig å avgjøre hvilken vekt som skal tillegges henholdsvis innenlandske faktorer slik som for eksempel norske konkurrenters priser, og utenlandske faktorer som produksjonsomkostninger i utlandet og valutakurser.

IMPORTPRISMODELL

Importprismodellen tar utgangspunkt i en forutsetning om at importvarer og norskproduserte varer er såkalte imperfekte substitutter. Det betyr at de er forskjellige, men at de likevel står i et konkurransemessig forhold til hverandre. Sett fra den utenlandske produsentens side, vil den optimale prisen på leveranser til det norske marked derfor avhenge dels av hans produksjonsomkostninger og dels av hvilke priser norske konkurrenter har på sine produkter. Rent teknisk kan det da, under visse forutsetninger, vises at den utenlandske selgerens "mark-up" eller påslagsfaktor, på variable enhetsomkostningene (i prinsippet

marginale kostnader), vil avhenge av det relative forholdet mellom importprisen og gjennomsnittet av norske produsenters priser, "hjemmepriser". I sin enkleste form finner man at den prosentvise stigningen i importprisen kan skrives som

$$p = a \cdot p^H + (1-a) \cdot c + (1-a) \cdot v$$

hvor

p = prosentvis stigning i importprisen

p^H = prosentvis stigning i hjemmeprisen

c = prosentvis stigning i den utenlandske produsentens variable gjennomsnittskostnader, og

v = prosentvis stigning i kursen på utenlandsk valuta i forhold til norske kroner.

a er en koeffisient som ligger mellom 0 og 1 og angir hvilken betydning henholdsvis innenlandsk prisstigning og vekst i utenlandske omkostninger og bevegelser i valutakursen har. Det fremgår at dersom $a > 0$, vil en devaluering ikke slå fullt ut i importprisene hvis norske hjemmepriser forblir uendret. Grunnen er at det ikke er optimalt for den utenlandske produsenten å kompensere fallet i verdien av norske kroner helt ved å øke importprisen i norske kroner, fordi han da vil tape for mye av sitt salg til norske konkurrenter hvis disse holder sine priser uendret. Som vi senere skal komme tilbake til, vil imidlertid de norske produsentprisene også påvirkes av kursbevegelser når vi trekker inn virkninger i andre deler av økonomien (med andre ord bygger inn importprismodellen i en totalmodell).

Man ser videre at en gitt prosentvis stigning i den utenlandske selgerens gjennomsnittsomkostninger og en tilsvarende devaluering har samme virkning på importprisene. Det skyldes at for eksempel et fall i verdien av norske kroner, for gitt importpris i norske kroner, for den utenlandske produsenten vil oppleves på samme måte som en økning i hans omkostninger. Slik modellen er formulert, vil en økning på x prosent i både norske hjemmepriser og produksjonsom-

kostningene gi en økning på x prosent i importprisen (for uendret valutakurs). Det betyr at importprisen er homogen av grad 1 i konkurrentpriser og omkostninger (valutakurs). Dette er en restriksjon som er blitt testet, og som ikke kunne forkastes med noen av de testene som ble brukt. En slik homogenitet er funnet også i utenlandske arbeider, se Bond (1981) og Llewellyn (1974), og er godt teoretisk underbygget. Vi har derfor valgt å basere oss på den i modellen.

FORVENTNINGER, INFORMASJON OG KONTRAKTER

Modellen er utledet under sterkt forenklede forutsetninger, men er relativt robust overfor endringer i antagelser, for eksempel om adferden til et importtørledd mellom den utenlandske selgeren og den norske sluttmottageren. For å ta hensyn til endel andre momenter er imidlertid modellen noe modifisert.

Det er rimelig å regne med at prisjusteringer ikke forekommer kontinuerlig, blant annet fordi det er knyttet omkostninger til selve prisendringen og fordi leveringskontrakter gjerne inngås med faste priser for en viss periodelengde. Vi har derfor modifisert importprisfunksjonen ved å innføre en tidsforskjøvet tilpasning.

Valutakursendringer vil gi forskjellig utslag i importprisen, målt i norske kroner, ettersom importkontraktene er oppgjort i norsk eller utenlandsk valuta. Hvis kontrakten er oppgjort i norsk valuta vil valutakursbevegelser ikke gi umiddelbare utslag i importprisen målt i norske kroner, men vil eventuelt føre til justeringer i prisen når kontrakten blir reforhandlet. Hvis derimot kontrakten er oppgjort i utenlandsk valuta, vil kursbevegelser gi øyeblikkelig utslag i importprisen målt i norske kroner, og disse utslagene vil eventuelt bli modifisert først når ny kontrakt inngås. Det kan derfor tenkes å være en asymmetri i importprisutslagene

avhengig av kontraktsvaluta. Vi har tatt hensyn til dette ved å legge inn et ledd i importprisrelasjonene som gjør at virkningen av valutakursendringer kan være større på kort enn på lang sikt, såkalt "over-shooting".

=====

DATA

=====

Tallmaterialet som danner grunnlaget for beregningene, er hentet fra både norske og utenlandske kilder og dekker perioden 1963 (for noen varer 1965) til 1983. Enhetsomkostninger i utlandet er anslått ved hjelp av indekser for lønn. Lønnstallene er hovedsakelig hentet fra Organisasjonen for Økonomisk Samarbeid og Utvikling (OECD) og gir sektorvis lønnsutvikling etter land. Sektorinndelingen er ikke helt sammenfallende med sektorinndelingen i MODAG, men er jevnt over mer aggregert, og vi har derfor vært henvist til å bruke samme indeks for flere MODAG-importvarer. Tallene for enkeltland er sammenveiet med vektorer lik varespesifikke importandeler til Norge fra de respektive land. Importandelene er beregnet på grunnlag av SSB's handelsstatistikk. For endel sektorer var det store utslag i importprisene som det var rimelig å forklare med prisendringer på viktige råvarer til produksjon av disse importvarene. For disse sektorene har vi derfor inkludert verdensmarkedsprisindekser for olje, metaller etc. Disse indeksene er hentet fra Det Internasjonale Pengefondet (IMF).

Varespesifikke valutakurser er beregnet ved å veie sammen de enkelte valutakurser med importandeler på samme måte som for lønnsindeksene. Importpriser, hjemmepriser og importandeler er hentet eller konstruert fra nasjonalregnskapet.

=====

ESTIMERING

=====

Parametrene i importprisrelasjonene er beregnet med instrumentvariabelmetoden, med

blant annet variable enhetsomkostninger i norsk produksjon som instrument for hjemmeprisen. Parametre som ikke ble presist bestemt ble satt lik null, og det ble pålagt restriksjoner om at fortegnet på parametrene skulle stemme overens med det som var teoretisk rimelig. Disse restriksjonen ble testet, og kunne ikke forkastes med de testene som ble benyttet. Føyningen var jevnt over god. Relasjonene ble testet for stabilitet over tid, og resultatene viste meget høy stabilitet. Det ble ikke testet systematisk for relasjonenes prediksjons-egenskaper. De spredte forsøk som ble gjort, ga blandede resultater og var ikke fullt ut tilfredstillende.

=====

RESULTATER

=====

Tabell 1 viser elastisiteter for de enkelte importvarer av endringer i ulike variabler, det vil si den prosentvise endringen i importprisen som følger av en prosentvis endring i forklaringsvariablen. Vareinndelingen er den samme som i MODAG. Kortsiktselastisitetene er virkningene det første året, mens lang sikt viser virkningen når den har slått helt igjennom.

Hvor stor andel av prisendringene som kommer allerede første år, kan man få et inntrykk av ved å sammenligne størrelsen på koeffisienten for enhetsomkostninger for henholdsvis kort og lang sikt. For de aller fleste varer er disse nesten eller helt like og bare i fire varer er prisoverveltningen mindre enn to tredjedeler i løpet av første år. Datamaterialet tyder altså på at innslaget av kontrakter med bundne priser for mer enn ett år er lite, og at prisjusteringer derfor foretas hyppig.

I hvilken grad importprisen avhenger av norske konkurrentpriser, varierer mye mellom varene. I de norske varemarkedene hvor det er sterk konkurranse med mange leverandører av tilnærmet like produkter, skulle en forvente at prisene ble presset ned til enhetsomkostningene i produksjonen og derfor ble

Tabell 1. ELASTISITETER

Varer	Kort sikt			Lang sikt		
	Hjemme- pris	Enhets- omkost- ninger	Valuta- kurs	Hjemme- pris	Enhets- omkost- ninger	Valuta- kurs
11 Jordbruksprodukter	0,35	0,60 ¹	1,00	0,37	0,63	
12 Skogbruksprodukter	0,91	0,09	0,09	0,91	0,09	
31 Bergverksprodukter	0,00	0,44	0,44	0,00	1,00	
16 Næringsmidler	0,45	0,55	0,55	0,45	0,55	
17 Nytelsesmidler	0,00	1,00	1,00	0,00	1,00	
18 Tekstil- og bekledningsvarer	0,27	0,24	0,69	0,53	0,47	
26 Trevarer	0,33	0,15	0,15	0,69	0,31	
34 Treforedlingsprodukter	0,12	0,47	0,47	0,20	0,80	
37 Kjemiske råvarer	0,00	0,61	0,61	0,00	1,00	
27 Kjem./Min. produkter	0,53	0,44	0,44	0,55	0,45	
43 Metaller	0,24	0,25 ¹	0,25	0,49	0,51	
45 Verkstedprodukter	0,37	0,27	1,00	0,58	0,42	
50 Skip og plattformer	0,44	0,33	1,00	0,57	0,43	
28 Grafiske produkter	0,00	0,42	0,42	0,00	1,00	

¹ Verdensmarkedspris.

bestemt fra kostnadssiden. I de norske varemarkedene hvor det ikke finnes (norske) varer som er svært like importvaren, og spesielt der hvor importvaren har en stor andel av det norske markedet, vil den utenlandske selgeren kunne utøve mer markeds-
makt. Man skulle således forvente å finne at koeffisienten foran hjemmeprisen var liten når det er store substitusjonsmuligheter og når importandelen er lav. Jevnt over stemmer resultatene rimelig godt med det man vet om importandeler og substitusjonsmuligheter i de enkelte varemarkedene, se for eksempel Stølen (1983).

I noen varemarkeder fikk vi som resultat at korttidseffekten av valutakursendringer var større enn langtidseffekten. For disse varemarkedene later det altså til å være vanlig med relativt lange kontrakter oppgjort i utenlandsk valuta. Det følger av det teoretiske opplegget at langtidsvirkningen av valutakursendringer er den samme som for endringer i enhetsomkostningene.

=====

ENDOGENE IMPORTPRISER I MODAG

=====

De estimerte importprislikningene som er presentert i denne artikkelen, er lagt inn i en versjon av den makroøkonomiske modellen MODAG. En kortfattet gjennomgang av MODAG-modellene finnes i Cappelen og Moum (1987), mens en mer omfattende beskrivelse er gitt i Bergan et. al. (1986). Avslutningsvis skal vi presentere en virkningskjøring som belyser MODAG's egenskaper med endogene importpriser. I disse beregningene er det benyttet en MODAG-versjon med disaggregerte lønnsrelasjoner, se Stølen (1988).

Som omtalt ovenfor, er importprisene homogene av grad 1 på lang sikt i enhetsomkostninger og hjemmepriser. På lang sikt er det dessuten slik i MODAG, at hjemmeprisene er homogene av grad 1 i lønn og importpriser, og lønnen er (stort sett) homogen av grad 1 i hjemmepriser og importpriser. Dette

fører til at innenlands prisstigning på lang sikt i stor grad blir bestemt av utviklingen i utenlandske omkostninger og valutakurs. Dette er i tråd med resultater fra den "skandinaviske inflasjonsmodellen". På kort sikt vil imidlertid overveltningen bare være delvis.

For å få frem utviklingen over tid og forskjeller mellom de enkelte varemarkedene, skal vi kort gjennomgå virkningen av en devaluering beregnet ved hjelp av MODAG, med spesiell vekt på virkningen på importprisene. Resultatene er nærmere beskrevet i von der Fehr (1987).

Valutakursen ble økt med 1 prosent fra og med 1985 i forhold til en referansebane. For de varene der importprisen ikke er endogenisert, er det forhåndsanslått et prisforløp (med relativt rask og full overveltning), og det samme er gjort for endel eksogene eksport- og hjemmepriser. De viktigste resultatene er vist i figurvedlegget. Prisvirkningene er dels presentert etter vare (varenummerene tilsvarer inndelingen i tabell 1), og dels ved prisindekser for makroøkonomiske hovedstørrelser. Vi viser også kvantumsvirkninger for utenriksøkonomien og bruttonasjonalproduktet samt produksjonsutviklingen i industrien.

Beregningene viser at prisgjennomslaget er stort for de fleste importvarene allerede det første året; i gjennomsnitt over 80 prosent. Det er tildels betydelige forskjeller mellom varene, avhengig av hastigheten i prisoverveltningen og betydningen av omkostningene i utlandet i forhold til hjemmeprisene. For noen av varene skjer det en overkompensasjon i forhold til langtidsløsningen første året. Etter at valutakursendringen har utspilt sin direkte virkning, fortsetter de importprisene som avhenger av hjemmeprisene, å stige. På lang sikt (8-10 år) er gjennomslaget fullstendig.

For trevarer og metaller er førsteårsvirkningen liten, og selv etter 5 år er ikke gjennomslaget mer enn omtrent 70 prosent. Forklaringen er først og fremst at vekten på

hjemmeprisen er stor for disse varene, men også at overveltningshastigheten er lav. Disse resultatene virker intuitivt lite rimelige, men estimeringsresultatene er ganske entydige.

Mekanismene i MODAG er slik at økte importpriser trekker opp hjemmeprisene fordi importprisene inngår som konkurransepriser for hjemmeprisene. Videre vil økte importpriser øke lønningene, noe som gir ytterligere innenlandsk prisstigning fra kostnadssiden. Den økte innenlandske prisstigningen virker igjen tilbake på importprisene osv. I tillegg til disse virkningene, vil det være virkninger på prisene via kapasitetsutnyttelse og stramheten på arbeidsmarkedet. Disse virkningene er imidlertid små, relativt sett, men er forklaringen på at lønningene blir kraftig overkompensert som følge av det strammere arbeidsmarked som forbedret konkurransevne og økt produksjon i første omgang fører med seg. Størrelsen på disse virkningene vil avhenge av referansebanen, og blir relativt store i våre beregninger på grunn av den i utgangspunktet, høye kapasitetsutnyttelsen og den lave arbeidsledigheten i første del av beregningsperioden.

Overkompensasjonen i lønningene øker eksportprisene mer enn konkurranseprisene på utenlandsmarkedene, og det leder til redusert eksportvolum og produksjon. I motsatt retning trekker realinntektsvirkningene av lønningene. I sum er kvantumsvirkningene små og domineres klart av prisvirkningene.

=====
 KONKLUSJON
 =====

Endogenisering av importprisene gir mulighet for en bedre beskrivelse av inflasjonsvirkninger fra utlandet og innenlandsk kostnadsutvikling, ved at man tar vare på samspillet mellom importpriser, hjemmepriser og kostnader. Beregningene av virkningene av en devaluering viser således at det er stor grad av varespesifikk simultanitet mellom ulike priser, noe som fører til at tilpas-

ningen blir tidsutstrakt og forskjellig for ulike varer. Hvis denne simultaniteten ikke var blitt ivaretatt, men importprisene istedenfor bare var justert i takt med valutakursen, ville hastigheten i overveltning blitt overvurdert, og forskjellene mellom varer ville ikke kommet frem.

Beregningene viser også at importpriser og norske hjemmepriser utvikler seg temmelig parallelt. Dette gjør at vridningen i relative priser ved for eksempel en devaluering blir liten, og forbedringen i konkurransevnen dermed beskjedent. Det er forklaringen på at kvantumsvirkningene ved en devaluering er såpass små ifølge modellen.

=====

REFERANSER

=====

Bergan, R., Cappelen, Å., Longva, S. og Stølen, N.M. (1986): "MODAG A - a medium term annual macroeconomic model of the Norwegian economy." Discussion Paper no 18, Central Bureau of Statistics.

Bond, I.D. (1981): "The determination of UK manufactured prices", Bank of England Discussion Paper, no 16.

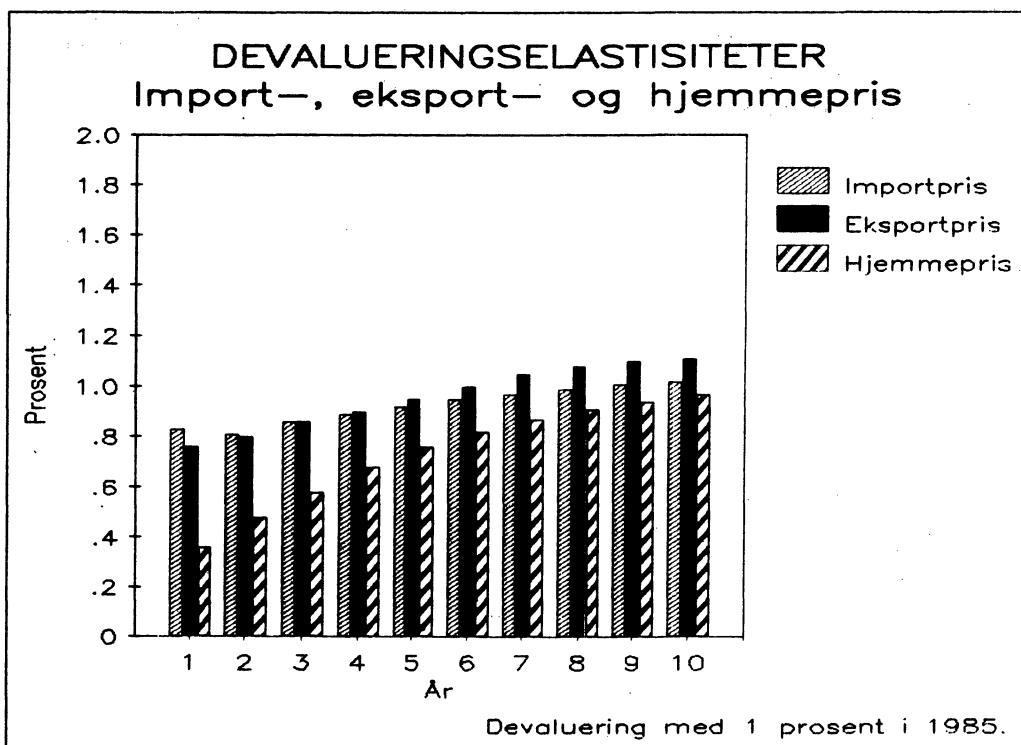
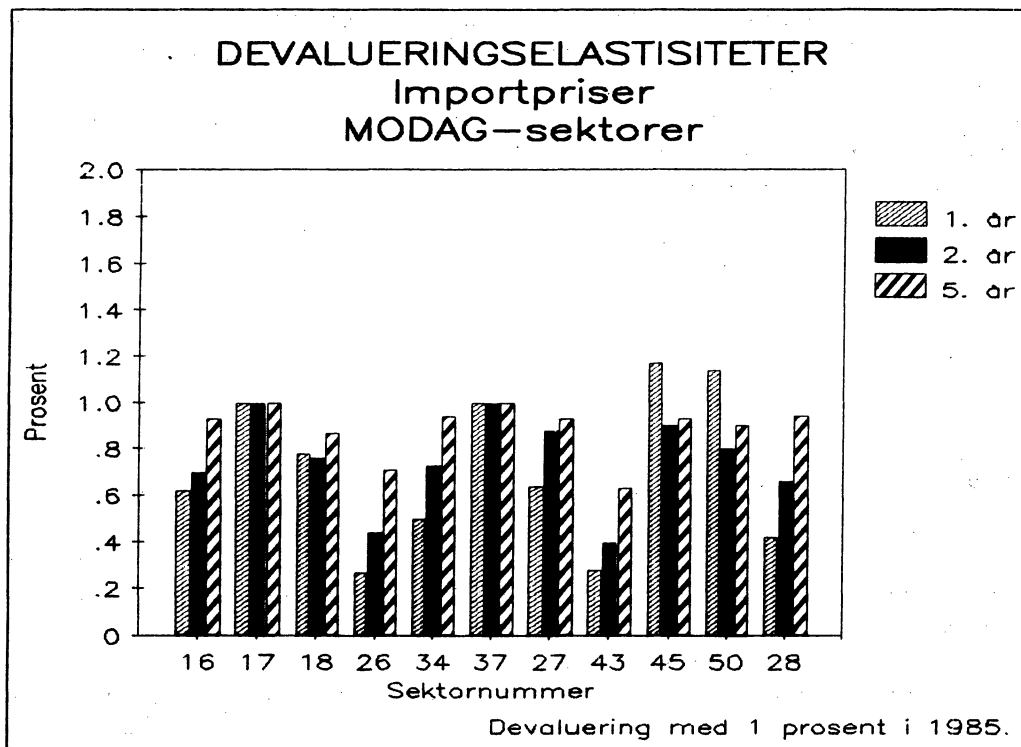
Cappelen, Å. og Moum, K. (1987): "En presentasjon av MODAG - modellens struktur og egenskaper." Sosialøkonomen nr. 5.

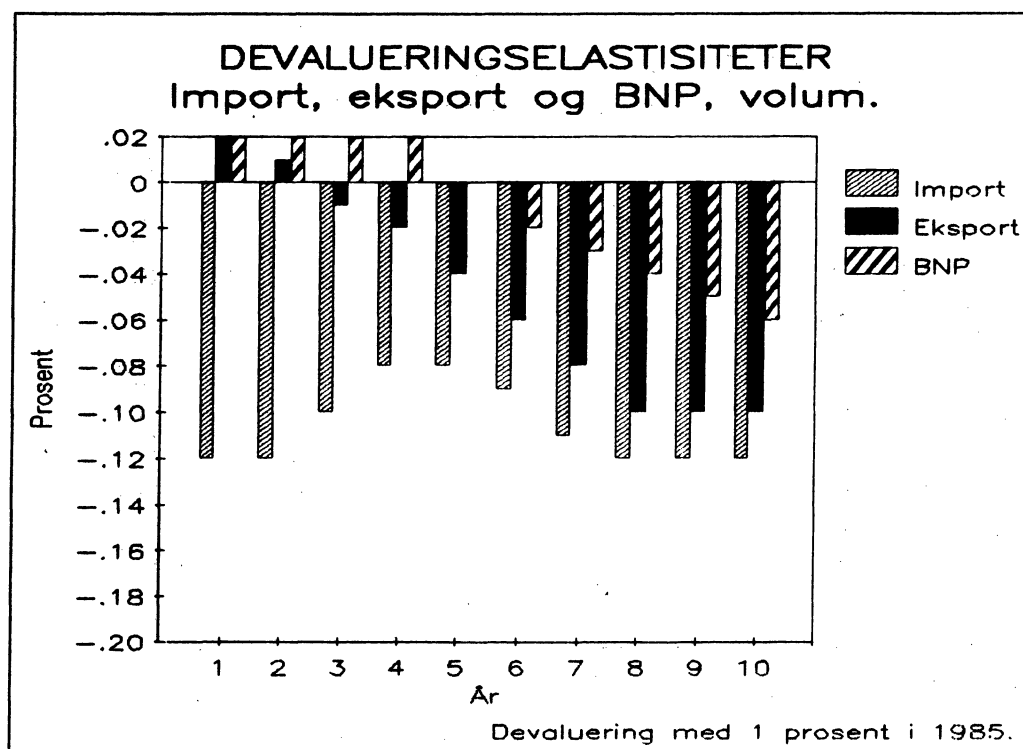
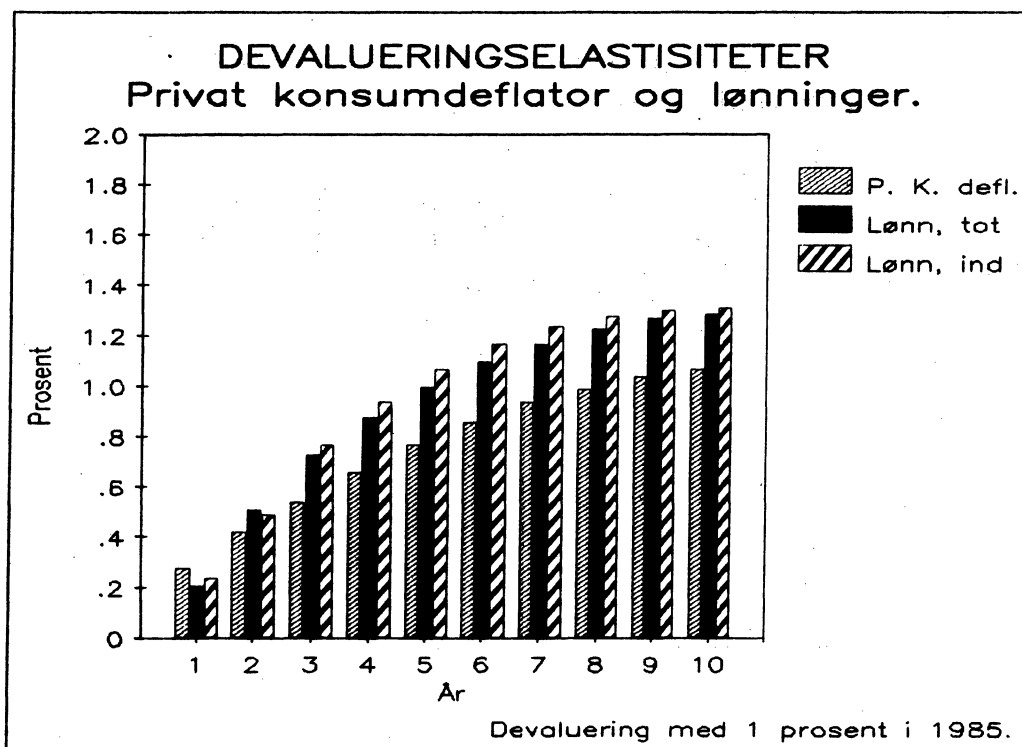
von der Fehr, N-H. M. (1987): "Prisdannelse på importvarer - en MODAG-rapport. Rapport 87/23. Statistisk Sentralbyrå.

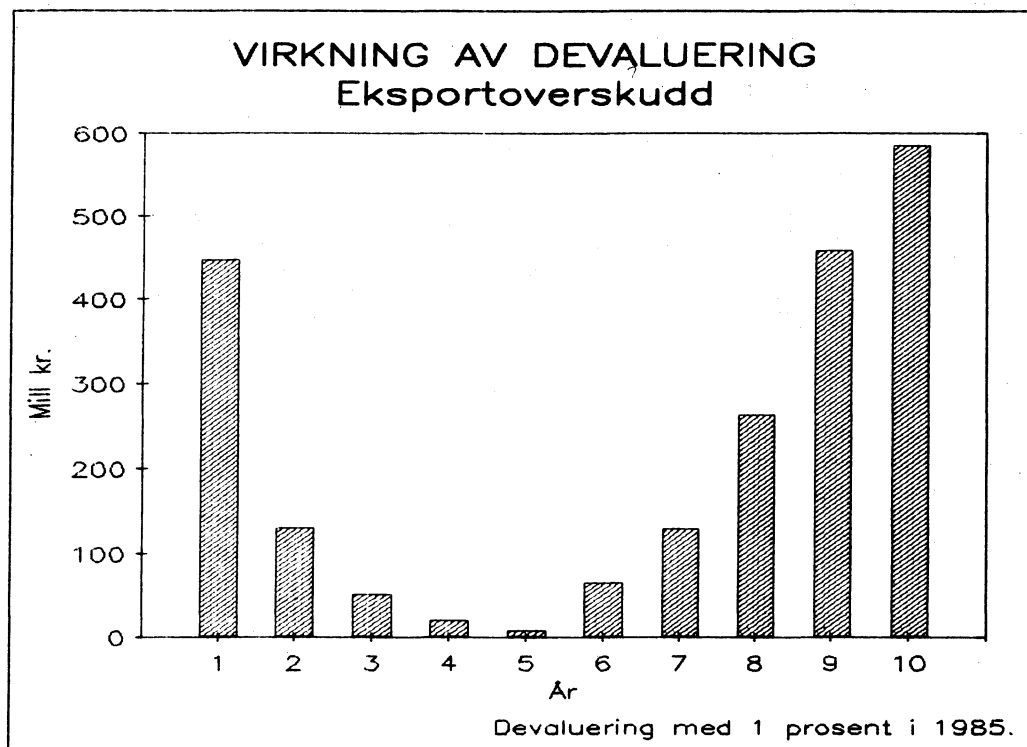
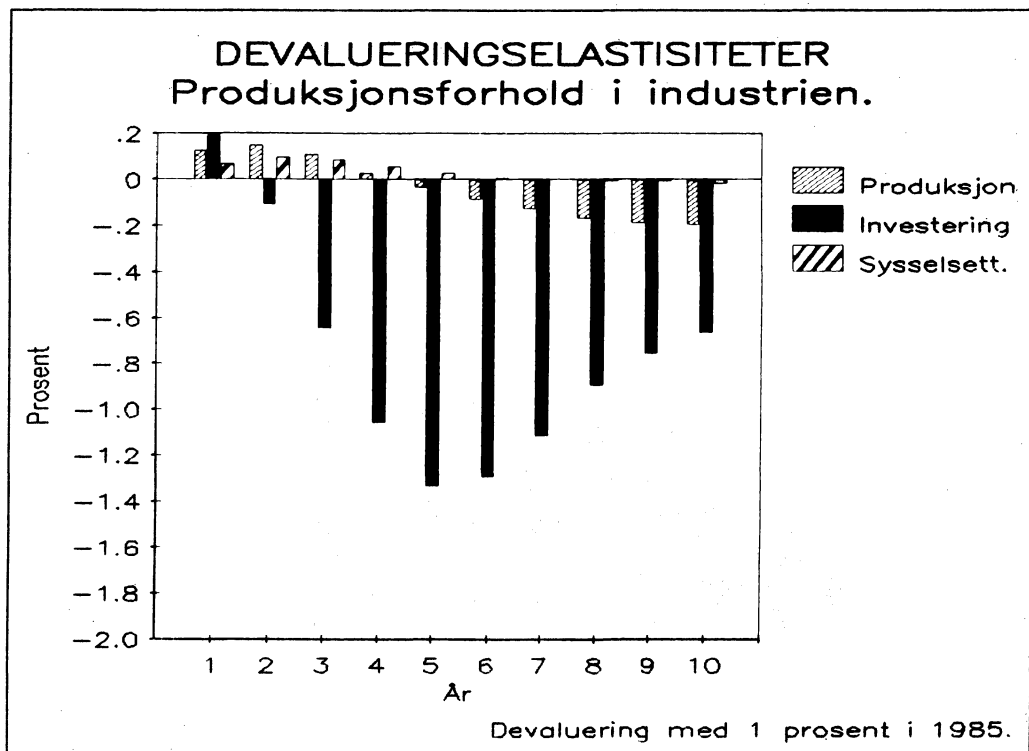
Llewellyn, G.E.J. (1974): "The determinants of United Kingdom import prices." The Economic Journal, 84, pp. 1831.

Stølen, N.M. (1983): "Importandeler og relative priser - en MODAG-rapport." Rapport 83/33. Statistisk Sentralbyrå.

Stølen, N.M. (1988): "Lønnsdannelsen i Norge." Kommer i serien Rapporten fra Statistisk Sentralbyrå.

TABELL- OG DIAGRAMVEDLEGG

Innhold	Side
A. NASJONALREGNSKAP FOR NORGE	
Tabell A1: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1986-priser	1*
Tabell A2: Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1986-priser	2*
Tabell A3: Bruttoproduksjon etter næring. Faste 1986-priser	3*
Tabell A4: Vareinnsats etter næring. Faste 1986-priser	4*
Tabell A5: Privat konsum. Faste 1986-priser	5*
Tabell A6: Bruttoinvestering i fast kapital. Faste 1986-priser	6*
Tabell A7: Eksport. Faste 1986-priser	7*
Tabell A8: Import. Faste 1986-priser	8*
Tabell A9: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse	9*
Tabell A10: Bruttonasjonalprodukt etter næring	10*
Tabell A11: Bruttoproduksjon etter næring	11*
Tabell A12: Vareinnsats etter næring	12*
Tabell A13: Privat konsum	13*
Tabell A14: Bruttoinvestering i fast kapital	14*
Tabell A15: Eksport	15*
Tabell A16: Import	16*
Tabell A17: Utenriksregnskap	17*
Tabell A18: Disponibel inntekt og sparing for Norge	18*
B. KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE	
Tabell B1: Olje- og gassproduksjon	19*
Tabell B2: Produksjonsindeksen etter næring og anvendelse	19*
Tabell B3: Industriproduksjon - produksjonsindeksen	19*
Tabell B4: Ordretilgang - industri	20*
Tabell B5: Ordreorder - industri	20*
Tabell B6: Lagerbeholdning	21*
Tabell B7: Arbeidsmarkedet - arbeidskraftundersøkelsen	21*
Tabell B8: Arbeidsmarkedet - arbeidskontorenes registreringer	21*
Tabell B9: Industriinvesteringer i verdi - investeringsundersøkelsen	22*
Tabell B10: Boligbygging	22*
Tabell B11: Detaljomsetningsvolum - sesongjustert indeks	22*
Tabell B12: Detaljomsetningsvolum mv. - endring fra foregående år	22*
Tabell B13: Timefortjeneste	23*
Tabell B14: Konsumprisindeksen	23*
Tabell B15: Engrospriser	23*
Tabell B16: Utenrikshandelen - verditall	24*
Tabell B17: Utenrikshandelen - indekser	24*
Diagrammer	
Olje- og gassproduksjon	25*
Produksjonsindeksen	25*
Ordreindeksen - industri	26*
Byggearealstatistikk og boliglån, nye boliger	27*
Ordreindeksen - anleggsvirksomhet	27*
Arbeidsledighet og sysselsetting	28*
Antatte og utførte investeringer i industrien	28*
Lager	28*
Detaljomsetning m.v.	28*
Lønninger	29*
Konsum- og engrospriser	29*
Utenrikshandel	29*
C. INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET	
Tabell C1: Produksjon av råolje på norsk sokkel	30*
Tabell C2: Produksjon av naturgass på norsk sokkel	31*
Tabell C3: Leteaktivitet på norsk sokkel	32*
Tabell C4: Påløpte kostnader til leting etter olje og gass på norsk sokkel	33*
Tabell C5: Påløpte investeringskostnader til feltutbygging på norsk sokkel	33*
Tabell C6: Råoljepriser pr. fat	34*

	Side
D. NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND	
Tabell D1: Bruttonasjonalprodukt	35*
Tabell D2: Privat konsum	35*
Tabell D3: Offentlig konsum	35*
Tabell D4: Bruttoinvesteringer	36*
Tabell D5: Eksport av varer og tjenester	36*
Tabell D6: Import av varer og tjenester	36*
E. KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET	
Tabell E1: Sverige	37*
Tabell E2: Storbritannia	37*
Tabell E3: Forbundsrepublikken Tyskland	37*
Tabell E4: Frankrike	37*
Tabell E5: USA	38*
Tabell E6: Japan	38*

1*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A1. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. 1)
I faste 1986-priser. Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	519153	127563	125390	128700	137500	129424	126784
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	522000	124275	124265	133831	139629	125693	126678
Privat konsum	272597	64559	66648	67531	73858	64874	65610
Offentlig konsum	105813	25522	26064	25789	28438	25648	25890
Statlig konsum	41346	9405	9947	9673	12322	9541	9782
Sivilt	24426	5779	6261	6013	6373	5926	..
Militært	16920	3626	3686	3659	5949	3615	..
Kommunalt konsum ...	64467	16117	16117	16117	16117	16108	16108
Bruttoinvestering	143591	34194	31554	40510	37333	35170	35178
Bruttoinvestering i fast kapital	142677	27278	29516	45938	39946	29943	44221
Investering i oljevirkksomhet ...	29518	2993	4583	16795	5146	2413	14924
Bygninger og anlegg	71877	16477	16571	18310	20519	17544	16914
Skip og båter	-81	-1401	-1924	622	2622	1822	3123
Annet transport- materiell	10670	2516	2844	2738	2572	1886	1971
Maskiner, redskap, inventar ellers ..	30693	6692	7442	7474	9086	6278	7289
Lagerendring	914	6917	2038	-5428	-2613	5227	-9043
Oljeplattformer under arbeid	-1994	2928	2837	-9040	1280	3229	-7716
Eksport	195302	50519	49712	45198	49873	50945	48126
- Import	198149	47230	48587	50330	52002	47214	48020

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A2. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. 1)
I faste 1986-priser. Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	519157	127564	125391	128701	137501	129425	126785
Næringsvirksomhet	405549	100534	96674	100809	107531	102743	98187
Primærnæringer	17990	3329	1832	8758	4070	3586	1918
Jordbruk	10457	980	23	7385	2069	1105	..
Skogbruk	2949	1307	694	229	720	1314	..
Fiske og fangst	4583	1042	1114	1144	1282	1167	..
Oljeutvinning og rør- transport	62875	16568	15435	13703	17169	17879	16052
Utvinning av råolje og naturgass	56600	14872	13885	12421	15422	16088	14471
Rørtransport	6276	1696	1550	1282	1748	1791	1581
Industri og berg- verksdrift	77346	20178	19134	17833	20201	19708	19574
Bergverksdrift	1317	325	350	306	337	294	341
Skjermet industri ..	20753	5090	5185	4972	5506	5186	5398
Utekonkurrerende industri	14186	3656	3535	3344	3651	3775	3721
Hjemmekonkurrerende industri	41090	11108	10064	9211	10707	10453	10115
Elektrisitetsforsyning	20541	6520	4449	3840	5731	6137	4651
Bygge- og anleggs- virksomhet	29013	6675	6805	7337	8195	7021	6967
Varehandel	52087	12091	12926	12609	14460	12147	12429
Utenriks sjøfart og oljeboring	8545	1997	2302	2059	2187	2213	2115
Utenriks sjøfart ...	6428	1627	1730	1483	1588	1743	1811
Oljeboring	2117	370	571	576	600	470	304
Samferdsel	30990	7311	7614	7543	8522	7534	7785
Boligtjenester	20435	5050	5087	5126	5172	5264	5301
Annen nærings- virksomhet	85727	20814	21090	22000	21823	21253	21394
Hotell- og restaurantdrift	7898	1714	1957	2384	1843	1778	..
Finansiell tjeneste- yting	25450	6240	6202	6435	6573	6241	..
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	26513	6445	6519	6741	6807	6645	..
Tjenesteyting ellers	25867	6415	6412	6440	6600	6590	..
Offentlig forvaltnings- virksomhet	77046	18857	19529	19149	19511	19289	19831
Statlig forvaltnings- virksomhet	23954	5584	6256	5876	6238	5774	6316
Forsvar	6454	1462	1676	1602	1714	1515	..
Undervisning	4710	1108	1252	1113	1238	1190	..
Helsetjenester	1454	344	387	359	364	343	..
Annen tjeneste- produksjon	11336	2670	2942	2803	2922	2726	..
Kommunal forvaltnings- virksomhet	53092	13273	13273	13273	13273	13515	13515
Undervisning	17618	4404	4404	4404	4404	4491	..
Helsetjenester	25288	6322	6322	6322	6322	6428	..
Annen tjeneste- produksjon	10186	2547	2547	2547	2547	2596	..
Korreksjonsposter	36562	8173	9187	8742	10460	7393	8767
MEMO:							
Fastlands-Norge	447737	109000	107654	112938	118145	109333	108618
Skjermede næringer .	383611	91562	91897	98705	101448	92330	92663
Utekonkurrerende næringer	15503	3980	3885	3650	3988	4069	4062
Hjemmekonkurrerende næringer	48622	13457	11872	10584	12708	12934	11893

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

3*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A3. BRUTTOPRODUKSJON ETTER NÆRING. 1)
I faste 1986-priser. Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	1. kv.	2. kv.
Bruttoproduksjon	1016847	250944	248227	248440	269236	253310	249325
Næringsvirksomhet	837928	208322	204366	204712	220528	210297	206017
Primærnæringer	36538	6885	8072	13637	7944	7207	8064
Jordbruk	25129	3550	5325	11379	4875	3647	..
Skogbruk	3432	1521	808	266	837	1529	..
Fiske og fangst	7976	1814	1939	1992	2231	2031	..
Oljeutvinning og rør- transport	84955	22374	20852	18540	23189	24155	21695
Utvinning av råolje og naturgass	78077	20515	19154	17135	21273	22192	19962
Rørtransport	6878	1859	1699	1405	1916	1963	1733
Industri og berg- verksdrift	265755	68820	65927	61746	69263	67599	67171
Bergverksdrift	3277	808	870	762	837	732	847
Skjermet industri ..	77187	18782	19283	18572	20550	19142	20007
Utekonkurrerende industri	59282	15164	14767	14035	15315	15726	15538
Hjemmekonkurrerende industri	126009	34065	31006	28377	32561	31999	30779
Elektrisitetforsyning	41130	13056	8909	7688	11476	12288	9313
Bygge- og anleggs- virksomhet	84284	19391	19770	21315	23809	20398	20241
Varehandel	81383	18892	20197	19701	22592	18979	19420
Utenriks sjøfart og oljeboring	28019	6656	7446	7035	6881	6337	5913
Utenriks sjøfart ...	24964	6123	6621	6204	6016	5659	5474
Oljeboring	3055	534	825	831	866	678	439
Samferdsel	54412	13061	13385	13560	14407	13160	13615
Boligtjenester	28967	7159	7211	7267	7331	7462	7514
Annen nærings- virksomhet	132485	32028	32597	34223	33637	32711	33070
Hotell- og restaurantdrift	16193	3514	4013	4889	3778	3645	..
Finansiell tjeneste- yting	37654	9232	9176	9520	9725	9234	..
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	43135	10486	10606	10968	11075	10811	..
Tjenesteyting ellers	35503	8796	8802	8846	9059	9022	..
Offentlig forvaltnings- virksomhet	116358	27992	28461	28363	31543	28609	28761
Statlig forvaltnings- virksomhet	44778	10097	10566	10468	13648	10380	10532
Forsvar	17608	3772	3759	3823	6255	3855	..
Undervisning	6506	1552	1679	1506	1769	1677	..
Helsetjenester	2059	493	533	500	532	505	..
Annen tjeneste- produksjon	18605	4280	4594	4639	5092	4342	..
Kommunal forvaltnings- virksomhet	71580	17895	17895	17895	17895	18229	18229
Undervisning	20883	5221	5221	5221	5221	5324	..
Helsetjenester	32097	8024	8024	8024	8024	8164	..
Annen tjeneste- produksjon	18600	4650	4650	4650	4650	4741	..
Korreksjonsposter	62561	14630	15400	15365	17165	14403	14547
MEMO:							
Fastlands-Norge	903873	221914	219928	222865	239166	222817	221717
Skjermede næringer .	703897	168542	170537	177433	187385	170800	171864
Utekonkurrerende næringer	62559	15972	15637	14797	16153	16458	16385
Hjemmekonkurrerende næringer	137418	37400	33754	30635	35629	35559	33469

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

4*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A4. VAREINNSATS ETTER NÆRING. 1)
I faste 1986-priser. Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Vareinnsats	497692	123380	122836	119740	131736	123886	122541
Næringsvirksomhet	432379	107788	107691	103902	112997	107554	107829
Primærnæringer	18548	3555	6241	4879	3873	3621	6146
Jordbruk	14672	2570	5302	3994	2807	2542	..
Skogbruk	483	214	114	37	118	215	..
Fiske og fangst	3393	772	825	847	949	864	..
Oljeutvinning og rør- transport	22079	5806	5418	4836	6020	6277	5643
Utvinning av råolje og naturgass	21477	5643	5269	4713	5852	6105	5491
Rørtransport	603	163	149	123	168	172	152
Industri og berg- verksdrift	188409	48642	46793	43913	49061	47891	47597
Bergverksdrift	1960	483	520	456	501	438	507
Skjermet industri ..	56434	13693	14098	13600	15043	13956	14609
Utekonkurrerende industri	45096	11508	11232	10691	11664	11951	11817
Hjemmekonkurrerende industri	84919	22957	20942	19166	21854	21546	20664
Elektrisitetsforsyning	20589	6536	4460	3849	5745	6151	4662
Bygge- og anleggs- virksomhet	55272	12716	12964	13978	15613	13376	13274
Varehandel	29296	6801	7270	7092	8133	6832	6991
Utenriks sjøfart og oljeboring	19474	4659	5144	4976	4694	4124	3798
Utenriks sjøfart ...	18536	4496	4891	4721	4428	3916	3663
Oljeboring	938	164	253	255	266	208	135
Samferdsel	23422	5750	5770	6017	5885	5626	5830
Boligtjenester	8532	2108	2124	2140	2159	2198	2213
Annen nærings- virksomhet	46758	11215	11507	12222	11814	11458	11677
Hotell- og restaurantdrift	8295	1800	2056	2504	1935	1867	..
Finansiell tjeneste- yting	12204	2992	2974	3086	3152	2993	..
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	16623	4041	4087	4227	4268	4166	..
Tjenesteyting ellers	9636	2381	2390	2406	2459	2432	..
Offentlig forvaltnings- virksomhet	39312	9135	8932	9214	12032	9320	8930
Statlig forvaltnings- virksomhet	20824	4513	4309	4592	7410	4606	4216
Forsvar	11155	2310	2084	2221	4540	2340	..
Undervisning	1796	444	427	393	531	487	..
Helsetjenester	605	149	146	141	169	162	..
Annen tjeneste- produksjon	7268	1610	1652	1836	2170	1617	..
Kommunal forvaltnings- virksomhet	18488	4622	4622	4622	4622	4715	4715
Undervisning	3266	816	816	816	816	833	..
Helsetjenester	6809	1702	1702	1702	1702	1736	..
Annen tjeneste- produksjon	8414	2103	2103	2103	2103	2145	..
Korreksjonsposter	26001	6457	6214	6623	6706	7011	5781
MEMO:							
Fastlands-Norge	456138	112915	112275	109927	121022	113485	113101
Skjermede næringer .	320287	76980	78641	78729	85937	78471	79202
Utekonkurrerende næringer	47056	11991	11753	11147	12165	12389	12323
Hjemmekonkurrerende næringer	88795	23943	21881	20051	22921	22625	21575

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

5*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A5. PRIVAT KONSUM. 1)
I faste 1986-priser. Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Privat konsum	272597	64559	66648	67531	73859	64874	65610
Spesifisert innen-							
landsk konsum	260628	62389	63968	63557	70714	62126	62255
Matvarer	50247	11408	12563	12412	13863	11646	11976
Drikkevarer og							
tobakk	17416	3584	4502	4344	4986	4030	4640
Klær og skotøy	19120	4287	4632	4332	5869	3919	4155
Bolig, lys og bren-							
sel	46709	13164	10822	10331	12391	12900	11160
Møbler og hushold-							
ningsartikler	21324	4944	4878	5119	6383	4816	4500
Helsepleie	10522	2708	2593	2544	2676	2965	2828
Transport, post- og							
teletjenester	41496	10022	10993	10278	10203	9088	9694
Fritidssysler og ut-							
danning	23045	5493	5414	5532	6606	5678	5507
Andre varer og tje-							
nester	30751	6777	7572	8664	7737	7084	7796
Korreksjonsposter	11970	2171	2680	3975	3144	2748	3355
Nordmenns konsum i							
utlandet	20232	3905	4538	7072	4717	4385	5272
Utlendingers konsum							
i Norge	-8263	-1735	-1858	-3097	-1572	-1637	-1918

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

6*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A6. BRUTTOINVESTERING I FAST KAPITAL. 1)
I faste 1986-priser. Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Bruttoinvestering i fast kapital	142677	27278	29516	45938	39946	29943	44222
Næringsvirksomhet	124960	22998	25317	41764	34881	25309	39662
Primærnæringer	6224	1166	1784	1783	1490	1185	1832
Jordbruk	3788	636	1147	1095	910	546	..
Skogbruk	541	67	181	150	143	69	..
Fiske og fangst	1895	463	456	538	437	569	..
Oljeutvinning og rørtransport	30286	3329	4387	17053	5517	2736	15597
Utvinning av råolje og naturgass	29572	3180	4228	16702	5462	2677	15433
Rørtransport	714	149	159	351	55	60	164
Industri og bergverksdrift	18967	3730	4088	4614	6535	3999	3748
Bergverksdrift	305	75	70	74	86	67	62
Skjermet industri ..	4136	891	1054	876	1315	813	1047
Utekonkurrerende industri	8296	1562	1389	2077	3268	1892	1308
Hjemmekonkurrerende industri	6230	1203	1575	1588	1865	1228	1330
Elektrisitetsforsyning	7054	1474	1379	1772	2429	1466	1780
Bygge- og anleggsvirksomhet	2644	662	660	661	661	565	..
Varehandel	6699	1683	1664	1683	1669	1544	..
Utenriks sjøfart og oljeboring	-272	-1772	-1660	754	2407	1376	2694
Utenriks sjøfart ...	-1258	-1693	-2177	281	2330	1439	2688
Oljeboring	987	-79	517	472	77	-63	6
Samferdsel	9709	2246	2601	2398	2464	1964	1855
Boligtjenester	26001	6129	6038	6746	7088	6187	5847
Annæn næringsvirksomhet	17648	4352	4375	4300	4621	4286	4242
Hotell- og restaurantdrift	240	61	59	60	60	57	..
Finansiell tjenesteyting	4059	922	1059	981	1097	921	..
Tjenesteyting ellers	13349	3370	3256	3259	3465	3308	..
Offentlig forvaltningsvirksomhet	17717	4279	4199	4175	5065	4634	4559
Statlig forvaltningsvirksomhet	6025	1356	1276	1252	2142	1572	1497
Undervisning	687	186	170	131	199	186	..
Helsetjenester	112	22	29	25	36	23	..
Annen tjenesteproduksjon	5225	1147	1076	1095	1906	1364	..
Kommunal forvaltningsvirksomhet	11693	2923	2923	2923	2923	3062	3062
Undervisning	1951	488	488	488	488	504	..
Helsetjenester	3357	839	839	839	839	868	..
Annen tjenesteproduksjon	6385	1596	1596	1596	1596	1689	..
MEMO:							
Fastlands-Norge	112663	25720	26789	28132	32022	25830	25931
Skjermede næringer .	95397	22351	23117	23705	26223	22005	22453
Utekonkurrerende næringer	8601	1637	1459	2151	3355	1959	1370
Hjemmekonkurrerende næringer	8666	1732	2213	2276	2445	1866	2108

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

7*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A7. EKSPORT. 1)
I faste 1986-priser. Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Eksport i alt	195303	50519	49712	45199	49873	50945	48126
Varer	145980	38547	37317	31961	38155	39154	36785
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	60294	15699	15065	12847	16683	16698	15289
Skip, nybygde	999	403	162	115	319	433	538
Skip, eldre	7602	3608	2886	559	550	265	178
Oljeplattformer og moduler, nybygde	39	18	6	14	1	0	14
Oljeplattformer, eldre	258	85	104	69	0	69	0
Direkte eksport ved oljevirkosomhet	192	44	62	48	38	19	45
Andre varer	76596	18690	19033	18309	20564	21669	20721
Produkter fra jordbruk, skog- bruk og fiske	3350	776	909	681	983	991	1035
Bergverksprodukter	1493	331	393	370	399	289	330
Industriprodukter .	71465	17472	17689	17216	19088	20343	19259
Nærings- og nyttelsesmidler ..	8943	2018	2309	2167	2450	2574	2221
Grafiske pro- dukter	122	31	27	31	34	36	35
Treforedlings- produkter	6897	1831	1734	1713	1618	1918	1839
Kjemiske råvarer	6595	1704	1710	1478	1703	1736	1936
Raffinerte olje- produkter	5412	1154	1178	1319	1761	1582	1494
Metaller	18386	4535	4550	4622	4679	5066	4867
Tekstil- og bekledningsvarer	1577	400	374	361	442	397	369
Trevarer, møbler og innredninger .	1100	271	294	247	288	291	268
Kjemiske og mineralske pro- dukter	7428	1777	1946	1713	1992	2290	2093
Andre verksted- produkter	15006	3751	3568	3565	4121	4454	4137
Elektrisk kraft ...	287	111	42	41	94	46	97
Tjenester	49323	11972	12395	13237	11718	11791	11342
Brutto frakter ved skipsfart	23215	5696	6177	5778	5564	5226	5050
Brutto inntekter ved oljeboring	343	149	98	75	21	23	95
Direkte eksport ved annen oljevirkosom- het	910	241	221	204	244	240	238
Eksport av rør- tjenester	3381	940	841	638	962	969	839
Utlendingers konsum i Norge	8263	1735	1858	3097	1572	1636	1916
Andre tjenester	13212	3212	3199	3446	3355	3697	3204

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

8*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A8. IMPORT. 1)
I faste 1986-priser. Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Import i alt	198150	47231	48588	50330	52002	47214	48020
Varer	143886	35182	35297	34652	38755	35336	35287
Skip, nybygde og eldre	3968	1073	184	577	2134	1254	2435
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	1938	72	1120	723	22	417	263
Direkte import ved oljevirksomhet	1672	182	337	602	551	114	177
Andre varer	136309	33855	33655	32750	36049	33551	32412
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	6057	1683	1520	1202	1652	1702	1442
Råolje	1853	307	360	538	649	261	171
Bergverksprodukter	1851	463	434	507	447	532	509
Industriprodukter	126284	31388	31296	30367	33234	31038	30220
Nærings- og nytelsesmidler ..	5178	1252	1274	1222	1430	1210	1342
Grafiske produkter	1824	460	393	498	473	436	436
Treforedlingsprodukter	3405	872	850	809	874	955	892
Kjemiske råvarer	5931	1501	1481	1430	1519	1379	1588
Raffinerte oljeprodukter	2932	762	659	767	743	536	607
Metaller	9165	2307	2360	2075	2423	2437	2540
Tekstil- og beklekningsvarer ..	13818	3648	3005	3833	3332	3778	2811
Trevarer	6029	1407	1469	1425	1728	1333	1322
Kjemiske og mineralske produkter	23719	5764	5699	5781	6474	5542	5542
Andre verkstedprodukter	46968	11346	12083	10990	12549	11379	11841
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	7316	2069	2021	1537	1690	2053	1299
Elektrisk kraft ..	264	13	46	137	68	18	70
Tjenester	54264	12049	13290	15678	13247	11878	12733
Brutto utgifter ved skipsfart	17411	4238	4523	4390	4260	3727	3570
Brutto utgifter ved oljeboring	169	55	67	30	17	60	32
Direkte import ved annen oljevirksomhet	2870	564	686	841	778	502	658
Nordmenns konsum i utlandet	20232	3905	4538	7072	4717	4385	5272
Andre tjenester	13582	3286	3477	3345	3475	3205	3201

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

9*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A9. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. 1)
Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	556924	134204	132973	140041	149707	142230	142320
Innenlandsk bruk av varer og tjeneste	568987	133049	134978	146321	154640	142178	145638
Privat konsum	294796	68485	71680	73361	81270	72809	74748
Offentlig konsum	116325	27815	28633	28456	31421	28971	29783
Statlig konsum	44806	10079	10779	10519	13428	10594	11028
Sivilt	26615	6217	6811	6583	7003	6616	..
Militært	18191	3862	3968	3935	6425	3978	..
Kommunalt konsum ...	71520	17736	17854	17937	17993	18377	18755
Bruttoinvestering	157865	36748	34665	44504	41948	40399	41108
Bruttoinvestering i fast kapital	156212	29176	32096	50556	44383	34143	50961
Investering i oljevirkksomhet ...	31510	3126	4689	18235	5460	2632	17264
Bygninger og anlegg	80448	17814	18419	20693	23521	20514	20054
Skip og båter	-445	-1829	-2234	691	2928	2143	3573
Annet transport- materiell	11534	2856	3087	2904	2687	1996	2048
Maskiner, redskap, inventar ellers ..	33164	7209	8136	8033	9787	6859	8022
Lagerendring	1654	7571	2569	-6052	-2435	6256	-9853
Oljeplattformer under arbeid	-2279	3118	3075	-9880	1408	3655	-8851
Eksport	199731	51465	49927	47361	50978	51882	49651
- Import	211794	50310	51932	53642	55910	51830	52970

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

10*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A10. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. 1)
Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	556928	134205	132974	140042	149708	142231	142321
Næringsvirksomhet	429708	103264	100982	109053	116410	111327	108824
Primærnæringer	19348	3359	2129	9221	4639	3681	1845
Jordbruk	10721	835	35	7584	2267	820	..
Skogbruk	3148	1361	728	256	803	1464	..
Fiske og fangst	5479	1162	1366	1382	1569	1396	..
Oljeutvinning og rør- transport	56188	15453	13537	12810	14388	13324	11880
Utvinning av råolje og naturgass	50325	13767	12151	11564	12843	12150	10853
Rørtransport	5863	1686	1387	1246	1544	1174	1028
Industri og berg- verksdrift	84383	21089	20244	19812	23238	23794	24206
Bergverksdrift	1387	351	362	328	345	342	416
Skjermet industri ..	24330	5623	6011	5902	6794	6971	7233
Utekonkurrerende industri	12711	3208	2878	3048	3577	4342	4578
Hjemmekonkurrerende industri	45954	11907	10991	10534	12522	12139	11979
Elektrisitetsforsyning	22138	6882	4844	4264	6148	7044	5586
Bygge- og anleggs- virksomhet	34574	7453	8004	8936	10181	8709	8789
Varehandel	59616	13044	14720	14780	17072	14772	15548
Utenriks sjøfart og oljeboring	8596	2035	2010	2071	2480	3167	2939
Utenriks sjøfart ...	7170	1774	1659	1671	2066	2783	2669
Oljeboring	1426	261	351	400	414	383	270
Samferdsel	32631	7640	8058	7955	8978	8071	8357
Boligtjenester	21599	5176	5352	5469	5602	5747	6153
Annen nærings- virksomhet	90634	21132	22083	23735	23684	23019	23522
Hotell- og restaurantdrift	8780	1827	2165	2681	2107	2027	..
Finansiell tjeneste- yting	24562	5773	5990	6316	6483	6028	..
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	29034	6719	6989	7627	7699	7742	..
Tjenesteyting ellers	28258	6813	6939	7111	7395	7223	..
Offentlig forvaltnings- virksomhet	85337	20819	21609	21252	21657	21855	22868
Statlig forvaltnings- virksomhet	26008	6035	6788	6393	6793	6388	7083
Forsvar	6920	1563	1796	1720	1841	1655	..
Undervisning	5115	1195	1357	1212	1351	1317	..
Helsetjenester	1666	392	443	412	420	401	..
Annen tjeneste- produksjon	12306	2885	3191	3048	3181	3014	..
Kommunal forvaltnings- virksomhet	59329	14784	14821	14859	14865	15467	15786
Undervisning	19213	4797	4802	4806	4808	5039	..
Helsetjenester	28733	7154	7175	7201	7203	7463	..
Annen tjeneste- produksjon	11383	2834	2844	2852	2853	2965	..
Korrekksjonsposter	41884	10122	10384	9736	11641	9049	10629
MEMO:							
Fastlands-Norge	492144	116717	117427	125160	132840	125740	127502
Skjermede næringer .	423465	98727	101100	109613	114024	106057	108535
Utekonkurrerende næringer	14098	3559	3241	3376	3923	4683	4994
Hjemmekonkurrerende næringer	54581	14431	13086	12171	14894	15000	13973

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

11*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A11. BRUTTOPRODUKSJON ETTER NÆRING. 1)

Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Bruttoproduksjon	1093341	264832	264497	270055	293958	280503	280141
Næringsvirksomhet	898671	218296	216923	222526	240926	232314	231063
Primærnæringer	39171	7192	8690	14416	8873	7799	8641
Jordbruk	26220	3596	5554	11779	5291	3700	..
Skogbruk	3673	1593	850	296	933	1710	..
Fiske og fangst	9279	2003	2285	2341	2649	2389	..
Oljeutvinning og rør- transport	80162	21677	19349	18135	21001	20214	18132
Utvinning av råolje og naturgass	73641	19815	17800	16755	19271	18840	16928
Rørtransport	6521	1861	1549	1381	1730	1374	1204
Industri og berg- verksdrift	286318	72550	70264	67042	76462	76142	77057
Bergverksdrift	3513	866	925	825	896	834	995
Skjermet industri ..	84375	19971	20887	20406	23111	21973	23070
Utekonkurrerende industri	60950	15380	14891	14599	16080	17046	17492
Hjemmekonkurrerende industri	137480	36334	33561	31212	36374	36290	35500
Elektrisitetsforsyning	44500	13989	9652	8407	12453	14376	10978
Bygge- og anleggs- virksomhet	94303	20960	21970	24084	27288	23842	23990
Varehandel	91785	20309	22648	22643	26185	22633	23730
Utenriks sjøfart og oljeboring	31270	7303	7715	8063	8189	8387	7567
Utenriks sjøfart ...	28814	6866	7089	7381	7478	7761	7138
Oljeboring	2456	437	626	683	711	626	429
Samferdsel	58304	13782	14346	14619	15557	14493	15122
Boligtjenester	31098	7454	7705	7877	8062	8296	8760
Annen nærings- virksomhet	141760	33080	34584	37239	36858	36132	37086
Hotell- og restaurantdrift	17778	3753	4362	5425	4238	4175	..
Finansiell tjeneste- yting	37911	8945	9223	9737	10007	9437	..
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	47390	11050	11471	12350	12520	12575	..
Tjenesteyting ellers	38681	9332	9529	9727	10093	9944	..
Offentlig forvaltnings- virksomhet	127990	30519	31284	31314	34873	32337	33102
Statlig forvaltnings- virksomhet	48545	10822	11453	11388	14882	11529	11877
Forsvar	18931	4017	4047	4111	6755	4243	..
Undervisning	7041	1660	1815	1637	1929	1855	..
Helsetjenester	2307	547	598	562	600	579	..
Annen tjeneste- produksjon	20267	4598	4993	5078	5598	4852	..
Kommunal forvaltnings- virksomhet	79445	19696	19831	19926	19991	20808	21225
Undervisning	22787	5666	5693	5707	5721	5987	..
Helsetjenester	36022	8947	8992	9030	9053	9397	..
Annen tjeneste- produksjon	20636	5083	5146	5190	5218	5424	..
Korreksjonsposter	66680	16017	16290	16215	18159	15852	15976
MEMO:							
Fastlands-Norge	981909	235852	237433	243856	264768	251902	254442
Skjermede næringer .	767015	179677	184920	194583	207836	193634	197410
Utekonkurrerende næringer	64462	16246	15816	15424	16976	17880	18486
Hjemmekonkurrerende næringer	150432	39930	36697	33849	39956	40389	38546

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

12*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A12. VAREINNSATS ETTER NÆRING. 1)
Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Vareinnsats	536416	130627	131524	130014	144251	138273	137821
Næringsvirksomhet	468964	115032	115941	113473	124517	120987	122239
Primærnæringer	19824	3834	6561	5195	4234	4118	6796
Jordbruk	15499	2761	5519	4195	3024	2879	..
Skogbruk	525	232	123	41	131	246	..
Fiske og fangst	3799	841	919	960	1079	993	..
Oljeutvinning og rør- transport	23974	6224	5811	5325	6613	6890	6252
Utvinning av råolje og naturgass	23316	6048	5650	5191	6428	6690	6075
Rørtransport	658	175	162	135	186	200	177
Industri og berg- verksdrift	201935	51461	50021	47230	53224	52348	52851
Bergverksdrift	2126	515	562	497	551	492	579
Skjermet industri ..	60045	14348	14876	14504	16318	15001	15838
Utekonkurrerende industri	48238	12172	12013	11551	12503	12704	12913
Hjemmekonkurrerende industri	91526	24426	22570	20678	23852	24151	23521
Elektrisitetsforsyning	22362	7106	4808	4143	6304	7332	5392
Bygge- og anleggs- virksomhet	59729	13507	13966	15149	17108	15133	15201
Varehandel	32169	7265	7928	7863	9112	7860	8182
Utenriks sjøfart og oljeboring	22674	5268	5705	5992	5709	5220	4628
Utenriks sjøfart ...	21644	5092	5430	5710	5412	4977	4469
Oljeboring	1030	176	275	282	297	243	158
Samferdsel	25672	6142	6287	6664	6579	6422	6765
Boligtjenester	9499	2278	2353	2408	2460	2550	2607
Annen nærings- virksomhet	51126	11948	12501	13503	13173	13113	13564
Hotell- og restaurantdrift	8998	1926	2197	2744	2131	2149	..
Finansiell tjeneste- yting	13350	3172	3233	3421	3524	3409	..
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	18356	4331	4482	4722	4821	4834	..
Tjenesteyting ellers	10423	2519	2590	2616	2698	2722	..
Offentlig forvaltnings- virksomhet	42652	9700	9675	10062	13216	10482	10234
Statlig forvaltnings- virksomhet	22537	4787	4665	4995	8089	5141	4794
Forsvar	12010	2454	2251	2391	4914	2588	..
Undervisning	1926	465	457	425	578	538	..
Helsetjenester	641	155	155	150	180	177	..
Annen tjeneste- produksjon	7960	1712	1802	2029	2417	1838	..
Kommunal forvaltnings- virksomhet	20115	4912	5010	5067	5126	5341	5440
Undervisning	3573	869	891	901	912	949	..
Helsetjenester	7289	1794	1817	1828	1850	1934	..
Annen tjeneste- produksjon	9253	2249	2302	2337	2364	2458	..
Korreksjonsposter	24800	5895	5907	6479	6519	6804	5348
MEMO:							
Fastlands-Norge	489768	119136	120007	118697	131928	126163	126941
Skjermede næringer .	343553	80950	83820	84970	93813	87577	88876
Utekonkurrerende næringer	50364	12687	12575	12049	13054	13196	13492
Hjemmekonkurrerende næringer	95851	25499	23612	21678	25062	25389	24573

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A13. PRIVAT KONSUM. 1)
Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Privat konsum	294797	68486	71680	73361	81270	72809	74748
Spesifisert innen-							
landsk konsum	282175	66216	68863	69221	77875	69856	71117
Matvarer	53391	12027	13173	13265	14927	12883	13377
Drikkevarer og							
tobakk	19232	3926	4937	4777	5592	4719	5428
Klær og skotøy	20871	4463	5054	4679	6675	4335	4833
Bolig, lys og bren-							
sel	50145	13883	11580	11173	13508	14635	13010
Møbler og hushold-							
ningsartikler	23133	5244	5263	5578	7047	5417	5138
Helsepleie	11073	2808	2723	2694	2848	2953	2815
Transport, post- og							
teletjenester	45837	10865	12111	11434	11426	10522	11284
Fritidssysler og ut-							
danning	24811	5761	5798	6023	7229	6303	6192
Andre varer og tje-							
nester	33681	7239	8223	9596	8623	8089	9039
Korreksjonsposter	12622	2269	2817	4141	3396	2953	3631
Nordmenns konsum i							
utlandet	21620	4116	4824	7539	5141	4807	5837
Utlendingers konsum							
i Norge	-8998	-1847	-2008	-3398	-1745	-1855	-2206

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

14*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A14. BRUTTOINVESTERING I FAST KAPITAL. 1)
Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Bruttoinvestering i fast kapital	156212	29176	32096	50556	44383	34143	50961
Næringsvirksomhet	136513	24549	27443	45880	38641	28788	45627
Primærnæringer	6809	1235	1960	1974	1639	1349	2095
Jordbruk	4148	688	1262	1204	994	608	..
Skogbruk	596	72	201	166	157	77	..
Fiske og fangst	2065	475	498	604	488	664	..
Oljeutvinning og rørtransport	32564	3496	4572	18603	5894	3012	18029
Utvinning av råolje og naturgass	31848	3344	4418	18248	5838	2948	17846
Rørtransport	716	152	154	354	56	63	183
Industri og bergverksdrift	20843	4032	4497	5078	7237	4527	4239
Bergverksdrift	335	81	77	82	95	75	71
Skjernet industri ..	4535	966	1158	960	1451	914	1180
Utekonkurrerende industri	9158	1686	1531	2300	3640	2166	1490
Hjemmekonkurrerende industri	6816	1300	1730	1735	2051	1373	1498
Elektrisitetsforsyning	7806	1592	1522	1971	2720	1675	2052
Bygge- og anleggsvirksomhet	2882	720	724	718	721	628	..
Varehandel	7237	1872	1809	1791	1765	1676	..
Utenriks sjøfart og oljeboring	-824	-2207	-2035	742	2677	1613	3081
Utenriks sjøfart ...	-1712	-2116	-2507	307	2604	1691	3075
Oljeboring	888	-91	471	435	73	-78	6
Samferdsel	10602	2476	2849	2602	2675	2157	2035
Boligtjenester	29088	6626	6712	7625	8125	7235	6932
Annen næringsvirksomhet	19505	4706	4833	4777	5188	4918	4917
Hotell- og restaurantdrift	258	67	64	64	63	61	..
Finansiell tjenesteyting	4440	997	1164	1073	1207	1037	..
Tjenesteyting ellers	14807	3643	3605	3640	3918	3820	..
Offentlig forvaltningsvirksomhet	19699	4628	4653	4676	5743	5355	5333
Statlig forvaltningsvirksomhet	6711	1467	1413	1401	2429	1817	1751
Undervisning	753	201	188	145	219	212	..
Helsetjenester	123	24	32	27	40	26	..
Annen tjenesteproduksjon	5835	1242	1193	1230	2170	1579	..
Kommunal forvaltningsvirksomhet	12988	3160	3239	3274	3314	3538	3583
Undervisning	2159	527	540	544	550	578	..
Helsetjenester	3726	907	930	939	950	1002	..
Annen tjenesteproduksjon	7103	1727	1770	1792	1814	1958	..
MEMO:							
Fastlands-Norge	124472	27888	29559	31212	35813	29518	29851
Skjermede næringer ..	105502	24274	25522	26324	29382	25164	25894
Utekonkurrerende næringer	9492	1767	1608	2382	3735	2241	1561
Hjemmekonkurrerende næringer	9478	1847	2429	2506	2696	2114	2396

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

15*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A15. EKSPORT. 1)
Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Eksport i alt	199732	51465	49927	47361	50978	51882	49651
Varer	144945	38514	36760	32307	37364	37581	36144
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	53620	14495	13222	11839	14065	12828	11722
Skip, nybygde	1106	441	181	128	356	497	626
Skip, eldre	8650	4084	3290	644	632	324	206
Oljeplattformer og moduler, nybygde	43	20	6	16	1	0	17
Oljeplattformer, eldre	294	96	119	80	0	85	0
Direkte eksport ved oljevirksomhet	206	46	67	51	41	22	52
Andre varer	81026	19332	19875	19550	22268	23825	23520
Produkter fra jordbruk, skog- bruk og fiske	3867	816	1114	779	1157	1199	1165
Bergverksprodukter	1589	355	411	405	419	337	420
Industriprodukter .	75337	18064	18311	18337	20625	22254	21868
Nærings- og nyttelsesmidler ..	10071	2236	2617	2483	2735	2803	2445
Grafiske pro- dukter	134	32	29	35	38	42	41
Treforedlings- produkter	7406	1956	1840	1840	1770	2117	2096
Kjemiske råvarer	6759	1710	1714	1531	1803	1946	2284
Raffinerte olje- produkter	5093	1080	1114	1249	1650	1213	1152
Metaller	18890	4570	4461	4840	5019	6023	6193
Tekstil- og bekleddingsvarer	1650	422	390	383	456	417	382
Trevarer, møbler og innredninger .	1196	290	316	274	315	335	311
Kjemiske og mineralske pro- dukter	7731	1804	2019	1751	2156	2342	2139
Andre verksted- produkter	16408	3964	3811	3951	4682	5015	4825
Elektrisk kraft ...	233	97	39	29	68	35	67
Tjenester	54787	12952	13167	15054	13614	14301	13508
Brutto frakter ved skipsfart	26923	6408	6628	6916	6971	7243	6641
Brutto inntekter ved oljeboring	272	121	74	61	17	21	92
Direkte eksport ved annen oljevirksom- het	994	262	240	221	270	288	281
Eksport av rør- tjenester	3201	940	766	626	868	676	581
Utlendingers konsum i Norge	8998	1847	2008	3398	1745	1855	2206
Andre tjenester	14398	3373	3451	3831	3742	4218	3706

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

16*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A16. IMPORT. 1)
Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Import i alt	211794	50310	51932	53642	55910	51830	52970
Varer	151580	37195	37507	36109	40768	37810	38213
Skip, nybygde og eldre	4253	1017	189	660	2387	1512	2782
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	1840	68	1064	687	21	396	250
Direkte import ved oljevirksomhet	1827	198	367	654	609	136	208
Andre varer	143659	35913	35888	34108	37751	35765	34972
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5592	1673	1394	1092	1432	1588	1391
Råolje	2490	409	489	745	846	260	175
Bergverksprodukter	1751	459	404	464	425	484	485
Industriprodukter	133654	33356	33561	31729	35008	33412	32882
Nærings- og nytelsesmidler .	5314	1312	1336	1229	1437	1275	1418
Grafiske produkter	1939	494	425	509	511	461	458
Treforedlingsprodukter	3709	944	921	881	963	1039	970
Kjemiske råvarer	6231	1555	1585	1491	1600	1603	1913
Raffinerte olje- produkter	2864	744	651	756	713	470	517
Metaller	9045	2310	2326	1953	2456	2661	2843
Tekstil- og be- kledningsvarer .	14311	3735	3016	4004	3557	3716	2855
Trevarer	6593	1563	1622	1501	1908	1531	1512
Kjemiske og mineralske pro- dukter	24269	5966	5990	5810	6503	6030	6162
Andre verksted- produkter	51372	12470	13477	11929	13497	12156	12693
Transportmidler mv. uten til- svarende norsk produksjon	8006	2262	2213	1666	1865	2468	1541
Elektrisk kraft ..	172	15	40	78	39	20	39
Tjenester	60214	13115	14424	17532	15143	14020	14757
Brutto utgifter ved skipsfart	20473	4827	5030	5360	5256	4799	4387
Brutto utgifter ved oljeboring	183	60	72	33	18	71	38
Direkte import ved annen oljevirksom- het	3117	619	743	901	854	601	751
Nordmenns konsum i utlandet	21620	4116	4824	7539	5141	4807	5837
Andre tjenester	14820	3493	3754	3700	3872	3741	3745

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

17*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A17. UTENRIKSREGNSKAP. 1)
Mill.kr

	1987*	1987				1988	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Driftsregnskap							
Overskudd på driftsregnskapet.....	-27579	-2599	-6413	-9785	-8781	-4477	-8819
Vare- og tjenestebalansen	-12063	1156	-2006	-6281	-4933	51	-3319
Rente- og stønadsbalansen	-15516	-3755	-4408	-3506	-3847	-4528	-5500
Renter fra utlandet...	18845	4740	4599	4640	4866	5619	..
Aksjeutbytte mv. fra utlandet.....	2162	437	517	578	629	491	..
Stønader fra utlandet.	1483	335	370	361	419	346	..
Renter til utlandet...	24019	5572	5383	6763	6303	7728	..
Aksjeutbytte mv. til utlandet.....	5948	1899	2675	567	807	1414	..
Stønader til utlandet.	8039	1797	1837	1755	2652	1842	..
Netto endringer i fordringer og gjeld ikke forårsaket av transaksjoner.	16246	7488	2492	1621	4647	1220	..
Nedgang i Norges nettogjeld.....	-11332	4888	-3922	-8166	-4133	-3096	..
Kapitalregnskap							
Netto inngang, langsiktige kapitaltransaksjoner.....	5488	3742	3157	1388	-2799	9396	..
Netto inngang, kjente kortsiktige kapitaltransaksjoner.....	38828	-4907	12548	10756	20429	2273	..
Netto inngang, andre kortsiktige kapitaltransaksjoner og statistiske feil.....	-16737	3763	-9294	-2358	-8849	-7192	..
Netto kapitaltransaksjoner i alt.....	27579	2600	6413	9785	8781	4477	..
Netto endringer i fordringer og gjeld forårsaket av valutakursendringer mv.....	-16247	-7488	-2492	-1621	-4647	-1381	..
Oppgang i Norges nettogjeld.....	11332	-4888	3922	8166	4133	3096	..
MEMO:							
Overskudd på driftsregnskapet utenom eksport av eldre skip og import av nybygde og eldre skip.....	-31975	-5667	-9515	-9769	-7026	-3289	-6243

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

18*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A18. DISPONIBEL INNTEKT OG SPARING FOR NORGE. 1)
Mill.kr

	1987*	-----1987-----				-----1988-----	
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	556925	134204	132973	140041	149707	142230	142320
-Renter, aksjeutbytte m.v. til utlandet, netto	8963	2294	2942	2112	1615	3031	4033
Bruttonasjonalinntekt	547962	131910	130031	137929	148092	139199	138287
-kapitalslit	81434	19502	20070	20645	21218	21479	21877
Nasjonalinntekt	466528	112408	109961	117284	126874	117720	116410
Stønader til utlandet, netto	6556	1462	1467	1394	2233	1496	1467
Disponibel inntekt for Norge	459972	110946	108494	115890	124641	116224	114943
-konsum i alt	411122	96301	100313	101817	112692	101779	104531
Sparing	48850	14645	8182	14073	11950	14444	10412
Disponibel realinntekt for Norge 2)	421227	103233	99575	105894	112526	102601	99742

1) Se fotnote 1 i tabell A1.

2) Deflatert med prisindeks for innenlandsk anvendelse ekskl. kapitalslit.

19*
 KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B1: OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Produksjon av råolje i millioner tonn og naturgass i milliarder standard kubikkmeter. Tallene for årene viser gjennomsnittlig månedsproduksjon.

	1983	1984	1985	1986	1987	1988					
						Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul
Råolje	2.6	2.9	3.2	3.5	4.1	4.4	4.8	4.7	4.6	3.6	4.8
Naturgass	2.1	2.3	2.2	2.3	2.4	2.7	2.8	2.6	2.3	2.2	2.1

TABELL B2: PRODUKSJONSINDEKS ETTER NÆRING OG ANVENDELSE

Sesongjusterte indekser. 1980=100.
 Årsindeksene er et gjennomsnitt av månedsindeksene for året.

	1983	1984	1985	1986	1987	1988					
						Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Produksjon etter næring:											
Bergv.dr., industri og kraftf. 1)	102	105	107	108	110	108	111	111	110	110	112
Bergverksdrift 1)	114	111	115	124	116	107	105	121	117	109	122
Industri	96	102	105	107	108	108	106	110	107	107	108
Kraftforsyning	127	121	118	111	119	113	132	117	119	121	131
Produksjon etter anvendelse:											
Eksport 1)	110	117	118	119	123	124	123	127	124	123	126
Konsum	100	102	104	104	107	105	105	107	109	109	107
Investering 2)	112	162	174	175	175	169	163	173	162	155	173
Vareinnsats i bygg og anlegg	101	100	104	109	110	108	104	113	107	106	102
Vareinnsats ellers	92	93	94	94	96	93	96	97	97	96	98

1) Utenom utvinning av olje og naturgass.

2) Se merknad etter tabell 17.

TABELL B3: INDUSTRIPRODUKSJON - PRODUKSJONSINDEKSEN

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt 1).

	1985	1986	1987	1987/1988					
				Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni
Industri ialt	2.5	1.6	1.7	1.9	-2.1	-0.1	-1.4	2.8	-1.3
Næringsmidler, drikkev. og tobakk	-0.8	1.7	1.3	9.2	3.4	0.0	-0.3	3.6	-0.8
Tekstilvarer, bekledn.v., lær mv.	2.9	-1.0	-7.4	-7.4	-13.5	-11.7	-15.4	-11.1	-18.5
Trevarer	1.4	2.1	-1.7	-0.1	-5.6	-4.1	-6.3	0.7	-6.2
Treforedling	3.7	-1.3	-1.0	-0.3	-4.2	-5.1	-5.4	0.3	-0.2
Grafisk produksjon og forlagsv.	2.1	2.7	2.0	3.5	-0.2	0.8	0.3	3.8	2.3
Kjemiske prod., mineraloljep. mv.	1.0	-0.4	5.2	3.4	2.0	4.1	2.7	4.1	1.8
Mineralske produkter	7.2	9.6	3.0	3.5	-3.0	-2.5	-2.5	2.4	-7.0
Jern, stål og ferrolegeringer	1.0	-5.7	-4.7	4.2	5.6	10.1	6.6	8.8	5.3
Ikke-jernholdige metaller	-3.1	1.8	11.7	12.7	8.7	7.6	6.2	7.4	8.1
Metallvarer	5.2	3.7	0.0	-2.2	-6.2	-1.8	-3.6	1.8	-4.8
Maskiner	8.2	3.0	1.0	-3.5	-8.2	-5.2	-7.6	-2.6	-8.3
Elektriske apparater og materiell	8.1	5.8	6.3	3.8	-2.1	4.0	3.0	9.5	2.5
Transportmidler	-3.2	-2.0	-2.8	-3.5	-7.2	-3.0	-3.3	1.8	-3.0
Tekn. og vitensk. instr. mv.	3.7	4.7	-1.0	-3.5	-4.8	2.1	1.2	5.7	-1.2
Industriproduksjon ellers	7.9	6.2	-7.5	-3.0	-9.8	-4.9	-6.9	4.9	1.5

1) Tallene i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av produksjonen for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

20*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B4: ORDRETLGANG - INDUSTRI

Ordretilgang til utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Sesongjusterte verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1984	1985	1986	1987	-----1986-----			-----1987-----			--1988--		
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:													
Ordretilgang i alt	215	233	210	221	211	221	197	236	206	198	244	247	212
For eksport	237	239	218	239	214	238	217	269	234	212	243	289	211
Fra hjemmemarkedet	186	225	199	196	209	198	173	185	173	174	251	182	218
Produksjon av metaller:													
Ordretilgang i alt	223	231	220	253	235	219	221	223	241	267	279	298	338
For eksport	243	246	227	274	224	233	236	239	257	293	305	327	359
Fra hjemmemarkedet	158	181	193	181	267	179	163	169	181	188	184	198	260
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Ordretilgang i alt	168	200	203	216	200	197	212	207	214	234	210	218	218
For eksport	213	231	224	263	262	205	218	247	267	290	249	251	323
Fra hjemmemarkedet	150	188	195	197	187	190	207	183	207	206	193	196	190

TABELL B5: ORDERRESERVER - INDUSTRI

Orderreserver i utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1984	1985	1986	1987	-----1986-----			-----1987-----			--1988--		
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:													
Orderreserver i alt	221	258	228	207	218	227	229	231	196	176	225	207	177
For eksport	259	247	186	177	168	189	201	196	154	130	227	200	158
Fra hjemmemarkedet	172	272	282	245	280	275	265	274	249	233	223	215	201
Produksjon av metaller:													
Orderreserver i alt	141	132	116	137	117	117	107	127	120	144	156	184	188
For eksport	167	151	127	164	121	127	123	149	143	174	191	228	221
Fra hjemmemarkedet	71	81	85	65	104	91	66	70	60	65	64	68	103
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Orderreserver i alt	175	222	249	257	250	248	247	259	259	260	248	252	270
For eksport	202	260	305	335	316	302	307	335	322	344	337	367	359
Fra hjemmemarkedet	164	205	225	224	221	224	222	227	233	225	209	203	233

21*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B6: LAGERBEHOLDNING

Lagerbeholdning i industri og engroshandel. Volumindekser. 1982=100.

	1984	1985	1986	1987	-----1986-----				-----1987-----				1988
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	
Industri og engroshandel:													
Lager i alt:	87	86	86	83	86	82	89	87	86	83	82	80	79
Norskproduserte varer:													
For innenlandsk bruk	96	94	95	96	94	86	100	99	98	93	96	95	93
For eksport	72	73	67	64	68	65	70	66	65	65	63	61	59
Importerte varer:													
Lager i alt	87	86	89	81	89	92	88	88	86	85	77	75	76
Industri:													
Lager i alt	84	81	80	77	79	78	84	80	80	79	75	75	74
Lager av egne produkter	83	82	79	78	81	77	79	78	81	80	76	75	76
Lager av råstoffer	87	80	84	77	77	80	93	87	78	78	73	77	70
Lager etter vare:													
Jern og stål	79	84	79	71	80	78	82	77	77	71	68	68	66
Andre uedle metaller	59	62	60	54	59	55	62	62	59	62	50	44	39
Tre- og treforedl.prod.	86	79	75	74	78	78	75	68	77	75	72	72	82

TABELL B7: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN

Tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og tallet på sysselsatte. 1000 personer.

	1984	1985	1986	1987	-----1986-----			-----1987-----			-----1988-----		
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt:													
Kvinner	28	28	24	25	23	31	17	24	22	29	23	27	28
Menn	36	26	18	21	16	19	18	28	17	19	19	27	37
Totalt	64	54	42	45	40	50	36	52	39	48	42	54	65

Tallet på sysselsatte 1) 1984 2021 2086 2126 2098 2072 2106 2113 2140 2117 2133 2126 2126

1) F.o.m. 1986 inkluderes også familiemedarbeidere med ukentlig arbeidstid under 10 timer.

TABELL B8: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKONTORENES REGISTRERINGER

Tallet på registrerte arbeidsløse og ledige plasser. Arbeidsløshetsprosenten.

	1985	1986	1987	-----1988-----					
				Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	Aug.
Sesongjusterte tall:									
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	51.4	36.2	32.4	40.1	44.1	45.2	47.6	46.8	49.4
Ujusterte tall:									
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	51.4	36.2	32.4	42.7	43.2	38.4	41.8	45.3	53.3
Herav: Permitterte 1000 pers.	5.6	3.5	4.6	9.5	9.2	7.7	7.0	6.6	8.0
Ledige plasser 1000 pers.	5.8	10.5	12.4	10.5	12.4	10.0	9.4	7.4	9.3
Arbeidsløshetsprosenten 1)	2.5	1.8	1.5	2.0	2.0	1.8	1.9	2.1	2.5
Arb.løse/led.plasser	8.9	3.5	2.7	4.0	3.5	3.8	4.4	6.1	5.7

1) Registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken ifølge AKU.

22*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B9: INDUSTRIINVESTERINGER I VERDI - INVESTERINGSUNDERSØKELSEN

Antatte og utførte industriinvesteringer. Mill.kr. Sesongjustert.
Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1985	1986	1987	---1986---		-----1987-----		----1988----			
				3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Utførte	2368	3352	4048	3594	3541	3645	3482	3997	5069	4040	..
Antatte	2657	3441	4081	3554	3517	3832	3891	3343	5256	3636	3703

TABELL B10: BOLIGBYGGING

Antall boliger i 1000. Sesongjustert. 1). Tallene for årene
viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1985	1986	1987	-----1988-----						
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	
Boliger satt igang		2.2	2.4	2.4	2.9	2.4	2.2	1.9	1.9	2.0
Boliger under arbeid		27.4	30.0	31.8	33.5	33.5	33.7	33.0	32.4	31.9
Boliger fullført		2.2	2.2	2.4	2.4	2.6	2.3	2.7	2.4	2.5

1) Seriene er sesongjustert uavhengig av hverandre.

TABELL B11: DETALJOMSETNINGSVOLUM

Sesongjustert indeks. 1985=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av
månedstallene for det samme året.

	1983	1984	1985	1986	1987	-----1988-----						
						Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	
Omsetning ialt		89	90	100	105	99	95	95	97	91	90	93

TABELL B12: DETALJOMSETNINGSVOLUM MV.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et
tremåneders glidende gjennomsnitt. 1)

	1985	1986	1987	-----1987/1988-----						
				Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	
Omsetning ialt		10.5	5.5	-5.5	-5.8	-5.2	-3.8	-5.9	-8.2	-10.5
Detaljomsætning etter næring:										
Nærings- og nytelsesmidler		0.2	0.7	-2.6	-5.3	-3.8	1.5	-0.9	-2.2	-5.4
Bekledning og tekstilvarer		5.9	2.7	-12.1	-17.9	-14.2	-10.9	-3.5	-9.1	-10.7
Møbler og innbo		6.9	8.9	-5.0	-15.3	-11.6	-6.9	-6.7	-10.2	-13.0
Jern, farge, glass, stent. og sport		1.9	1.0	2.6	3.9	5.2	7.4	4.1	2.6	-2.3
Ur, opt., musikk, gull og sølv		1.5	7.4	-9.5	-11.4	-8.9	1.3	4.2	5.5	5.3
Motorkjøretøyer og bensin		31.3	12.7	-8.8	-0.8	-5.1	-8.9	-13.9	-16.8	-18.1
Reg. nye personbiler		49.5	6.6	-32.2	-14.5	-21.4	-33.6	-43.9	-44.4	-40.6

1) Tallet i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode
året før for summen av omsetningsvolumet for den aktuelle måneden,
måneden før og måneden etter.

23*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B13: TIMEFORTJENESTE

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og i bygge- og anleggsvirksomhet.
Kroner.

	1985	1986	1987	1986			1987			1988	
				2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv
Industri, kvinner	52.8	58.4	67.8	56.9	59.9	61.5	65.6	67.1	68.4	70.1	70.6
Industri, menn	63.3	69.7	81.0	68.4	71.4	73.1	78.3	80.9	81.5	83.3	84.0
Bygge- og anl., menn	71.0	79.5	94.8	79.1	80.8	84.0	89.0	94.0	97.2	98.8	98.9

TABELL B14: KONSUMPRISINDEKSEN.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme måned ett år tidligere.

	1985	1986	1987	1988						
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	
Ialt	5.7	7.2	8.7	6.8	7.2	7.2	7.1	7.1	6.8	
Varer og tjenester etter konsumgruppe:										
Matvarer ialt	6.5	9.2	7.6	6.3	7.4	7.8	7.3	7.4	6.5	
Drikkevarer og tobakk	4.4	9.2	10.5	6.9	6.7	6.9	6.7	6.8	7.3	
Klær og skotøy	7.2	8.9	8.9	4.5	7.2	6.2	6.7	6.9	6.6	
Bolig, lys og brensel	6.2	4.8	7.4	7.6	8.5	8.4	8.7	8.6	8.7	
Møbler og husholdningsartikler	4.8	7.4	8.4	5.8	6.0	6.1	5.9	5.8	5.9	
Helsepleie	6.4	7.2	5.5	3.5	3.3	3.3	3.3	3.2	3.2	
Reiser og transport	3.7	6.0	11.4	7.3	7.0	6.8	7.0	6.8	6.6	
Fritidssysler og utdanning	6.4	7.0	8.1	8.1	7.5	7.5	7.0	6.5	6.4	
Andre varer og tjenester	6.0	8.1	8.2	6.3	5.7	6.1	5.9	6.8	6.5	
Varer og tjenester etter leveringssektor:										
Jordbruksvarer	6.0	10.0	9.1	7.3	7.7	8.0	7.2	7.5	5.9	
Andre norskproduserte konsumvarer	5.7	4.4	8.5	6.9	7.6	7.2	7.2	7.2	7.4	
Importerte konsumvarer	5.9	10.0	9.2	6.0	6.3	6.0	6.4	6.2	5.8	
Husleie	4.9	4.8	6.0	6.3	7.8	7.8	7.8	8.4	8.4	
Andre tjenester	5.5	8.3	9.4	7.4	6.8	7.3	7.3	7.0	6.7	

TABELL B15: ENGROSPRISER.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode ett år tidligere.

	1985	1986	1987	1988					
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Ialt	5.0	2.8	6.0	4.6	4.7	4.6	5.5	5.7	5.8
Matvarer og levende dyr	7.6	9.5	4.2	3.1	3.4	3.5	3.9	4.9	4.1
Drikkevarer og tobakk	5.3	8.3	9.9	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	6.1
Råvarer, ikke spis., u. brenselst.	2.3	-0.5	4.8	7.1	7.7	7.5	12.3	14.4	16.4
Brenselstoffer, -olje og el.kraft	5.0	-10.6	6.9	1.2	1.8	0.9	3.7	2.8	2.4
Dyre- og plantefett, voks	-1.0	-14.6	-0.7	6.3	7.2	7.1	7.5	7.5	15.2
Kjemikalier	2.6	2.2	4.6	6.1	5.8	5.5	5.9	6.5	7.7
Bearbeidde varer etter materiale	4.2	4.1	6.5	6.0	5.8	6.1	6.8	6.8	7.0
Maskiner og transportmidler	4.4	7.6	6.8	4.8	5.0	4.9	4.6	4.3	4.3
Forskjellige ferdigvarer	5.1	6.0	7.5	7.1	7.0	6.6	6.4	6.4	6.0

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B16: UTENRIKSHANDELEN - VERDITALL

Verditall for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. Milliarder kroner. Sesongjustert. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1983	1984	1985	1986	1987	-----1988-----					
						Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul
Eksport 1)	5.0	5.8	6.2	5.8	6.5	7.3	7.3	8.0	7.2	7.6	7.5
Import 2)	7.6	9.0	10.7	12.2	12.0	11.8	13.0	12.2	12.3	10.8	11.0
Import 1)	7.4	8.6	10.4	12.0	11.8	11.9	12.8	12.2	12.3	10.5	..

1)Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.

2)Uten skip og oljeplattformer.

TABELL B17: UTENRIKSHANDELEN - INDEKSER

Volum- og prisindekser for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. 3 måneders sentrert gjennomsnitt. 1980=100. Årsindeksene er gjennomsnitt av tall for enkeltmånedene.

	1982	1983	1984	1985	1986	-----1987-----					
						Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.
Sesongjusterte tall:											
Eksportvolum 1)	102	112	119	121	119	128	127	127	132	130	128
Importvolum 2)	105	103	118	134	152	139	142	145	148	150	145
Ujusterte tall:											
Eksportpriser 1)	110	114	126	133	127	132	133	135	135	136	135
Importpriser 2)	111	115	119	127	128	137	135	133	130	126	125

1)Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.

2)Uten skip, oljeplattformer og råolje

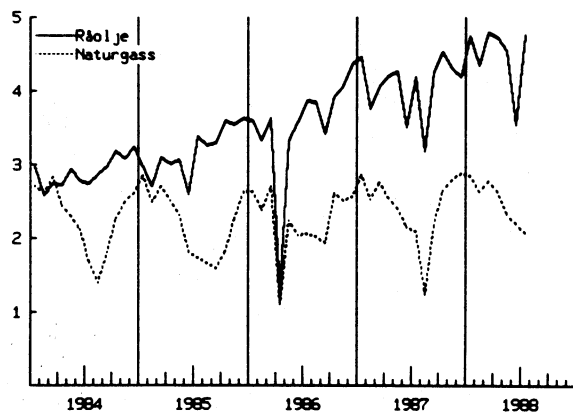
MERKNAD TIL TABELL B2.

2) For tilbakegående år er produksjonsindeksen etter anvendelse avstemt mot de endelige, årlige nasjonalregnskapene, der verdien av skip og oljeplattformer først regnes som investert når skipet er ferdigbygd eller plattformen er slept ut på feltet. I byggeperioden regnes produksjonen som levert til lager av varer under arbeid og ikke investeringer, noe som vil gi store variasjoner i indeksen mellom de berørte årene.

KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

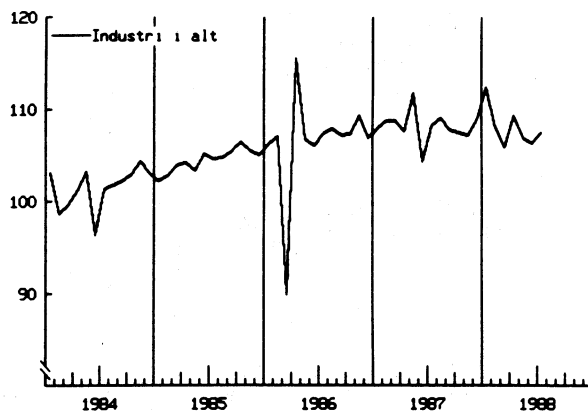
OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m³ (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

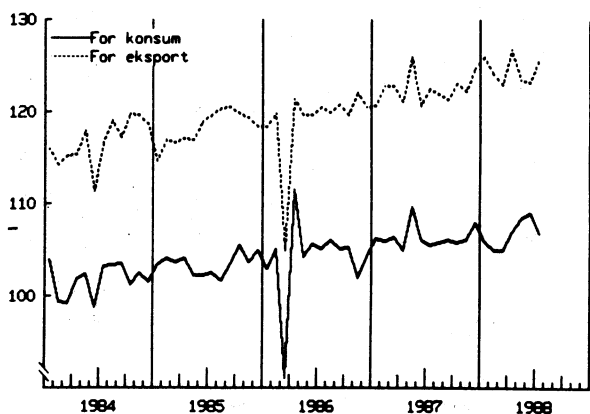
PRODUKSJONSINDEKS

Sesongjustert. 1980=100

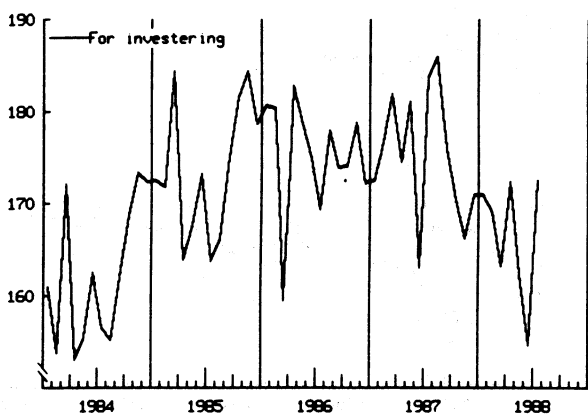
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE

Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

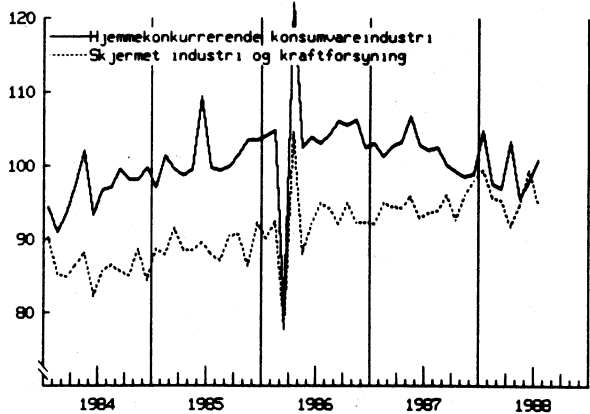
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE

Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

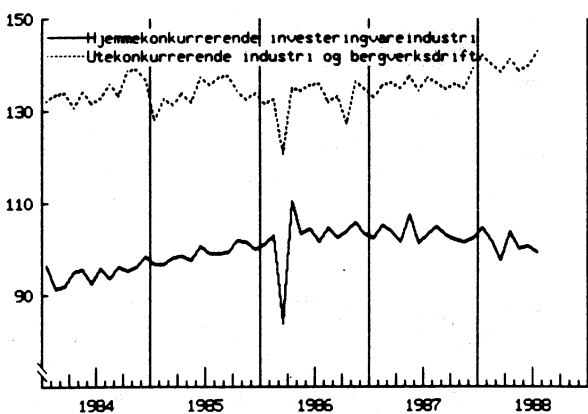
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

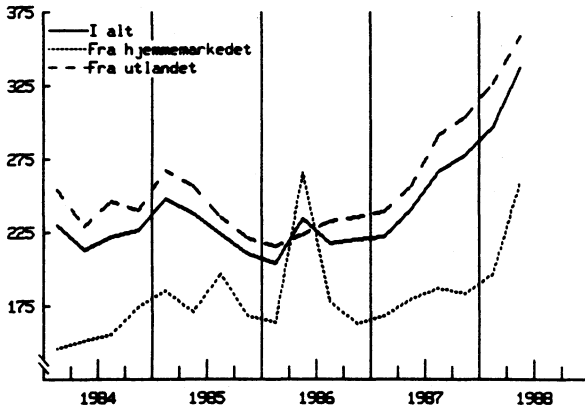
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

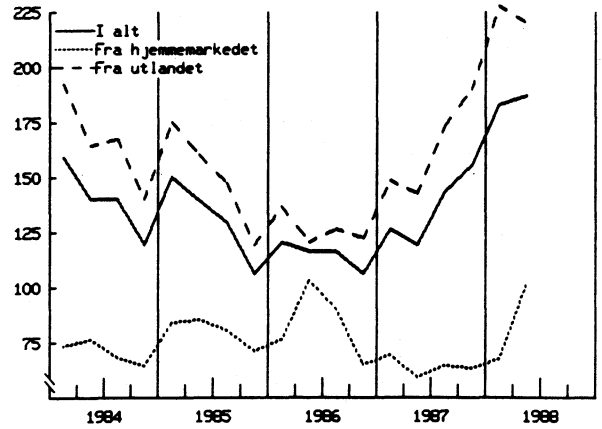

KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

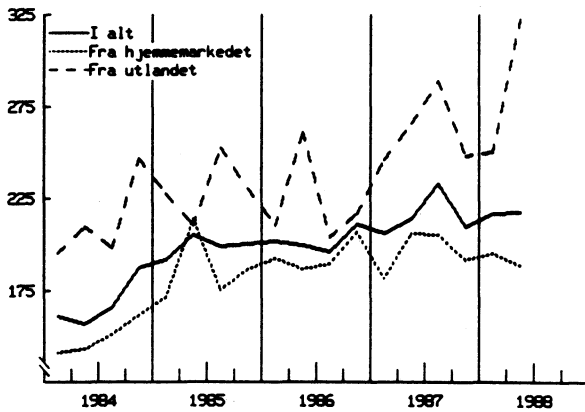
ORDRETILGANG
Metaller.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

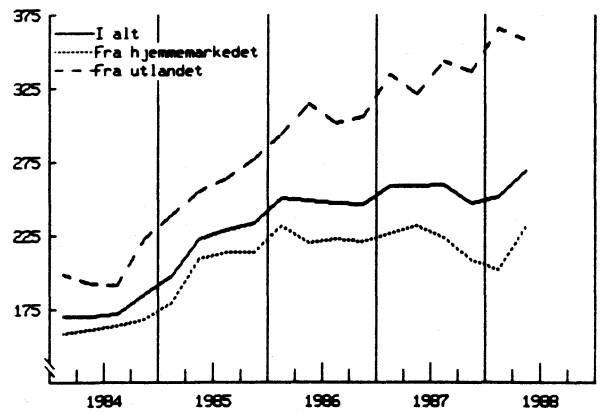
ORDRERESERVER
Metaller
Ujustert verdiindeks. 1976=100

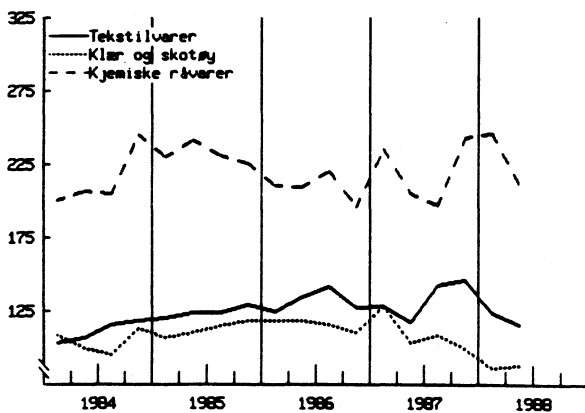
ORDRETILGANG
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

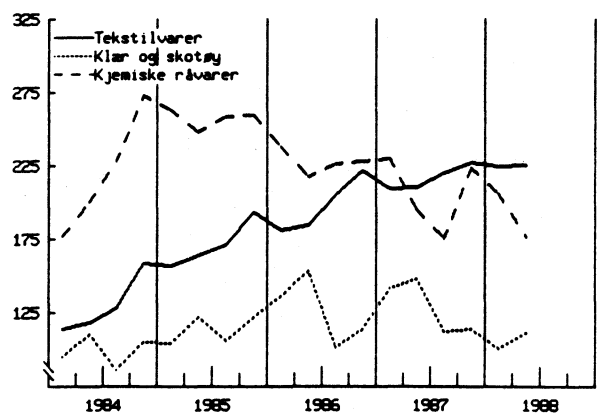
ORDRERESERVER
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Ujustert verdiindeks. 1976=100

ORDRETILGANG
Tekstilvarer klar og skotøy og kjemiske råvarer.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

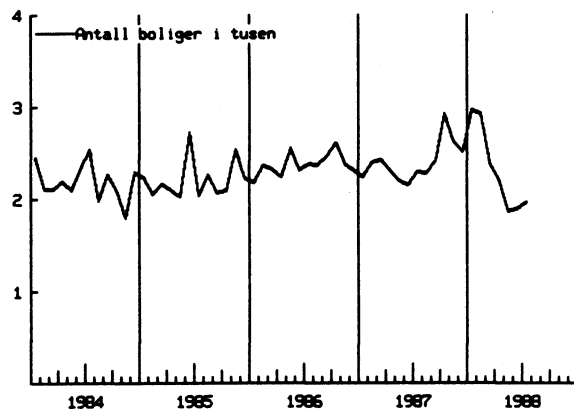

ORDRERESERVER
Tekstilvarer klar og skotøy og kjemiske råvarer
Ujustert verdiindeks. 1976=100

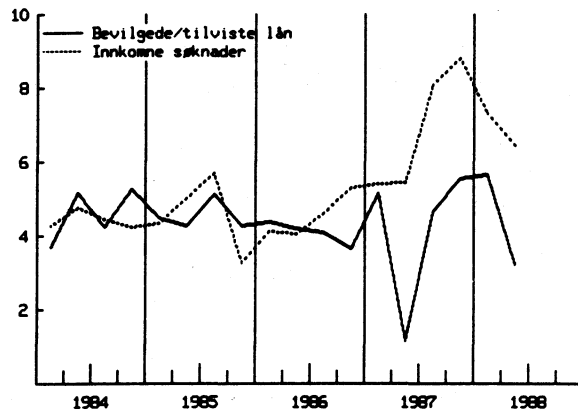

KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

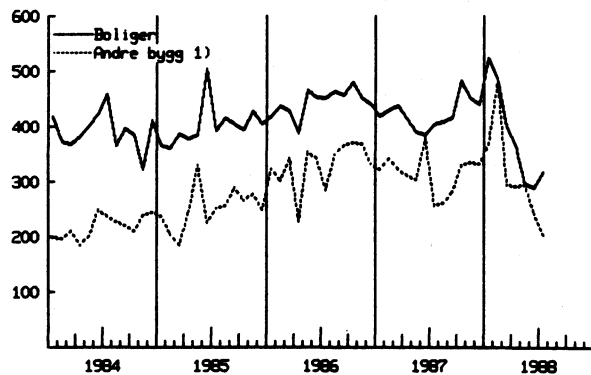
BYGG
Boliger satt i gang. Sesongjustert.

BOLIGLÅN NYE BOLIGER
Antall Husbanklån og PSV-tilvisninger i 1000.
Sesongjustert.

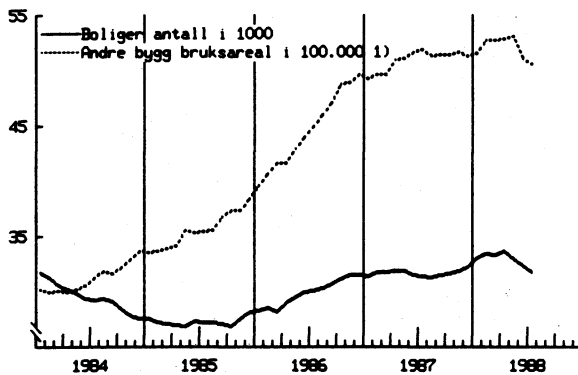

BYGG SATT I GANG
Bruksareal i 1000 kv. Sesongjustert.

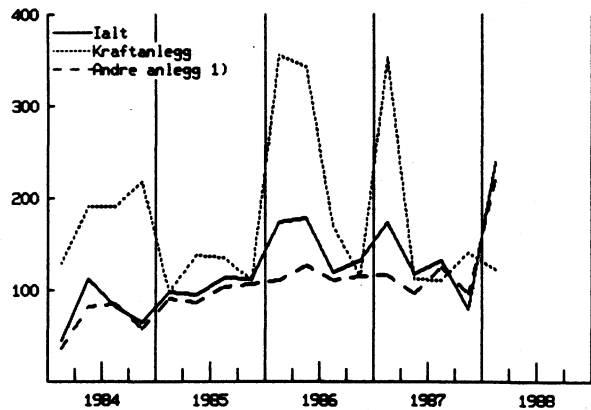
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kv. bruksareal.

BYGG UNDER ARBEID
Sesongjustert

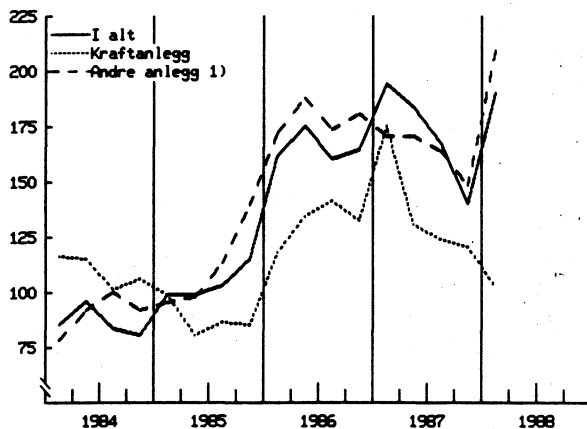
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kv. bruksareal.

ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordretilgang. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

1) Sesongjustert.

ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordrereserve. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

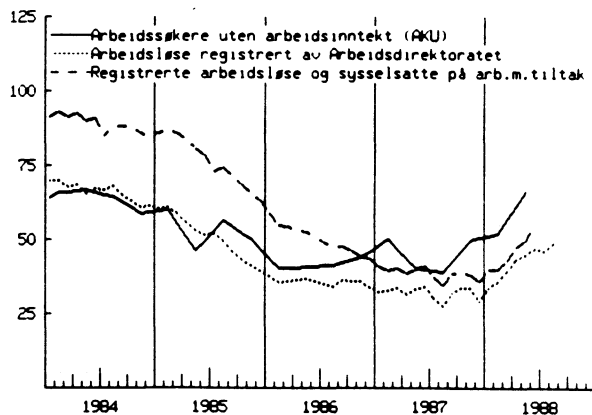

1) Sesongjustert.

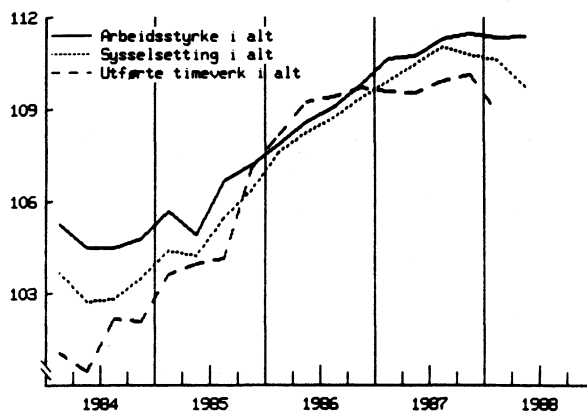
KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

ARBEIDSLLEDIGE

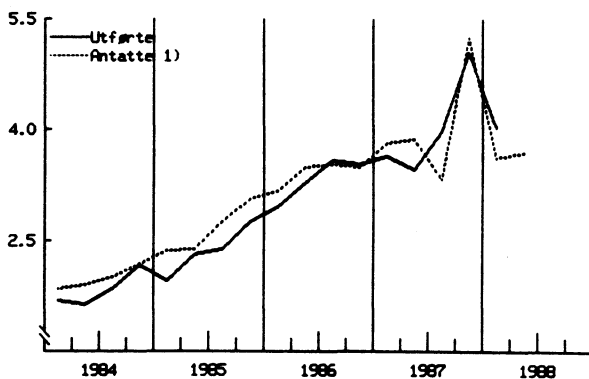
Arbeidssøkere uten arbeidsinnt., reg. arbeidsløse ved arbeidskontorene og syssels. på arb.m.tiltak. Sesongjusterte tall i tusen.

ARBEIDSTYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE TIMEVERK I ALT IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN. 1980=100. Sesongjustert.

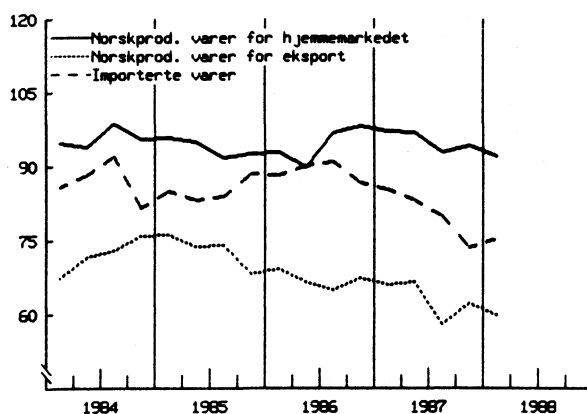
ANTATTE OG UTFØRTE INVESTERINGER I INDUSTRIEN
Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner pr. kvartal.

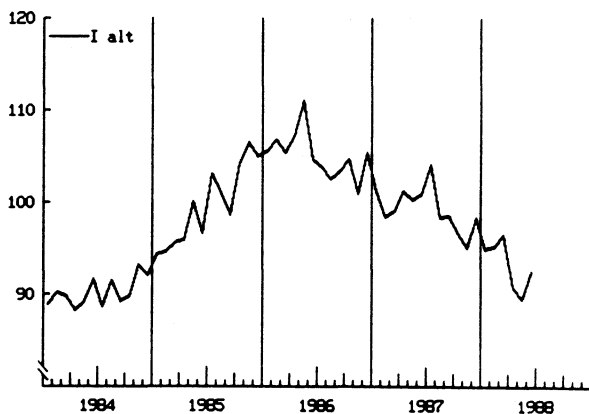
1) Anslag gitt i samme kvartal. Tallet for 4. kvartal 1987 inneholder korreksjoner for foregående kvartaler.

LAGER

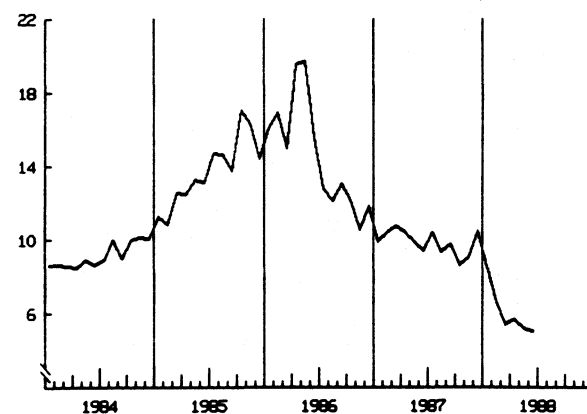
Industri og engros handel.
Sesongjustert volumindeks. 1982=100

DETALJOMSETNING
Sesongjustert volumindeks. 1985=100

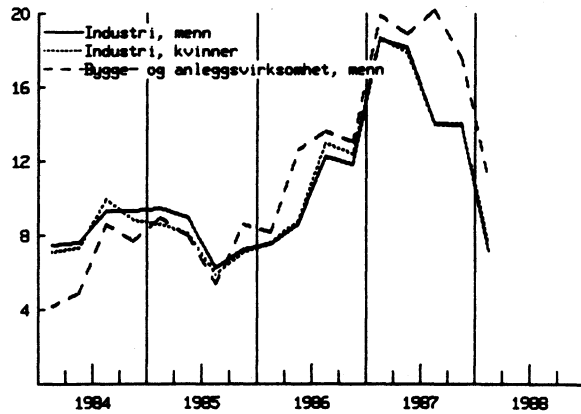
REGISTRERTE NYE PERSONBILER
1000 stk. Sesongjustert.

KONJUKTURINDIKATORER FOR NORGE

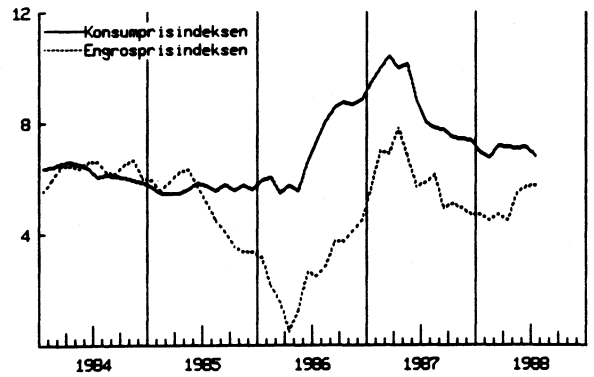
LØNNINGER

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og bygge- og anleggsvirksomhet, prosentvis endring fra ett år tidligere.

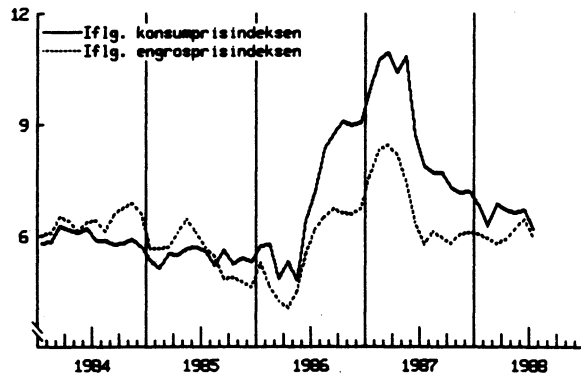
INNELANDSKE PRISER

Prosent endring fra ett år tidligere.

PRISSTIGNING FOR KONSUMVARE 1)

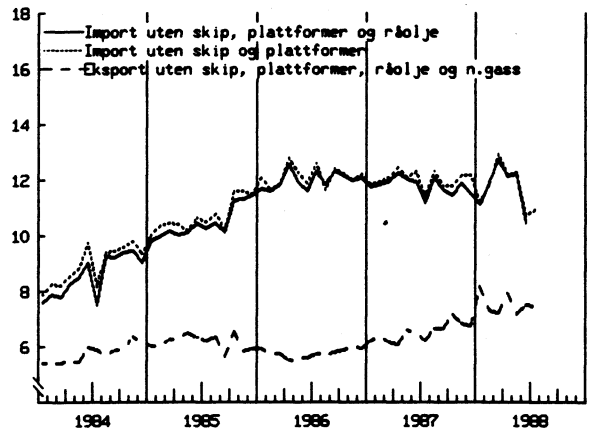
Prosent endring fra ett år tidligere.

1) Konsumprisindeksen for varer omsatt gjennom detaljhandeler og engrosprisindeksen for varer levert til konsum.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER.

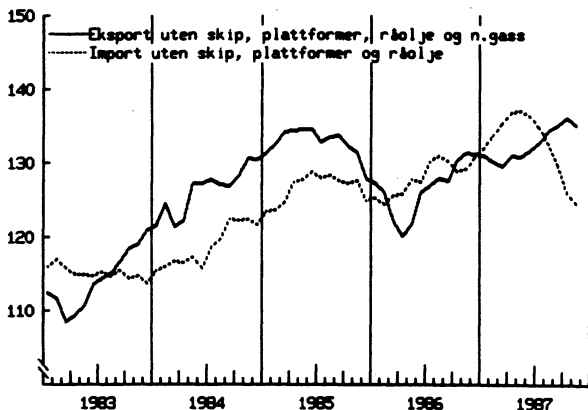
Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner.

1) Foreløpig korrigert for forskyvninger som følge av nye rapporteringsskjema ved årsskiftet 1987/88.

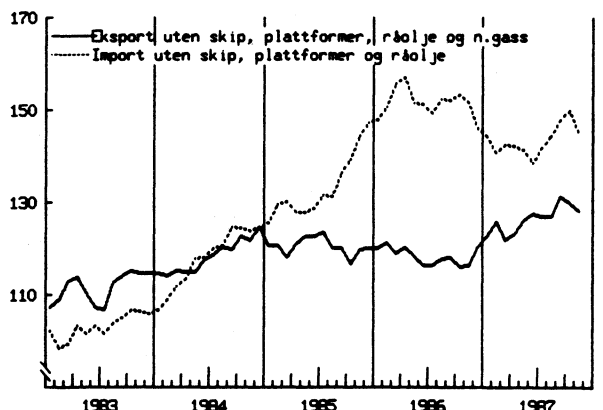
UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER

Prisindekser (enhetspriser). 3 mnd. gj.snitt. 1980=100.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER

Sesongjustert volumindeks. 3 mnd. gj.snitt. 1980=100.

1) Foreløpig korrigert for forskyvninger som følge av nye rapporteringsskjema ved årsskiftet 1987/88.

30*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C1: PRODUKSJON OG EKSPORT AV RÅOLJE ¹ FRA NORSK SOKKEL. 1000 TONN ².

	Produksjon										Eksport Total
	Total ³	Ekofisk	Frigg	Statfjord	Murchison	Valhall	Heimdal	Ula	Gullfaks	Oseberg	
1980	24.451	21.531		2.839	81						23.197
1981	23.450	16.273		6.575	602						20.453
1982	24.515	14.150		9.441	857	67					20.666
1983	30.482	13.031		15.803	880	769					25.623
1984	34.682	11.172	34	18.610	2.447	2.419					30.064
1985	38.410	10.417	60	24.036	1.445	2.452					32.602
1986	42.424	8.658	47	29.402	770	2.254	311	734	34	241	35.376
1987*	49.126	6.880	44	30.193	292	3.102	469	3.925	3.547	676	41.757
Januar-juli											
1987	28.563	4.283	27	17.429	169	1.864	280	2.388	1.631	469	24.484
1988	31.561	4.910	24	17.488	149	1.890	281	2.589	3.801	431	26.077
1986											
Januar	3.622	816	5	2.513	101	186	2				2.924
Februar	3.343	733	6	2.333	89	182	1				2.717
Mars	3.657	777	5	2.586	89	193	7				3.089
April	1.271	254	2	862	94	55	5				1.285
Mai	3.344	869	4	2.160	84	195	33				2.670
Juni	3.604	808	0	2.468	81	196	48				2.825
Juli	3.877	803	0	2.761	79	196	38				3.372
August	3.872	753	2	2.830	54	200	33				3.204
September	3.480	706	5	2.473	26	206	30			35	2.604
Oktober	3.946	713	6	2.761	25	218	40	116		66	3.505
November	4.082	698	5	2.791	24	208	36	251		70	3.695
Desember	4.351	728	5	2.863	25	219	39	366	34	71	3.486
1987*											
Januar	4.482	713	6	2.861	24	256	43	374	132	70	3.687
Februar	3.772	585	4	2.269	23	250	39	333	163	106	3.163
Mars	4.085	601	4	2.587	25	272	44	300	219	34	3.213
April	4.222	636	5	2.600	17	255	43	369	226	71	3.688
Mai	4.281	590	4	2.648	27	272	44	377	265	53	3.917
Juni	3.521	529	3	2.073	25	266	25	247	264	69	2.931
Juli	4.200	629	1	2.391	28	293	42	388	362	66	3.885
August	3.205	166	1	2.299	28	82	17	109	436	69	2.312
September	4.270	567	3	2.511	25	292	41	336	461	35	3.648
Oktober	4.547	655	4	2.667	24	302	42	396	456	-	4.084
November	4.339	649	4	2.579	23	288	45	364	353	34	3.563
Desember	4.202	560	5	2.708	23	274	44	332	187	69	3.666
1988*											
Januar	4.755	741	5	2.682	22	282	45	397	477	105	3.871
Februar	4.368	626	3	2.503	21	264	38	364	479	70	3.515
Mars	4.804	703	4	2.635	22	278	40	395	657	70	3.887
April	4.744	706	4	2.567	21	270	41	385	644	106	3.952
Mai	4.558	721	4	2.572	22	275	39	371	484	70	3.691
Juni	3.555	607	3	2.027	20	248	39	276	325	10	3.261
Juli	4.777	806	1	2.502	21	273	39	401	735	-	3.900

¹ Inkluderer NGL og kondensat.

² Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.

³ Årstallene kan avvike noe fra summen av månedsoppgavene som bygger på foreløpige tall fra den månedlige produksjonsstatistikken.

31*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C2: PRODUKSJON OG EKSPORT AV NATURGASS FRA NORSK SOKKEL. MILLIONER SM ³ ₁

	Produksjon										Eksport
	Total ²	Ekofisk	Frigg	Statfjord	Murchison	Valhall	Heimdal	Ula	Gullfaks	Oseberg	Total
1980	25.973	15.938	9.991	44							25.119
1981	26.162	14.760	11.312	86		4					25.197
1982	25.534	14.583	10.810	109		31					24.457
1983	25.831	13.690	11.797	234	22	88					24.528
1984	27.375	12.800	13.670	291	103	511					26.240
1985	26.668	11.653	13.691	827	61	435					25.429
1986	27.802	8.115	12.850	3.464	38	377	2.131	50	-	-	25.653
1987*	29.355	8.502	12.107	3.897	29	548	3.580	395	293	-	27.942
Januar-juli											
1987	17.492	5.070	7.392	2.203	17	330	2.202	240	43	-	16.712
1988	17.615	5.359	6.864	2.322	13	352	2.103	265	336	-	16.748
1986											
Januar	2.662	800	1.487	340	3	30	1				2.547
Februar	2.410	728	1.346	298	2	30	4				2.315
Mars	2.776	851	1.538	300	2	30	54				2.575
April	1.131	233	756	93	2	9	39				1.081
Mai	2.262	707	1.009	274	6	33	233				2.142
Juni	2.055	662	810	328	2	34	218				1.885
Juli	2.078	677	802	322	6	33	237				1.975
August	2.042	698	801	282	3	33	225				1.929
September	1.954	620	855	223	3	35	225				1.906
Oktober	2.559	736	1.130	344	3	37	308	2		-	2.431
November	2.518	690	1.160	327	2	34	283	20		-	2.373
Desember	2.580	720	1.155	332	3	37	304	28		-	2.496
1987*											
Januar	2.892	822	1.340	332	2	43	320	33		-	2.790
Februar	2.536	669	1.199	298	3	43	295	35		-	2.445
Mars	2.785	735	1.325	320	3	46	322	31	3	-	2.696
April	2.556	697	1.101	353	1	44	315	39	6	-	2.401
Mai	2.427	720	1.016	270	3	47	327	38	6	-	2.368
Juni	2.177	727	761	300	2	49	306	25	6	-	2.089
Juli	2.119	700	650	330	3	58	317	39	22	-	1.923
August	1.262	216	715	151	3	15	115	11	37	-	1.126
September	2.207	575	859	336	2	47	312	32	45	-	2.078
Oktober	2.668	907	913	385	3	57	318	41	46	-	2.551
November	2.820	857	1.149	376	2	55	307	37	36	-	2.736
Desember	2.900	883	1.079	446	2	43	326	34	86	-	2.738
1988*											
Januar	2.861	781	1.175	437	2	52	324	41	49	-	2.643
Februar	2.657	786	1.109	357	2	51	276	38	39	-	2.607
Mars	2.795	843	1.182	319	2	53	295	40	59	-	2.699
April	2.647	760	1.146	300	2	50	299	39	51	-	2.538
Mai	2.342	736	883	304	2	53	285	38	41	-	2.197
Juni	2.218	710	798	302	2	45	302	28	31	-	2.052
Juli	2.095	743	571	303	1	48	322	41	66	-	2.012

¹ Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrundning.

² Årstallene kan avvike noe fra summen av månedsoppgavene som bygger på foreløpige tall fra den månedlige produksjonsstatistikken.

32*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C3: LETEAKTIVITET PÅ NORSK SOKKEL.¹

	Antall hull påbegynt			Boremeter	Borefartøydøgn			Gjennomsnitt vanddyp (m)	Gjennomsnitt totaldyp (m)
	Totalt	Undersøkelshull	Avgrensningshull		Totalt	Norske	Utenlandske		
1980	36	26	10	136683	3877			176	3115
1981	39	26	13	135054	4131			181	3235
1982	49	36	13	155299	4376			162	3314
1983	40	33	7	135801	3900			201	3155
1984	47	35	12	149034	4235	3803	432	213	3116
1985	50	30	20	143473	4037	3544	493	235	3208
1986	36	26	10	123771	3283	2937	346	236	3353
1987	36	25	11	109882	2468	2266	202	246	3349
Januar-juni									
1987	19	11	8	52304	1031	1009	22		
1988	12	8	4	48492	1158	848	310		
1986									
Januar	4	-	4	10014	400	369	31		
Februar	3	2	1	9944	364	336	28		
Mars	5	2	3	11381	366	335	31		
April	4	3	1	16274	298	268	30		
Mai	3	3	-	7502	268	237	31		
Juni	3	3	-	12782	312	282	30		
Juli	5	4	1	15094	344	301	43		
August	2	2	-	13097	324	262	62		
September	1	1	-	8203	206	147	59		
Oktober	3	3	-	6141	148	147	1		
November	2	2	-	8313	134	134	-		
Desember	1	1	-	5026	119	119	-		
1987									
Januar	1	-	1	3402	115	115	-		
Februar	4	2	2	3837	123	123	-		
Mars	1	1	-	10182	167	167	-		
April	2	1	1	2904	150	150	-		
Mai	7	5	2	17260	214	214	-		
Juni	4	2	2	14719	262	240	22		
Juli	1	1	-	6440	276	245	31		
August	5	3	2	14332	244	213	31		
September	3	2	1	8822	204	173	31		
Oktober	5	4	1	16076	251	220	31		
November	1	1	-	7029	241	216	25		
Desember	2	2	-	4879	221	190	31		
1988									
Januar	-	-	-	6262	186	155	31		
Februar	2	1	1	7785	194	169	25		
Mars	1	1	-	6757	222	191	31		
April	5	5	-	7705	177	124	53		
Mai	1	-	1	10781	222	123	99		
Juni	3	1	2	9202	157	86	71		

¹ Kilde: Oljedirektoratet.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C4: PÅLØPTE KOSTNADER TIL LETING ETTER OLJE OG GASS PÅ NORSK SOKKEL.¹
MILLIONER KRONER.

	-----1986-----				-----1987-----				-1988
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Letekostnader i alt	1808	1813	1719	1395	760	1031	1404	1756	1055
Undersøkellesboringer .	1393	1315	1176	737	493	623	673	977	562
Borefartøyer	553	455	497	255	165	170	222	273	196
Transportkostnader ..	190	197	146	59	55	48	80	120	74
Varer	221	204	163	131	115	113	127	234	94
Tekniske tjenester ..	429	459	369	291	158	291	244	349	198
Generelle undersøkelser	78	110	149	178	50	99	218	199	58
Feltevaluering og									
feltutvikling	220	190	235	289	117	176	335	414	264
Administrasjon og									
andre kostnader	117	198	159	191	100	133	179	166	172

Tabellen dekker letefasen, dvs. kostnader som påløper etter at letetillatelse er gitt og fram til en eventuell utbygging er godkjent av myndighetene.

TABELL C5: PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER TIL FELTUTBYGGING PÅ NORSK SOKKEL.¹
MILLIONER KRONER.

	-----1986-----				-----1987-----				-1988
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Feltutbygging i alt	4538	5439	5595	6186	4214	4078	5190	7540	3405
Varer	2423	3346	2926	3619	2642	2023	2268	3413	784
Bærestruktur inkl.									
utrustning av skaft ...	706	904	537	822	550	463	645	895	244
Dekk/dekkramme	466	616	1088	882	796	477	534	1903	358
Moduler	955	1294	712	1347	1013	721	729	295	-84
Andre varer	296	530	589	568	284	362	359	320	267
Tjenester	1861	1904	2208	2220	1274	1892	2505	3683	2380
Prosjektering og									
prosjekttjenester	703	540	591	599	261	412	570	730	427
Maritime tjenester	211	172	489	428	166	490	881	1544	753
Andre tjenester ²	192	312	372	249	263	286	309	573	266
Egne arbeider ²	755	901	756	945	584	703	745	836	934
Produksjonsboring	254	189	461	346	298	163	416	444	241

¹ Omfatter Ekofisk vanninjeksjon og betongkappe, Gullfaks B og C, Oseberg A, B og C, Øst-Frigg, Tommeliten, Troll-Oseberg gassinjeksjon, Troll Øst, Sleipner Øst, Veslefrikk og Gyda.

² Driftsforberedelseskostnader er inkludert.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C6: RÅOLJEPRISER PR. FAT.¹

	Normpriser i US\$			Offisielle salgspriser i US\$			Spotpriser i US\$			Eksportpris for verden 2)		Spotpris i Nkr	
	Ekofisk fjord	Stat- blend	Brent-	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Ekofisk	US\$	Nkr	Ekofisk
1986													
Januar	25.60	25.35	25.70	28.00	26.00	28.65	23.50	22.60	26.36	199.02	170.63
Februar	19.05	18.80	19.15	28.00	26.00	28.65	17.80	17.50	24.44	178.17	127.58
Mars	15.90	15.65	16.00	28.00	26.00	28.65	14.20	14.00	14.85	105.88	99.82
April	12.95	12.60	12.90	12.80	12.40	12.65	90.45	88.66
Mai	13.35	12.95	13.25	14.20	13.95	13.15	97.84	103.79
Juni	13.25	12.85	13.15	12.25	12.00	11.76	89.49	91.32
Juli	10.90	10.55	10.85	9.80	9.60	9.63	71.94	71.71
August	11.25	10.90	11.20	14.05	13.85	11.80	86.73	101.80
September	14.45	14.10	14.40	14.35	14.00	13.58	99.68	102.76
Oktober	13.90	13.60	13.90	13.95	13.65	13.25	97.39	100.33
November	13.90	13.60	13.90	14.80	14.50	13.38	100.75	109.19
Desember	14.80	14.55	14.85	16.15	15.85	13.84	104.22	119.35
1987													
Januar	17.50	17.20	17.55	18.50	18.40	17.14	122.89	131.92
Februar	18.25	17.95	18.30	17.52	16.27	18.92	17.45	17.20	17.19	120.50	120.57
Mars	17.15	16.85	17.20	17.52	16.27	18.92	17.95	17.85	17.35	120.24	123.70
April				17.52	16.27	18.92	18.35	18.40	17.44	118.07	124.57
Mai	18.45	18.30	18.50	17.52	16.27	18.92	18.85	18.65	17.63	117.24	124.02
Juni				17.52	16.27	18.92	18.95	18.80	17.66	118.50	126.15
Juli	19.25	19.00	..	17.52	16.27	18.92	19.85	19.80	17.56	118.53	133.65
August	19.80	19.60	19.90	17.52	16.27	18.92	19.05	18.95	17.80	120.86	128.67
September	18.25	18.10	..	17.52	16.27	18.92	18.55	18.35	17.48	115.89	121.66
Oktober	18.50	18.35	18.65	17.52	16.27	18.92	19.00	18.75	17.52	116.16	124.31
November	18.40	18.25	..	17.52	16.27	18.92	18.10	17.85	17.33	111.26	114.60
Desember	17.60	17.40	17.70	17.52	16.27	18.92	17.20	17.20	16.66	106.29	109.74
1988													
Januar	16.75	16.70	..	17.52	16.27	18.92	16.90	16.80	16.35	103.66	106.51
Februar	16.20	16.15	..	17.52	16.27	18.92	16.15	15.85	15.55	99.68	101.60
Mars	14.65	14.55	14.80	17.52	16.27	18.92	14.80	14.70	13.90	88.13	93.20
April				17.52	16.27	18.92	16.80	16.60	14.90	92.53	103.09
Mai				17.52	16.27	18.92	16.45	16.35	15.25	94.25	101.04
Juni				17.52	16.27	18.92	15.65	15.54	14.67	93.59	99.15
Juli				17.52	16.27	18.92	15.15	14.95	13.81	92.67	100.31

¹ Kilder: Normpriser: Olje- og energidepartementet. (Faktaheftet).

Offisielle salgspriser: IEA Oil Market Report.

Spotpriser: Petroleum Intelligence Weekly.

Eksportpris for verden: Oil and Gas Journal.

Valutakurser: Statistisk Månedshefte.

² Offisielle salgspriser veid sammen med eksportvolum.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL D1: BRUTTONASJONALPRODUKT

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 prognose	1989 prognose
Danmark	2,0	3,5	3,7	3,5	-0,9	0	1/2
Frankrike	0,7	1,5	1,7	2,1	1,9	2	1 3/4
Italia	-0,2	2,8	2,9	2,9	3,1	2 1/2	2 1/4
Japan	3,2	5,1	4,9	2,4	4,2	4 1/4	3 3/4
USA	3,6	6,4	3,0	2,9	2,9	2 3/4	2 1/2
Storbritannia	3,4	3,0	3,6	3,3	4,5	3 1/2	2 1/4
Sverige	2,4	4,0	2,1	1,2	2,8	2 1/4	1 3/4
Forbundsrepublikken Tyskland	1,8	3,0	2,0	2,5	1,7	2 1/4	1 3/4
Norge	4,6	5,7	5,3	4,2	0,9	3/4	1

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D2: PRIVAT KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 prognose	1989 prognose
Danmark	2,0	2,8	5,5	3,8	-1,5	-3/4	1
Frankrike	1,0	1,1	2,4	3,3	2,3	2 1/2	1 1/2
Italia	-0,3	1,9	3,0	3,5	4,3	2 1/2	2 1/4
Japan	3,2	2,7	2,7	3,2	3,9	4	4
USA	4,7	4,7	4,6	4,2	1,9	1 3/4	2
Storbritannia	4,0	2,1	3,9	6,0	5,2	5	3 1/4
Sverige	-1,8	1,4	3,0	4,3	4,1	2 3/4	2
Forbundsrepublikken Tyskland	1,7	1,5	1,7	4,3	3,1	3 1/4	2 1/2
Norge	1,5	2,7	9,9	5,7	-2,2	-1 3/4	-3/4

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D3: OFFENTLIG KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 prognose	1989 prognose
Danmark	-0,8	-1,0	2,4	1,1	1,5	3/4	1/2
Frankrike	1,4	1,1	3,2	2,7	2,1	2	1 3/4
Italia	2,4	2,4	3,5	3,1	3,4	2 3/4	2 3/4
Japan	2,9	2,8	1,7	6,5	-0,5	2 3/4	3
USA	1,1	4,0	7,3	3,8	2,3	1	1 1/2
Storbritannia	1,9	0,7	0	1,2	1,2	1 1/4	1 1/2
Sverige	0,8	2,4	2,1	1,3	0,7	1	1
Forbundsrepublikken Tyskland	0,2	2,5	2,1	2,4	1,5	1 1/2	1 1/2
Norge	4,6	2,4	3,3	4,5	3,7	1/4	1

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

NASJONALREGSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL D4: BRUTTOINVESTERINGER I FAST REALKAPITAL

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 prognose	1989 prognose
Danmark	0,9	10,5	10,8	18,2	-6,8	-3 1/4	-2 1/4
Frankrike	-2,3	-1,3	1,1	3,3	2,9	4 1/4	3
Italia	-3,8	6,2	2,5	1,4	5,2	3 1/2	3
Japan	-0,3	4,9	5,8	6,0	10,3	8 1/4	4 1/2
USA ¹	8,2	16,1	5,5	1,8	0,7	6 1/4	2 1/4
Storbritannia	5,7	9,1	3,0	-0,3	3,5	6 3/4	4
Sverige	1,6	5,1	6,0	-1,0	7,5	4 3/4	2
Forbundsrepublikken Tyskland	3,2	0,8	0	3,2	1,7	2 3/4	2
Norge	5,8	10,9	-13,9	23,9	-2,4	12	-1 3/4

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

¹ Private bruttoinvesteringer.

TABELL D5: EKSPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 prognose	1989 prognose
Danmark	3,7	3,4	4,1	0,1	4,4	3	2 1/2
Frankrike	4,4	7,2	2,1	-0,7	1,2	4 1/4	4
Italia	3,4	6,5	3,8	3,4	3,6	5 1/2	4 1/4
Japan	4,2	17,5	5,6	-5,2	3,5	6	5 1/4
USA	-3,8	6,2	-1,7	3,3	12,8	15 3/4	11 1/4
Storbritannia	2,2	6,9	5,9	3,2	5,6	2	2
Sverige	10,7	6,7	2,2	3,2	4,8	2 3/4	2 1/2
Forbundsrepublikken Tyskland	-0,6	8,5	6,7	-0,2	0,8	4 1/4	3 3/4
Norge	7,6	8,2	6,9	1,9	0,3	-1 3/4	4 1/2

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D6: IMPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988 prognose	1989 prognose
Danmark	0,5	5,1	8,6	5,5	-0,2	3/4	1 3/4
Frankrike	-0,6	3,6	4,7	6,9	6,4	5 1/4	4 1/4
Italia	-0,4	9,2	4,7	4,7	10,0	6 3/4	5
Japan	-5,1	11,1	-0,1	2,8	9,1	14	8 3/4
USA	9,6	23,2	3,9	10,5	7,3	6 3/4	5 1/4
Storbritannia	5,5	9,2	2,7	6,3	7,5	7 3/4	4 1/4
Sverige	0,4	4,5	8,0	5,6	6,9	5 1/4	3 1/2
Forbundsrepublikken Tyskland	0,8	5,5	3,7	3,7	4,8	6	5
Norge	0,0	9,5	5,9	10,4	-6,7	1/2	1 1/2

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E1: S V E R I G E

	1985	1986	1987	1988					
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1980=100	111	112	116	113	115	118	119	120	..
Arbeidsløshetsprosent	2.8	2.7	1.9	1.6	1.8	1.6	1.5	1.3	..
Ujusterte tall:									
Ordretilgang 1) 1980=100	175	185	195	213	239	210	215
Konsumpriser 1980=100	153.7	160.3	167.0	172.9	173.7	175.2	175.8	176.3	177.1

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til industrien.

TABELL E2: S T O R B R I T A N N I A

	1985	1986	1987	1988					
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Sesongjusterte tall:									
Industriproduksjon 1980=100	103.8	104.1	109.8	112.5	114.3	115.4	116.9	115.3	..
Ordretilgang 1) 1980=100	113	120
Detaljomsætningsvolum 1980=100	116.4	122.6	129.8	135.3	135.5	136.4	136.8	136.8	139.5
Arbeidsløshetsprosent	11.3	11.5	10.4	9.0	8.9	8.7	8.6	8.4	8.2
Ujusterte tall:									
Konsumpriser 1980=100	141.6	146.3	152.3	154.9	155.5	158.0	158.6	159.3	159.4

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E3: F O R B U N D S R E P U B L I K K E N T Y S K L A N D

	1985	1986	1987	1987/1988					
				Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni
Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1980=100	105.0	107.1	107.09	109	110	110	109	109	..
Ordretilgang 1) 1980=100	104	106	..	104	107	104	107
Detaljomsætningsvolum 1980=100	97	100	..	104	104	107	104
Arbeidsløshetsprosent	9.3	9.0	8.9	8.7	8.7	8.8	8.9	8.9	8.9
Konsumpriser 1980=100	121.0	120.7	121.1	121.3	121.6	121.8	122.0	122.2	122.4

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E4: F R A N K R I K E

	1984	1985	1986	1988					
				Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni
Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1980=100	99	99	100	106	106	106	105	106	..
Arbeidsløshetsprosent	9.9	10.2	10.5	10.4	10.5	10.3	10.3	10.4	10.5
Ujusterte tall:									
Konsumpriser 1980=100	149.3	158.0	162.2	169.1	169.4	169.9	170.7	171.1	171.6

KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E5: U S A

	1985	1986	1987	1988					
				Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni
Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1980=100	113.9	115.2	119.5	123.8	123.8	124.0	124.7	125.3	125.8
Ordretilgang 1) Mrd. dollar	104.4	105.4	107.8	114.2	114.3	115.3	117.3	115.1	125.9
Detaljomsætningsvolum 2)	107.5	113.2	113.7	114.8	116.5	117.8	116.7	116.5	116.8
Arbeidsløshetsprosent	7.2	7.0	6.2	5.8	5.7	5.6	5.4	5.6	5.3
Konsumpriser 1980=100	130.5	133.0	137.9	140.6	140.9	141.6	142.2

1) Verdi av tilgang på nye ordrer på varige varer.

2) Mrd. dollar i 1982-priser

TABELL E6: J A P A N

	1985	1986	1987	1987/1988					
				Des.	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai
Sesongjusterte tall:									
Industriproduksjon 1) 1980=100	119.2	118.9	123.0	129.6	130.3	133.3	133.9	132.9	130.5
Ordretilgang 2) Mrd. yen	881	903	996	1020	981	938	862	1133	1128
Arbeidsløshetsprosent	2.6	2.8	2.8	2.6	2.7	2.7	2.6	2.6	..
Konsumpriser 1980=100	114.4	115.0	114.6	115.1	114.6	114.7	114.9	114.7	114.6

1) Industriproduksjon og gruvedrift.

2) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

STATISTISK SENTRALBYRÅS MAKROØKONOMISKE MODELLER

Byråets makroøkonomiske modeller er alle bygget opp med utgangspunkt i nasjonalregnskapets kontosystem. Kjernen i modellene er kryssløpssammenhenger for tilgang og anvendelse av spesifiserte varer og tjenester. Til denne kjernen er det knyttet atferdsrelasjoner mv. for de ulike sektorer i økonomien. Det er omfanget og arten av disse relasjonene og detaljgraden i varekryssløpet som er ulik fra modell til modell, avhengig av formålet med modellene.

MODIS er den mest detaljerte av modellene. Modellen ble opprinnelig utviklet omkring 1960. Den nåværende versjonen, MODIS IV, har en kryssløpskjerne på 210 varer og 150 produksjonssektorer. Modellen inneholder få egentlige atferdsrelasjoner, men gir en inngående behandling av offentlige inntekts- og utgiftsposter, spesielt avgifter og subsidier. Modellen nyttes først og fremst av Finansdepartementet i arbeidet med de årlige stats- og nasjonalbudsjettene og de fire-årlige langtidsprogrammene.

MODAG er mindre detaljert; kryssløpskjernen spesifiserer 41 varer og 33 produksjonssektorer. Modellen er særlig egnet til analyser på mellomlang sikt. Atferdsrelasjonene, som dekker produksjon, konsum, investering, eksport, import, pris- og lønnsdannelse og arbeidsmarkedet, er i Klein-Tinbergen tradisjonen, med elementer fra den skandinaviske inflasjonsmodellen. Modellen nyttes bl.a. av Finansdepartementet til politikkanalyser.

KVARTS er en kvartalsmodell som inneholder stort sett samme type atferdsrelasjoner som MODAG, men er noe mer aggregert. Kryssløpskjernen spesifiserer 25 varer og 16 produksjonssektorer. I modellen er det lagt stor vekt på dynamiske korttidssammenhenger, dvs. at mye av forløpet er bestemt av utviklingen i tidligere kvartaler. Modellen nyttes først og fremst i Byråets arbeid med konjunkturanalyse.

MSG er en anvendt likevektsmodell som forutsetter frikonkurransse og full utnyttning av arbeidskraft og kapital. Den er særlig egnet til å si noe om hvordan næringsstrukturen vil endre seg langs en vekstbane for økonomien. Modellen har sin opprinnelse i et arbeid av Leif Johansen fra omkring 1960. Den nåværende versjonen, MSG 4, nyttes først og fremst til langsiktige perspektivberegninger som grunnlag for regjeringens langtidsprogram og ulike sektoranalyser.

De modellene som er nevnt ovenfor oppdateres årlig og brukes og vedlikeholdes regelmessig. I tillegg er det utviklet enkelte makroøkonomiske modeller for analyse av mer spesielle problemstillinger, bl.a. rene kryssløpsmodeller med spesifikasjoner ned til detaljert nasjonalregnsknivå, 340 varer og 185 produksjonssektorer.

Foruten de makroøkonomiske modellene har avdelingen modeller innenfor feltene skatter og offentlige utgifter, demografiske og regionale forhold og naturressurser. Av disse er det særlig tre som berører makroøkonomiske forhold: REGION – en modell som bryter ned de makroøkonomiske størrelsene til fylkesnivå, MAKKO – en modell som belyser økonomiske konsekvenser av ulike standardkrav til kommunale tjenester, gitt visse demografiske utviklingstrekk og MATAUK – en modell som framskriver arbeidsstyrken etter ulike kjennetegn.

Økonomiske analyser

Utkommer med omlag 10 nummer pr. år.
Prisen for et årsabonnement er kr. 120,-,
løssalgsspris kr. 15,-. Forespørsler om
abonnement kan rettes til opplysnings-
kontoret i Statistisk Sentralbyrå.

Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co. og Universitets-
forlaget, Oslo og er til salgs
hos alle bokhandlere.

Statistisk Sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1
Tlf. (02) 41 38 20